

SADRŽAJ

IZREKA PRESUDE	4
OBRAZLOŽENJE	8
I. TOK KRIVIČNOG POSTUPKA	8
A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES.....	8
B. ZAVRŠNE RIJEČI.....	10
1. Završne riječi Tužilaštva Bosne i Hercegovine.....	10
2. Završne riječi odbrane optuženog Gorana Sarića.....	13
C. PROCESNE ODLUKE.....	18
1. Odluka o isključenju javnosti za dio pretresa.....	18
2. Svjedoci pod mjerama zaštite.....	20
3. Nastavak odgođenog glavnog pretresa.....	22
4. Izuzeci od neposrednog provođenja dokaza.....	23
5. Odluka o djelimičnom usvajanju prijedloga Tužilaštva i odbrane optuženog Gorana Sarića za prihvatanje utvrđenih činjenica u postupcima pred MKSJ.....	25
6. Odluka o prijedlogu Tužilaštva za prihvatanje iskaza svjedoka iz MKSJ.....	29
7. Odluka o prijedlogu Tužilaštva za izvođenje dokaza optužbe kojim se pobijaju navodi odbrane (replika).....	37
8. Odluka o prijedlogu Tužilaštva za izvođenje dodatnih dokaza.....	39
II. OCJENA DOKAZA-STANDARDI DOKAZIVANJA	40
III. NALAZI SUDA	44
A. TAČKA I IZREKE PRESUDE.....	62
B. TAČKA II IZREKE PRESUDE.....	76
C. TAČKA III IZREKE PRESUDE.....	88

IV. TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA I IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV.....	111
V. ANEX I.....	113
UTVRĐENE ČINJENICE U PREDMETIMA PRED MKSJ.....	113
1. Utvrdene činjenice prihvaćene Rješenjem Suda BiH broj: S1 1 K 07949 13 Kri od 06.02.2014. godine (po prijedlogu Tužilaštva BiH).....	113
2. Utvrdene činjenice prihvaćene Rješenjem Suda BiH broj: S1 1 K 07949 13 Kri od 08.11.2016. godine (po prijedlogu odbrane optuženog Gorana Sarića)...	119
VI. ANEX II.....	123
MATERIJALNI DOKAZI.....	123
1. Materijalni dokazi Tužilaštva Bosne i Hercegovine.....	123
2. Materijalni dokazi odbrane optuženog Gorana Sarića.....	147
VII. ANEX III.....	154
SASLUŠANI SVJEDOCI.....	154
1. Saslušani svjedoci Tužilaštva BiH.....	154
2. Saslušani svjedoci odbrane optuženog Gorana Sarića.....	156
3. Vještaci Tužilaštva Bosne i Hercegovine.....	156

Broj: S 1 1 K 007949 13 Kri
Sarajevo, 16.02.2018. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudija Staniše Gluhajića, kao predsjednika vijeća, te sudija Željke Marenić i Minke Kreho, kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručnog saradnika Gorana Dragovića, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Gorana Sarića, zbog krivičnog djela Genocid iz člana 171. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH) u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 31. KZ BiH, povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T 20 0 KTRZ 0002194 11 od dana 28.08.2013. godine, potvrđene dana 09.09.2013. godine godine, izmijenjene dana 11.09.2017. godine, nakon održanog usmenog i javnog glavnog pretresa na kojem je javnost bila djelimično isključena, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Ibri Bulića, optuženog Gorana Sarića i njegovih branilaca Aleksandra Lazarevića advokata iz Beograda i Ozrenke Jakšić, advokata iz Zvornika, donio je i dana 16.02.2018. godine javno objavio sljedeću:

P R E S U D U

GORAN SARIĆ, zvan „Sara“, rođen 18.09.1964. godine u mjestu Jezero, opština Konjic, sin Save i Mare, rođene Kujundžić, sa prebivalištem u ..., JMBG ..., ..., državljanin ..., oženjen, otac dvoje djece, završio Vojnu akademiju kopnene vojske, u penziji, srednjeg imovnog stanja, ima čin general-majora policije, odlikovan ordenom Nemanjića, neosuđivan

primjenom odredbe člana 284. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH),

OSLOBADA SE OD OPTUŽBE

Da je:

Na dužnosti komandanta Specijalne brigade policije MUP-a RS i člana Štaba komande policijskih snaga Ministarstva policije RS-a u periodu od 10.07. do 19.07.1995. godine, u toku kojeg perioda su VRS i MUP RS, poduzimali širok i sistematičan napad protiv civilnog bošnjačkog stanovništva Zaštićene zone UN-a Srebrenica, znajući za namjeru učesnika udruženog zločinačkog poduhvata, među kojima su bili Radovan Karadžić, predsjednik Republike Srpske i glavnokomandujući VRS-a, Ratko Mladić, komandant Glavnog štaba VRS-a, Ljubiša Beara, načelnik Uprave za bezbjednost i obavještajne poslove Glavnog štaba VRS-a, Vujadin Popović, načelnik za bezbjednost Drinskog korpusa VRS-a, Drago Nikolić, pomoćnik komandanta za bezbjednost Zvorničke brigade, te drugi pripadnici vojnog i civilnog vrha RS da djelimično istrijebe skupinu bošnjačkog naroda Istočne Bosne, nanošenjem teških fizičkih i duševnih povreda, prisilnim premještanjem stanovništva, odvajanjem muškaraca od njihovih porodica, zarobljavanjem i pogubljenjima muškaraca Bošnjaka na širem području općina Bratunac, Srebrenica i Zvornik a što je za posljedicu imalo 40 000 prisilno premještenog bošnjačkog stanovništva i više od 8000 po kratkom postupku pogubljenih dječaka i muškaraca Bošnjaka, svjesno im pružio pomoć tako što je:

1. Obezbjedio učešće više jedinica Brigade specijalne policije i to 2. Odred Šekovići i dvije čete Centra za obuku Jahorina koje su zajedno sa I četom PJP CJB Zvornik pod komandom njegovog zamjenika Ljubomira Borovčanina učestvovala u napadu na Zaštićenu zonu UN Srebrenica i civilno bošnjačko stanovništvo, nad kojima je vršio nadzor a koje jedinice su dana 12.07.1995. godine, učestvovala u ofanzivnim dejstvima iz pravca Žutog mosta, koji je bio linija razgraničenja Zaštićene zone, vršile pretres sela nastanjenih bošnjačkim stanovništvom s ciljem njihovog sakupljanja u Potočare i konačnog protjerivanja, razoružale pripadnike UN-a i zauzele bazu UN-a, u i oko koje se okupilo oko 40 000 bošnjačkog civilnog stanovništva s područja enklave Srebrenice, koji su usljed straha i pod prijetnjom potražili zaštitu od UN-a, da bi

ih zajedno sa drugim pripadnicima vojske i policije RS-a, 12. i 13. jula prisilno premjestili s tog područja na područje pod kontrolom Armije BiH, prethodno odvojivši muškarce i mladiće od njihovih porodica, od kojih su neke premlaćivali i lišili života, a više stotina odvojenih muškaraca prisilno premjestili iz Zaštićene zone UN-a na područje Bratunca gdje su privremeno pritvoreni u različitim objektima te tako pristao i podržao protupravno uklanjanje civilnog bošnjačkog stanovništva iz Zaštićene zone UN Srebrenica nasiljem i činjenjem zločina.

2. Dana 13. i 14.07.1995. godine, upoznat sa događajima na terenu, obezbijedio učešće jedinica SBP i to 2. Odred specijalne policije Šekovići i dvije čete Centra za obuku Jahorina, da zajedno sa I četom PJP CJB Zvornik pod komandom njegovog zamjenika Ljubomira Borovčanina, nad kojima je vršio nadzor a koje su učestvovala u osiguravanju ceste Bratunac-Konjević Polje i održavanju prohodnosti iste radi nesmetanog prolaska autobusa i kamiona sa bošnjačkim civilnim stanovništvom iz Potočara, u svrhu ostvarenja plana prisilnog preseljenja žena, djece i staraca bošnjačke narodnosti, koje su u strahu izazvanom odvajanjem muškaraca, terorom, aktivnom prijetnjom i nanošenjem povreda natrpali u autobuse i kamione kojim su odveženi iz Zaštićene zone, a u isto vrijeme vršili zarobljavanje velikog broja muškaraca Bošnjaka iz kolone, njih nekioliko hiljada, koji su preko šume iznad ceste Bratunac – Konjević Polje pokušavali preći na teritoriju pod kontrolom Armije BiH, a na koje muškarce su sa ceste pucali iz prage, tenka, protivavionskog topa BOV-a i pješadijskog naoružanja dok su pozivani i ohrabrivani na predaju od strane komandira 3. voda „Skelani“ 2. Odreda Šekovići, osuđenog Trifunović Milenka, a nakon što bi se predali nad njima vršili nadzor, oduzimali su im lične dokumente i druge lične stvari i ostavljali ih bez hrane, vode i medicinske pomoći, iako su neki bili ozbiljno ranjeni, a pripadnici I čete Centra za obuku Jahorina u mjestu Sandići iz devastirane kuće izveli 15-20 zarobljenih muškaraca Bošnjaka, među kojima je bilo i ranjenika, pa nakon što su ih odveli na obližnju livadu usmrtili grupu zarobljenih i ranjenih Bošnjaka iz automatskih pušaka da bi dana 13.07.1995. godine u popodnevrim satima pripadnici 2. Odreda SBP Šekovići učestvovali u sprovođenju kolone od više stotina zarobljenih Bošnjaka iz mjesta Sandići u skladište Zemljoradničke zadruge Kravica, koje su zajedno sa zarobljenim muškarcima Bošnjacima doveženim autobusima u skladište, zatvorili u skladište

Zadruga, znajući da će biti pogubljeni, pa su na zarobljenike istog dana u popodnevnim satima počeli pucati i bacati bombe u skladište, ubivši većinu od više od 1000 zarobljenih Bošnjaka do ranih večernjih sati kada 2. Odred Šekovići zamijenjuju pripadnici Centra za obuku Jahorina, nastavljajući sa ubistvima preživjelih i ranjenih tokom cijele noći i sljedećeg dana, kada su pred skladište dovodili u grupama nove zarobljenike, a iz skladišta Kravica na prevaran način, obećavajući da će im biti ukazana liječnička pomoć, namamili da izađu oko stotinu preživjelih, ranjenih zarobljenika koje su pripadnici Centra, po komandi i pod nadzorom komandanta Centra, Sarićevog pomoćnika, Jević Duška, strijeljali ispred skladišta a tokom dana nastavili sa strijeljanjem zarobljenih Bošnjaka koje su dovodili u manjim i većim grupama pred skladište Kravica, te tako pristajao i podržavao nasilje nad zarobljenicima i činjenje zločina.

3. Nakon što je prethodno bio upoznat sa zločinima počinjenim nad civilima Zaštićene zone UN Srebrenica od strane njemu podređenih jedinica BSP iz tačke 1. i 2. ove optužnice dana 17.07.1995. godine, izdao naredbu za formiranje dvije borbene grupe koje su činili pripadnici Brigade specijalne policije i to pripadnici 5. Odreda Specijalne brigade policije Doboj, dvije čete Centra za obuku Jahorina, dvije čete PJP CJB Zvornik, sa zadatkom pretresa dijela teritorije Kravica-Konjević Polje i Pobuđe-Crni Vrh, kako bi se pronašlo, zarobilo i likvidiralo preostalo bošnjačko stanovništvo pa su postupajući po toj naredbi pripadnici SBP dana 17. i 18.07.1995. godine, pod komandom njegovog pomoćnika Duška Jevića, ne praveći razliku između civila i vojnika, zarobili, čuvali i odvodili na mjesta privremenog zatočenja nekoliko stotina muškaraca Bošnjaka, među kojima je bilo i nekoliko dječaka, najmanje četiri zarobljena Bošnjaka nepoznatog identiteta ubili, zarobljenim oduzeli novac i vrijednosti, svezali im ruke žicom te ih autobusima i pješke odveli prema skladištu na raskrsnici u Konjević Polju, gdje su i zatvoreni, a potom likvidirani, među kojima su bili i Cvrk (Hasana) Munib, njegov sin Cvrk (Muniba) Munir, Orić (Ćazima) Sejdalija i Ademović (Hakije) Muamer, braća Kadrić Ibrahim i Kadrić Ramiz, sinovi (Adema), braća Mehmedović Senahid i Mehmedović Rašid (Ibrahima), braća Hanić Salim, Hanić Selim i Hanić Rešid, sinovi (Redžepa), Hakić Vejsil sin (Ramiza) i njegov sin Hakić Elvir, Ibišević Zulfo, sin (Hasana) koji su

identifikovani među ostalim pronađenim u masovnoj grobnici Cerska te tako pristajao i podržavao nasilje nad zarobljenicima i činjenje zločina

Dakle,

Radnjama opisanim u tačkama 1., 2., i 3. Optužnice, znajući za namjeru glavnih izvršilaca da potpuno ili djelimično istrijebe nacionalnu, etničku i vjersku skupinu Bošnjaka, pomogao i podržao ubijanje muških pripadnika skupine Bošnjaka i nanošenje teških tjelesnih ozljeda i duševnih povreda skupini Bošnjaka, koji su, kao Bošnjaci Istočne Bosne, činili značajan dio etničke skupine Bošnjaka,

Čime bi,

Počinio krivično djelo Genocid iz člana 171. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 180. stav 1. i 31. istog Zakona.

**

Na osnovu odredbe iz člana 188. stav 4. i člana 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi se oslobađa dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. i 3. ZKP BiH, oštećeni se sa imovinskopравnim zahtjevima, upućuju na parnicu.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. TOK KRIVIČNOG POSTUPKA

A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES

1. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTRZ 0002194 11 od dana 28.08.2013. godine, a koja je potvrđena dana 09.09.2013. godine, optuženom

Goranu Sariću je stavljeno na teret izvršenje krivičnog djela Genocid iz člana 171. KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 31. KZ BiH.

2. Ročište za izjašnjenje o krivnji održano je dana 18.10.2013. godine i na istom se optuženi Goran Sarić izjasnio da se ne osjeća krivim po svim tačkama optužnice, pa je sudija za prethodno saslušanje, postupajući u skladu sa odredbom člana 229. stav 4. ZKP BiH, spis prosljedio vijeću radi zakazivanja glavnog pretresa.
3. Na pretretresnom ročištu održanom dana 05.11.2013. godine, u skladu sa odredbom člana 233.a ZKP BiH, razmatrana su pitanja relevantna za glavni pretres, odnosno za što efikasnije provođenje postupka.
4. Glavni pretres u ovom predmetu počeo je dana 19.11.2013. godine čitanjem optužnice Tužilaštva BiH, tokom kojeg postupka su optužba i odbrana proveli brojne dokaze. Popis izvedenih dokaza se nalazi u okviru Anexa II ove presude, koji čini njen sastavni dio.
5. Dana 03.03.2014. godine održana je statusna konferencija u povodu promjene člana vijeća, te je u skladu sa odredbom člana 251. stav 3. ZKP BiH glavni pretres krenuo iz početka.
6. Tužilac je u ovom predmetu koristio pravo iz člana 275. ZKP BiH, koji predviđa izmjenu optužbe, te je na ročištu održanom dana 11.09.2017. godine Sudu dostavljena izmijenjena optužnica.
7. Glavni pretres u krivičnom postupku koji se vodio protiv optuženog Gorana Sarića okončan je dana 15.01.2018. godine, iznošenjem završne riječi odbrane optuženog.

B. ZAVRŠNE RIJEČI

1. Završne riječi Tužilaštva Bosne i Hercegovine

8. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je u svojoj završnoj riječi detaljno analiziralo izvedene subjektivne i objektivne dokaze, te se u tom smislu osvrnulo na dokaze koji, prema navodima Tužilaštva, potvrđuju postojanje plana za napad na Srebrenicu, postojanje genocidne namjere i ulogu optuženog u pomaganju u genocidu, te u tom smislu njegovu odgovornost za masovna pogubljenja i prisilna preseljenja koja su se desila na širem području Srebrenice.
9. Završne riječi su podijeljene u posebne cjeline koje obuhvataju činjenične nalaze o napadu na zaštićenu zonu Srebrenica, o planiranju da se uništi bošnjačko stanovništvo u tom dijelu Bosne i Hercegovine, zatim o položaju i funkciji optuženog u jedinici Specijalne brigade policije (komandant) i u dvije čete Centra za obuku Jahorina, kao i njegovom prisustvu na mjestima izvršenja krivičnog djela. Tužilaštvo je detaljno analiziralo iskaze svjedoka i materijalne dokaze koji, kako Tužilaštvo tvrdi, potkrepljuju zaključak o učešću optuženog u prisilnom preseljenju civila iz Potočara, odvajanju i zarobljavanju muškaraca Bošnjaka, te njihovom masovnom pogubljenju. Na taj način Tužilaštvo je dalo svoje viđenje doprinosa optuženog planu UZP-a za počinjenje genocida.
10. Tužilaštvo je posebno istaklo da prilikom ocjene iskaza svjedoka vijeće treba imati u vidu da su svjedoci bili pod velikim opterećenjem, da je najveći broj njih imao neki razlog da se boji da će i sami biti izloženi krivičnom gonjenju, te da su neki izjavili da su im starješine, nakon povratka sa terena, zaprijetili da o događajima koji su prethodili ne smiju pričati.
11. Obzirom da je tokom svjedočenja u više navrata dolazilo do izmjena iskaza svjedoka, Tužilaštvo je istaklo da je za kredibilitet svjedočenja svakog svjedoka potrebno uporediti, gdje je to moguće, svjedočenja različitih svjedoka na iste okolnosti, a kada to nije moguće, izvršiti ocjenu svakog pojedinačnog svjedočenja, prvo u svjetlu vjerovatnoće da je do razlika dolazilo zbog nenamjernih grešaka koje su svjedoci pravili kada su se prisjećali događaja ili su imali pogrešnu percepciju o njima, a potom u svjetlu vjerovatnoće da su svjedoci namjerno pokušavali dovesti Sud u zabludu.

12. U pogledu dokaza koji, kako se navodi u završnoj riječi, potvrđuju postojanje genocidne namjere, Tužilaštvo se osvrnulo na dokaze koji potvrđuju postojanje dosljednosti u toku operacije pogubljenja po prijekom postupku, i to prvo sistematsko i metodično razdvajanje svih muškaraca Bošnjaka, čak i onih koji su bili prestari ili premladi za vojsku, odlučno i nepopustljivo blokiranje i potjera kolone čak i do posljednjih zalutalih, učestalost ubistava i zlostavljanja u toku faze hvatanja bez ikakvih posljedica ili poduzimanja koraka na sprječavanju toga, konzistentno uskraćivanje hitne medicinske pomoći, hrane i vode zarobljenicima u toku cijelog toka njihovog zatvaranja i metodičnog ubijanja svih zarobljenika na mjestima pogubljenja, uz provjere od reda do reda i pojedinačnim potvrđivanjem pogubljenja svih preživjelih, da se ubijanje osigura, što sve ukazuje na jasnu namjeru i plan da se ubiju svi muškarci Bošnjaci.
13. U pogledu uloge i funkcije optuženog, Tužilaštvo tvrdi da je razumno izvesti zaključak da je između optuženog i relevantnih neposrednih „fizičkih izvršilaca“, u vrijeme izvršenja krivičnih djela opisanih u optužnici, postojao očuvan odnos nadređeni-podređeni (i defacto i de jure), a da kao pravni osnov za pripisivanje krivične odgovornosti postoji veza između optuženog i počinjenih zločina, koja veza se može naći u činjenici da je optuženi koristio neposredne, fizičke izvršioce kao „oruđe“ za pomoć glavnim učesnicima UZP-a radi postizanja zajedničkog cilja.
14. S tim u vezi, optuženi je, kako se navodi u završnoj riječi, kao komandant SBP redovno primao izvještaje od svojih podčinjenih o stanju na ratištu, o položaju jedinica i poduzetim aktivnostima, pa je opravdano zaključiti i da je u tom svojstvu znao namjere glavnih učesnika UZP-a ili mu iste nisu mogle ostati nepoznate nakon što je primio naređenje da stavi na raspolaganje veliki broj pripadnika specijalne policije za akciju u Srebrenici.
15. Tužilaštvo navodi da se optuženi, u vrijeme pred polazak na teren jedinica SBP, nalazio ispred stroja nekih od jedinica upućenih u rejon Srebrenice, pri čemu je znao da te jedinice odlaze na srebreničko ratište, ne da bi učestvovale u borbi sa neprijateljskom vojskom već da se uključe u kampanju uklanjanja bošnjačkog stanovništva iz zaštićene zone UN Srebrenica i kampanju hvatanja, zarobljavanja i likvidacije muškaraca Bošnjaka.

16. Nadalje, Tužilaštvo u svojoj završnoj riječi tvrdi da je optuženi u značajnoj mjeri pomogao i podržao učesnike udruženog zločinačkog poduhvata čiji je zajednički cilj bio djelimično istrijebiti grupu bošnjačkog naroda, prisilnim premještanjem oko 40 000 žena, djece i staraca i pogubljenjima po kratkom postupku između 7 000 i 8 000 muškaraca Bošnjaka, te da je to učinio stavljajući na raspolaganje oružane jedinice SBP-a i jedinice dezertera sa Jahorine (dvije čete) za koje je znao da preduzimaju protivpravne radnje i postupke koji su bili sračunati na sveopštu pomoć i podršku u ostvarenju navedenog zajedničkog cilja, a koji su, djelujući individualno i u dogovoru sa ostalim učesnicima UZP-a, pomagali da se izvrše krivična djela opisana u predmetnoj optužnici.
17. Tužilaštvo tvrdi da su izvedeni dokazi pokazali da je radnjama koje su izvršili optuženi Goran Sarić i pripadnici Brigade specijalne policije pružena praktična pomoć u operaciji ubistva, koja je za posljedicu imala smrt više od 7.000 muškaraca i mladića Bošnjaka.
18. Tužilaštvo dalje smatra da znanje optuženog za vršenje zločina i za ulogu jedinica BSP i jedinica za obuku Jahorina proizilazi i iz činjenice da je optuženi u to vrijeme bio na mjestima zločina, da je kroz kontakte, prije svega sa svojim zamjenikom Ljubomirom Borovčaninom, bio upoznat sa ukupnom situacijom, kao i iz činjenice da su zločini bili rasprostranjeni i očiti.
19. U završnoj riječi se također navodi da je, s obzirom na revnost s kojom je optuženi Goran Sarić vršio svoje dužnosti komadanta i s obzirom na uredno funkcionisanje lanca izvještavanja putem kojeg su morale biti prenesene vijesti o pokolju u skladištu Kravica, te s obzirom na činjenicu da je izvršeni pokolj u skladištu Kravica kao događaj postao opštepoznata činjenica ne samo u gradu Bratuncu nego i šire, zatim imajući u vidu činjenicu da je bio uspostavljen depešni saobraćaj između centra veze u Stanici javne bezbjednosti Bratunac i centra veze u Stanici javne bezbjednosti Vogošća gdje su pristizale depeše za optuženog Sarića, kao i s obzirom na činjenicu da je 13.07.1995. godine ispred skladišta Kravica poginuo pripadnik specijalne policije Krsto Dragičević i povrijeđen Rade Čuturić, zamjenik komandanta II odreda specijalne policije Šekovići, razumno je zaključiti da je

optuženi konstantno bio u toku događaja, blagovremeno informisan o svemu što se dešava.

20. Optuženi je, kako se navodi u završnoj riječi, znao da je time što je omogućio upotrebu sredstava i žive sile Brigade specijalne policije u značajnoj mjeri doprinio ubijanju muškaraca Bošnjaka i nanošenju teških tjelesnih i duševnih povreda bošnjačkom stanovništvu.

21. Izjašnjavajući se u pogledu odmjeravanja kazne u konkretnom slučaju, Tužilaštvo je navelo da se treba u obzir uzeti nivo, brutalnost, sistematski karakter i težina krivičnog djela, kao i stanje ugroženosti i razarajući uticaj predmetnog djela na bošnjački narod istočne Bosne. Tužilaštvo smatra da bi izricanje blaže kazne optuženom, zato što nije fizički izvršilac, poslalo poruku da njegovo učešće nije tako ozbiljno. S tim u vezi, u završnoj riječi se naglašava da je optuženi, na poziciji naredbodavaca i zapovjednika elitne jedinice, pomogao da se izvrši masakr većine od više od 1000 civila jer je htio da pomogne ostvarenju cilja UZP-a, iako je morao po zakonu osigurati zaštitu od svakog nasilja za zarobljene civile i svoje podređene obuzdati u činjenju zločina. Optuženi, ne samo što nije osigurao sigurnost zarobljenika, već je svojim sredstvima i živom silom kojom je komandovao, dao značajan doprinos ubijanju zarobljenika i prisilnom preseljenju.

22. Iz navedenih razloga, Tužilaštvo je mišljenja da samo ozbiljna kazna može zadovoljiti svrhu kažnjavanja koju predviđa KZ BiH za radnje optuženog.

2. Završne riječi odbrane optuženog Gorana Sarića

23. U svojoj završnoj riječi, odbrana Gorana Sarića ostaje kod tvrdnje da optuženi nije kriv za događaje koji su mu optužnicom Tužilaštva BiH stavljeni na teret i predlaže sudskom vijeću donošenje oslobađajuće presude.

24. Odbrana se prvenstveno osvrnula na procesna pitanja, i to proširenje optužnice za koju tvrdi da bi donošenje osuđujuće presude na osnovu tako proširene optužnice dovelo do povrede integriteta cjelokupnog postupka kao i kršenja prava na pravično suđenje u smislu člana II.3 e) Ustava BiH i člana 6

EKLJP, zatim se osvrće na zapisnike o saslušanju određenog broja svjedoka u istrazi, koji su prihvaćeni kao dokazi, a koji su, kako odbrana tvrdi, sačinjeni suprotno Ustavu BiH i EKLJP. Odbrana se nadalje osvrnula na dokaze putem indicija, ističući pri tome da je za veliki broj navoda iz optužnice Tužilaštvo navelo da postoji dovoljno indicija za krivicu optuženog, priznajući na taj način da nema nikakve dokaze kojim bi potkrijepilo svoje navode, a što se posebno odnosi na saznanja optuženog za bilo koji događaj u relevantno vrijeme. Nadalje se u završnoj riječi odbrane tvrdi da je veliki broj dokaza Tužilaštva irelevantan za ovaj predmet.

25. Nadalje, stav odbrane je da Tužilaštvo nije izvelo niti jedan dokaz koji se tiče učešća pripadnika MUP RS, uključujući i pripadnike SBP (pa čak ni „dezertera“ sa Jahorine) u širokom i sistematičnom napadu na civilno stanovništvo zaštićene zone (ZZ) UN Srebrenica.

26. Dalje odbrana analizira dokaze u svjetlu optuženja za učešće optuženog u udruženom zločinačkom poduhvatu. Naime, odbrana tvrdi da Tužilaštvo nije uopšte izvelo dokaze na okolnosti UZP, članstva u UZP, pa čak ni uzajamne povezanosti navodnih članova UZP, kao ni bilo kakve forme povezanosti optuženog Sarića sa navodnim članovima navodnog UZP, te tvrdi da nije dokazana namjera navodnih članova UZP niti saznanje optuženog za namjeru članova UZP.

27. Odbrana također tvrdi da Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi pomagao i podržavao konkretne zločine članova UZP. U tom smislu, ističe se činjenica da optuženi Sarić, po slovu zakona, nije mogao imati *de iure* kontrolu nad pripadnicima policije (PJP CJB Zvornik), kao ni nad jedinicama SBP koje su izuzete iz njenog sastava radi formiranja samostalne jedinice. Također se tvrdi da po činjenicama koje proizilaze iz dokaza u ovom predmetu, optuženi Sarić nije mogao imati *de facto* kontrolu nad pripadnicima PJP CJB Zvornik, s obzirom da se u slučaju policije radi o striktno hijerarhijski uspostavljenim strukturama, a u pogledu pripadnika Centra za obuku Jahorina evidentno je iz Naredbe 64/95 od 10.07.1995. godine da se dvije čete iz Centra za obuku Jahorina pretpočinjavaju generalu Krstiću, kao dio samostalne policijske

jedinice pod komandom Ljubomira Borovčanina.

28. Prema stavu odbrane, jasan je razlog i nije slučajno da optuženi Sarić nije optužen u skladu sa doktrinom komandne odgovornosti, jer ne postoji niti jedan dokaz koji bi ukazao na efektivnu kontrolu nad počiniocima navodnih krivičnih dela, bilo pravnu bilo stvarnu, te se Tužilaštvo, umjesto toga, odlučilo za pokušaj uzgrednog spominjanja udruženog zločinačkog poduhvata, očito sa ciljem da se optuženi Sarić pokuša po funkciji uvezati sa izvršiocima krivičnih djela.

29. U završnoj riječi odbrana dalje tvrdi da Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi znao za namjeru članova navodnog UZP za genocid kao ni da je tu namjeru dijelio. Odbrana smatra da optuženi ne može biti osuđen niti kao pomagač krivičnog dela genocida, jer zahtijevani nivo htijenja (odnosno, voljni element) nije dokazan od strane Tužilaštva. U tom pravcu odbrana ističe da Tužilaštvo nije moglo ponuditi sudu čak niti indiciju ovakvih saznanja na strani optuženog, ako se ima u vidu i utvrđena činjenica – da Borovčanin nije nikoga izvjestio o svojim saznanjima vezanim za relevantne događaje iz optužnice.

30. Odbrana je dalje analizirala dokaze u odnosu na pojedinačne tačke optuženja.

31. Tako u odnosu na tačku 1, odbrana tvrdi da Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi obezbijedio učešće više jedinica Specijalne brigade policije koje su zajedno sa I četom PJP CJB Zvornik upućene na područje Zaštićene zone UN Srebrenica, te da je nad istima vršio nadzor. Pri tome se ističe da je komanda brigade, uključujući i komandanta, iz više razumnih razloga morala biti upoznata sa upućivanjem dijela brigade na zadatke, s tim da je naredba za angažovanje u borbenim ili neborbenim zadacima morala biti izdata isključivo od strane ministra MUP-a. Odbrana naglašava da, shodno izvedenim dokazima, ovaj postupak predstavlja potpuno uobičajeni postupak prilikom upućivanja SBP-a ili drugih jedinica MUP-a na neki teren, te je zasnovan i na iskazima svjedoka Tužilaštva i materijalnim dokazima.

32. Nadalje se ističe da Tužilaštvo nije dokazalo pripadnost Centra za obuku

Jahorina organizacionoj strukturi SBP-a, gdje odbrana tvrdi da se Tužilaštvo oslonilo na utvrđene činjenice (konkretno, utvrđena činjenica broj 16) iz koje proizilazi da Centar za obuku Jahorina pripada SBP-u. S navedenim u vezi, odbrana ukazuje da se radi o utvrđenoj činjenici iz predmeta *Blagojević i Jokić*, gdje niti jedan od optuženih nije bio pripadnik policije, a posebno ne SBP-a, pa u tom predmetu i nije bilo od interesa da se ova činjenica konkretno utvrđuje. Dodatno, stav je odbrane da je u ovom predmetu izvedeno dovoljno dokaza od strane Tužilaštva iz kojih proizilazi da Centar za obuku kadrova MUP-a RS Jahorina i SBP-a RS predstavljaju dvije odvojene cjeline unutar MUP-a RS.

33. U odnosu na tačku 2. optužnice, odbrana je stava da Tužilaštvo nije izvelo niti jedan dokaz na okolnosti saznanja optuženog za događaje na terenu za dane 13. i 14. juli, dok u odnosu na dolazak optuženog na teren dana 14.07.1995. godine odbrana tvrdi da se isti ne nalazi opisan u bilo kom dijelu dispozitiva optužnice, nego se spominje u obrazloženju iste bez navođenja konkretnog datuma, te odbrana tvrdi da nije van razumne sumnje dokazano da je Goran Sarić dolazio na teren Srebrenice u relevantnom periodu (odnosno, u vrijeme kada je mogao biti upoznat sa događajima na terenu koji bi mogli biti od krivičnog interesa).

34. Nadalje, odbrana tvrdi da Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi obezbijedio učešće jedinica SBP-a (II Odred Šekovići i dvije čete Centra za obuku Jahorina) niti je dokazalo nadzor optuženog nad Ljubomirom Borovčaninom, pri čemu odbrana posebno ističe da se ne može van razumne sumnje, kao jedina vjerovatna opcija, ustanoviti da je Goran Sarić u relevantno vrijeme vršio nadzor nad Borovčaninom, posebno imajući u vidu da iz dokaza Tužilaštva BiH proizilazi nesumnjivo da je Ljubomir Borovčanin kao komandant samostalne jedinice formirane Naredbom broj 64/95, bio pod nadzorom VRS, odnosno, Radislava Krstića, komandanta Drinskog korpusa.

35. U odnosu na tačku 3 optužnice, odbrana je stava da Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi „prethodno bio upoznat sa zločinima počinjenim nad civilima ZZ UN Srebrenica“, tvrdeći pri tome da Tužilaštvo nije dokazalo nadzor nad pretresom 17.07.1995. godine, da nije dokazalo status svjedoka SG-14 i

okolnosti komandovanja pretresom terena, te tvrdi da je jasno da postoji više nego razumna sumnja u navod da je Goran Sarić naredio pretres od 17.07.1995. godine, odnosno, imajući u vidu dokaze iznijete tokom glavnog pretresa radi se o najmanje vjerovatnoj opciji. Odbrana smatra da su pred Sud BiH iznijeti dokazi iz kojih se jasno vidi po čijoj naredbi je pretres terena izvršen, ko je isti operativno organizovao (grupe, dijelove terena, mape) i ko ga je direktno izvršio. Odbrana naglašava da ne postoji dokaz u spisu da je Goran Sarić u relevantno vrijeme uopšte imao saznanja da se predmetni pretres dešava, a kamoli šta se konkretno dešava tokom istog.

36. Branilac optuženog se osvrnuo i na pitanje primjene materijalnog prava, tvrdeći da, suprotno shvatanjima nekih vijeća MKSJ, MKSR i SCSL, elementi udruženog zločinačkog poduhvata nisu prihvaćeni niti ustaljeni u međunarodnoj sudskoj praksi. U skladu sa praksom *ad hoc* sudova koji su prihvatili ovu doktrinu, prema stavu odbrane, Tužilaštvo ima obavezu vrlo precizno u optužnici naznačiti tip, učesnike, cilj i plan navodnog udruženog zločinačkog poduhvata, kao i namjeru navodnog učesnika u istom. Dalje je branilac naveo da koncept udruženog zločinačkog poduhvata kao vida učešća u izvršenju krivičnog dela nije propisan niti u KZ SFRJ, kao zakonu koji je bio na snazi u vrijeme navodnog izvršenja krivičnog djela, kao ni u KZ BiH, kao zakonu koji je Sud BiH primjenjivao do sada u većini slučajeva ratnih zločina, pa čak nije postojao niti kao dio međunarodnog običajnog prava.

37. U završnoj riječi odbrane se navodi da je djelo koje se optuženom Sariću stavlja na teret bilo propisano u zakonu koji je važio u vrijeme kada je navodno počinio to djelo, i to u preuzetom KZ SFRJ (članom 141. KZ SFRJ), te se izuzetak predviđen članom 7. stav 2. EKLJP ne može primjeniti na ovaj slučaj. Dalje odbrana tvrdi da je očito da je preuzeti KZ SFRJ blaži zakon konkretno u odnosu na pravnu kvalifikaciju djela iz predmetne optužnice, a iz odbredbe člana 4. KZ BiH nedvosmisleno proizilazi da se KZ BiH ima primeniti samo izuzetno, ukoliko je u određenom konkretnom slučaju blaži od zakona koji je bio na snazi u vreme navodnog počinjenja djela od strane optuženog.

38. Branilac na kraju ističe da donošenje osuđujuće presude za krivično djelo

pomaganja u genocidu (za šta se optuženi tereti) zahtijeva dokaz da je optuženi i sam dijelio genocidnu namjeru, a ne da je samo znao za takvu namjeru drugih, te tvrdi da dokazi koji su izvedeni tokom postupka isključuju apsolutno znanje optuženog Sarića za namjere drugih koje se odnosi na djela iz optužnice, čime mu se ne može ni pripisati bilo koji oblik krivice za ista.

39. Iz navedenih razloga, odbrana optuženog je predložila da sud donese oslobađajuću presudu na osnovu člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH, te da ukine važeće mjere zabrane prema optuženom.

C. PROCESNE ODLUKE

1. Odluka o isključenju javnosti za dio pretresa

40. Tokom glavnog pretresa, a u skladu sa odredbama člana 235. ZKP BiH, javnost je više puta djelimično isključena, u cilju zaštite interesa svjedoka pod mjerama zaštite. Naime, slijedom prijedloga Tužilaštva, a po saslušanju stranaka i branioca, javnost je u više navrata kratkotrajno isključena za vrijeme dok je Tužilaštvo obrazlagalo prijedlog da se pojedinim svjedocima dodijele mjere zaštite ili odrede dodatne mjere zaštite pored već postojećih mjera. U navedenim slučajevima, radilo se o kratkotrajnom isključenju javnosti tokom kojeg su tužilac i svjedok iznijeli razloge zbog kojih traže mjere zaštite, nakon čega se odbrana izjasnila o iznesenim navodima. Nakon izjašnjenja strana u postupku, Vijeće je ocijenilo da je u interesu zaštite ovih svjedoka, a u cilju rasprave o prijedlogu za određivanje mjera zaštite, neophodno isključiti javnost. Vijeće je pri tome imalo u vidu da nije moguće uvijek predvidjeti i potpuno kontrolisati dinamiku izjašnjenja o pravnim i činjeničnim pitanjima čiji sadržaj bi dospijecem u javnost mogao izazvati štetne posljedice po prava i interese zaštićenih svjedoka i na taj način imati negativan uticaja na sam tok postupka, te je odlučilo da isključi javnost sa dijelova glavnog pretresa prilikom rasprave o pitanjima koje se tiču mjera zaštite u skladu sa datim okolnostima, te tokom davanja iskaza svjedoka u opravdanim slučajevima. Takođe, Vijeće je u

nekoliko navrata donijelo odluku o isključenju javnosti kako bi se raspravljalo o statusu pojedinih svjedoka.

41. U tom smislu, Vijeće je donijelo odluku o isključenju javnosti na ročištima za nastavak glavnog pretresa koji su održani na dane: 30.06.2014. godine, 01.09.2014. godine, 20.10.2014. godine, 01.12.2014. godine, 15.12.2014. godine, 22.12.2014. godine, 16.03.2015. godine, 07.09.2015. godine, 28.09.2015. godine, 13.06.2016. godine, 07.09.2015. godine, 28.09.2015. godine, 19.10.2015. godine, 13.06.2016. godine, 11.07.2016. godine, 12.12.2016. godine i 12.06.2017. godine.
42. Dana 19.10.2015. godine javnost je kratkotrajno isključena po prijedlogu odbrane optuženog iz razloga razjašnjenja statusa jednog od svjedoka koji je ranije svjedočio u predmetima pred MKSJ i kojem su odlukom MKSJ određene mjere zaštite, te razmatranja i donošenja konačne odluke o uvođenju transkripta i izjave ovog svjedoka u predmetni spis. Kako bi prava svjedoka određena odlukom MKSJ bila u cjelosti zaštićena, Vijeće je donijelo odluku o kratkotrajnom isključenju javnosti.
43. Takođe, dana 13.06.2016. godine Vijeće je na prijedlog Tužilaštva donijelo odluku o djelimičnom isključenju javnosti kako bi razmotrilo određena procesna pitanja u pogledu statusa svjedoka Momira Nikolića. U cilju zaštite interesa svjedoka, odnosno u cilju provjere statusa ovog svjedoka, Vijeće je donijelo odluku o kratkotrajnom isključenju javnosti.
44. Ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 28.08.2017. godine je takođe bilo djelimično isključeno za javnost na zahtjev svjedoka Neđe Jovičića, a uz saglasnost strana u postupku, i to u pogledu njegovog svjedočenja na okolnosti dešavanja u hangaru ZZ Kravica. Vijeće je donijelo odluku o isključenju javnosti iz razloga zaštite interesa svjedoka Jovičića.
45. Na prijedlog odbrane, ročište je bilo djelimično isključeno i dana 11.09.2017. godine prilikom unakrsnog ispitivanja svjedoka Jovičića i to u pogledu istih okolnosti zbog kojih je javnost bila isključena na ročištu od dana 28.08.2017. godine.

2. Svjedoci pod mjerama zaštite

46. Dana 05.11.2013. godine, Tužilaštvo je, u skladu sa odredbom člana 13. i člana 3. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka (Zakon o zaštiti svjedoka), te na osnovu člana 91. ZKP BiH, Vijeću podnijelo pretresni prijedlog za određivanje i produženje mjera zaštite za svjedoke SG-1, SG-2, SG-3, SG-5, SG-6, SG-7, SG-8, SG-9, SG-10 i SG-11. Našavši isti opravdanim, Vijeće je predmetni prijedlog Tužilaštva prihvatilo na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanog dana 03.11.2014. godine, te su navedenim svjedocima određeni pseudonimi i mjere zaštite ličnih podataka. U pogledu dodatnih mjera zaštite koje je Tužilaštvo tražilo Prijedlogom od dana 05.11.2013.godine, Vijeće je donijelo odluku da će se o istim odlučivati na ročištu za nastavak glavnog pretresa za svakog pojedinačnog svjedoka, a nakon što se svaki svjedok izjasni u pogledu potrebe za određivanjem istih. Vijeće napominje da se odbrana optuženog Gorana Sarića nije protivila određivanju mjera zaštite navedenim svjedocima, odnosno da je dala svoju saglasnost u tom pogledu.

47. Na glavnom pretresu održanom dana 20.10.2014. godine, Vijeće je odlučivalo o prijedlogu Tužilaštva za određivanja mjera zaštite svjedoku koji je pristupio na navedeno ročište. U zatvorenom dijelu sjednice, svjedok je obrazložio da je zbog straha za sigurnost sebe i članova svoje porodice, koja može biti ugrožena kao posljedica svjedočenja u ovom predmetu, zatražio mjere zaštite u vidu zaštite identiteta, odnosno određivanja odgovarajućeg pseudonima. Nakon razmatranja navedenog prijedloga Tužilaštva, cijeneći osnovanost zahtjeva, kao i saglasnost odbrane, Vijeće je donijelo odluku da ovom svjedoku dodijeli pseudonim SG-13 uz zaštitu njegovih ličnih podataka u trajanju od 20 godina od dana pravosnažnosti presude.

48. Kada je riječ o svjedoku pod pseudonimom SG-12, Vijeće je, imajući u vidu da se radi o svjedoku kojem su u postupcima pred MKSJ određene mjere zaštite, izvršilo uvid u dostavljenu Odluku MKSJ, te zaključilo da se u konkretnom slučaju zahtijeva održavanje na snazi mjera zaštite, dodijeljenih u postupcima pred MKSJ. U tom kontekstu, Vijeće se rukovodilo odredbom Pravila 75 (F) (i) Pravilnika o postupku i

dokazima MKSJ ¹, kojim je određeno da „kad su u nekom postupku pred Međunarodnim sudom (u daljem tekstu: prvi postupak) za neku žrtvu ili svjedoka određene zaštitne mjere, te zaštitne mjere ostaju na snazi, *mutatis mutandis*, u svakom drugom postupku pred Međunarodnim sudom (u daljem tekstu: drugi postupak) ili nekoj drugoj jurisdikciji, dok god ne budu ukinute, izmijenjene ili pojačane u skladu s procedurom previđenom ovim Pravilnikom“.

49. Dakle, tumačenjem ove odredbe, jasno je da Sud BiH, kao druga jurisdikcija, podliježe obavezi poštivanja i održavanja na snazi svih zaštitnih mjera, koje su u postupcima pred MKSJ već dodijeljene svjedocima, slijedom čega je, postupajući u skladu sa navedenim odredbama Pravilnika, odlučilo da će mjere zaštite koje je svjedok uživao u predmetima pred MKSJ, ostati na snazi i u predmetu protiv Gorana Sarića koji se vodi pred Sudom BiH. Vijeće ovom prilikom napominje da se odbrana nije protivila predmetnom prijedlogu.

50. U tom smislu, na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanog dana 01.09.2014. godine, Vijeće je uz saglasnost stranaka, donijelo odluku kojom se svjedoku dodijeljuje pseudonim SG-12 uz mjeru distorzije lika primjenom elektronskih uređaja za izmjenu lika. Takođe, Vijeće je donijelo odluku da se svi lični podaci svjedoka proglašavaju povjerljivim i kao takvi ostaju nedostupni javnosti 30 godina od dana pravosnažnosti presude, nakon čega je poučilo sve prisutne da lični podaci svjedoka SG-12 predstavljaju službenu tajnu, te da otkrivanje istih predstavlja krivično djelo u skladu sa članom 240. ZKP BiH.

51. Nadalje, na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom 07.09.2015. godine Tužilaštvo je predložilo čitanje i uvođenje u spis transkripta svjedočenja svjedoka SG-4 pred MKSJ, te izjave date Tužilaštvu BiH u istrazi u drugom krivičnom predmetu. Tužilaštvo je u svom izjašnjenju potvrdilo da se radi o svjedoku koji je svjedočio u predmetu *Popović i dr.*, te da su tom svjedoku bile određene mjere zaštite i da je svjedočio pod pseudonimom PW-156. Pismenim podneskom od dana

¹ *Pravilnik o postupku i dokazima*, Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, usvojen 11. februara 1994. godine, zadnja izmjena 08. jula 2015. godine, broj: IT/32/Rev. 50, Haag, Holandija.

09.09.2015. godine, odbrana je dala svoje izjašnjenje u pogledu ovog prijedloga Tužilaštva, te se u cjelosti usprotivila istom obzirom na činjenicu da su svjedoku od strane MKSJ određene mjere zaštite, te da identitet ovog svjedoka u tom smislu ne bi mogao biti otkriven optuženom i odbrani bez odobrenja MKSJ. Nakon što je Tužilaštvo zatražilo saglasnost i odobrenje MKSJ za izmjenu mjera zaštite ovog svjedoka i otkrivanje njegovog identiteta, a kako bi isti mogao biti unakrsno ispitan od strane odbrane, Pretresno vijeće MKSJ je donijelo odluku kojom se molba Tužilaštva odbija. Upravo iz navedenih razloga, odnosno nepostojanja saglasnosti MKSJ, koje je svjedoku i odredilo mjere zaštite, ovo Vijeće nije prihvatilo uvrštavanje u predmetni spis navedenog transkripta kao i izjave date u istrazi u Tužilaštvu BiH.

3. Nastavak odgođenog glavnog pretresa (član 251. stav 2. i stav 3. ZKP BiH)

52. Obzirom da je protekao zakonski rok od 30 dana između nastavaka glavnih pretresa održanih 14.07.2014. i 25.08.2014. godine, 13.07.2015. i 24.08.2015. godine, 18.01.2016. i 04.04.2016. godine, 11.07.2016. i 19.09.2016. godine, 12.12.2016. i 20.03.2017. godine, i 17.07.2017. i 28.08.2017. godine, to je Vijeće na ročištima održanim dana 25.08.2014. godine, 24.08.2015. godine, 04.04.2016. godine, 19.09.2016. godine, 20.03.2017. godine i 28.08.2017. godine donijelo odluku da glavni pretres počinje iznova u smislu odredbe člana 251. stav 1. ZKP BiH, dok u skladu sa odredbama člana 251. stav 2. ZKP BiH, uz saglasnost stranaka i odbrane u tom pravcu, Sud nije ponovo izvodio dokaze, već su svi ranije izvedeni dokazi prihvaćeni da se koriste u ovom postupku.

53. Nadalje, imajući u vidu odlaganje nastavka glavnog pretresa, u smislu odredbe člana 250. ZKP BiH, zbog bolesti, a potom i smrti predsjednika vijeća, sudije Ljubomira Kitića, Sud je na ročištu održanom dana 17.03.2014. godine donio odluku da se glavni pretres nastavi pred drugim predsjednikom vijeća. U tom slučaju, Sud, u skladu sa odredbama člana 251. stav 3. ZKP BiH, uz saglasnost stranaka i odbrane u tom pravcu, nije ponovo izvodio dokaze, već su svi ranije izvedeni dokazi prihvaćeni da se koriste u ovom postupku.

4. Izuzeci od neposrednog provođenja dokaza (član 273. stav 2. ZKP BiH)

54. Na nastavku glavnog pretresa od 08.06.2015. godine, Tužilaštvo je predložilo da se kao dokazi ulože iskaz svjedoka pod mjerama zaštite SG-10, dat 31.10.2009. godine Tužilaštvu BiH, pod brojem: KTN RZ 36/08, te iskaz svjedoka Luke Markovića, dat 20.09.2005. godine Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, pod brojem: 14-04/2-290/05, obzirom da su ovi svjedoci u međuvremenu preminuli.² U svrhu dokazivanja navedenih činjenica, Tužilaštvo je uložilo izvod iz matične knjige umrlih za svjedoka SG-10, dok činjenica da je svjedok Luka Marković preminuo nije bila sporna za strane u postupku.

55. Naime, odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH, propisano je da se, izuzetno, zapisnici o iskazima iz istrage, mogu po odluci sudije, odnosno vijeća, pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu u slučaju ako su ispitane osobe umrle, odnosno ako je njihov dolazak pred Sud znatno otežan iz važnih uzroka, a postojanje kojih okolnosti je Vijeće ustanovilo i u konkretnom slučaju.

56. Nakon saslušanja odbrane optuženog, koja je u pogledu čitanja iskaza zaštićenog svjedoka SG-10 uložila prigovor prihvatljivosti, Vijeće je prihvatilo prijedloge Tužilaštva, te je u smislu odredbi člana 273. stav 2. ZKP BiH, odlučilo da se pročita iskaz zaštićenog svjedoka SG-10 (dokaz T-54), a zatim i iskaz svjedoka Luke Markovića (Dokaz T-55). U navedenim prilikama, odbrana optuženog je iskoristila zakonsku mogućnost, te iznijela pitanja koja bi svjedocima postavila u unakrsnom ispitivanju, u slučaju da su svjedoci ispitani neposredno pred Sudom.

57. Nadalje, Vijeće je razmotrilo prijedlog Tužilaštva za prihvatanje transkripata svjedočenja preminulih svjedoka Miroslava Deronjića i Ćamile Omanović, datih pred Pretresnim vijećima MKSJ. Činjenica da su navedeni svjedoci preminuli nije bila sporna za strane u postupku.

58. Odbrana optuženog Sarića se protivila uvrštavanju navedenih transkripata smatrajući spornim zakonski okvir za uvrštavanje izjava navedenih svjedoka.

² Navedeni transkripti su uloženi na nastavku glavnog pretresa održanom dana 06.07.2015. godine.

Naime, odbrana je ukazala da je članom 5. stav 3. Zakona o ustupanju izričito propisano pravo odbrane da može pozvati svjedoke zbog unakrsnog ispitivanja, što u konkretnom slučaju nije moguće obzirom na činjenicu da su oba svjedoka preminula.

59. S druge strane, Tužilaštvo je ukazalo na iznimnu važnost navedenih izjava, obzirom na činjenicu da je Deronjić jedan od najbitnijih svjedoka koji su svjedočili pred MKSJ u kontekstu događaja u julu 1995. godine na području Srebrenice, dok je Ćamila Omanović bila direktni učesnik događaja i jedan od bošnjačkih pregovarača na sastancima sa najvišim starješinama VRS i jedinica UN-a.

60. Nakon što je razmotrilo navode i izjašnjenja strana u postupku, Vijeće je donijelo odluku o prihvatanju izjava svjedoka Miroslava Deronjića i Ćamile Omanović u skladu sa članom 5. Zakona o ustupanju predmeta i člana 273. stav 2. ZKP BiH, obzirom na značaj koji ovi dokazi imaju u kontekstu događaja koji se optuženom stavljaju na teret.³

61. Takođe, rukovodeći se navedenim odredbama člana 273. stav 2. ZKP BiH, Sud je pozvao strane u postupku da se izjasne o potrebi čitanja iskaza ovih svjedoka. Tužilaštvo i odbrana optuženog su se u tom smislu izjasnili da čitanje navedenih iskaza nije potrebno pošto su upoznati sa sadržajem istih, nakon čega je Sud dozvolio odbrani da se izjasni o pitanjima koja bi odbrana postavila svjedocima da su svjedoci neposredno saslušani pred Sudom. Odbrana se u tom smislu izjasnila da s obzirom na prigovor relevantnosti, te s obzirom na činjenicu da je veliki broj pitanja raspravljen kroz unakrsna ispitivanja u različitim postupcima, odbrana ne bi imala pitanja za ove svjedoke. Odbrana je navela da bi se eventualna pitanja svakako odnosila na konkretnu optužnicu, te na ličnost optuženog Sarića, ali da takvih pitanja odbrana nema ukoliko se u obzir uzme da ova lica nisu pominjala optuženog u bilo kakvom kontekstu. S obzirom na sve navedeno, Sud je u smislu navedenih odredbi, kao i naprijed citiranog člana 5. Zakona o ustupanju, predmetni prijedlog prihvatio.

³ Dokaz T-57 i T-58.

62. Vijeće napominje da je prilikom ocjene ovih dokaza imalo u vidu njihovu dokaznu snagu, cijeneći da se, na temelju istih, u odlučujućem dijelu ne može zasnovati presuda, a o čemu je Sud neizostavno vodio računa.

5. Odluka o djelimičnom usvajanju prijedloga Tužilaštva i odbrane optuženog Gorana Sarića za prihvatanje utvrđenih činjenica u postupcima pred MKSJ

63. Rješenjem od dana 06.02.2014. godine, Sud je djelimično usvojio Prijedlog Tužilaštva od dana 04.11.2013. godine za prihvatanje činjenica utvrđenih od strane Pretresnog vijeća MKSJ u predmetima *Tužilac protiv Radoslava Krstića*⁴ (Krstić), *Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i dr.*⁵ (Blagojević) i *Tužilac protiv Vujadina Popovića i dr. (Popović)*⁶.

64. Nadalje, Sud je rješenjem od dana 08.11.2016. godine djelimično usvojio Prijedlog odbrane optuženog od dana 27.09.2016. godine za prihvatanje činjenica utvrđenih od strane Pretresnog vijeća MKSJ u predmetima *Tužilac protiv Vujadina Popovića i dr. (Popović)*.⁷

65. Prihvaćene činjenice navedene su u Aneksu I presude, koji je njen sastavni dio. U konkretnom slučaju, Sud je postupao u skladu sa odredbama člana 4. Zakona o ustupanju⁸, u vezi sa Pravilom 94 (B) Pravilnika o postupku i dokazima, koji propisuju: „*da na zahtjev jedne od strana ili na vlastitu inicijativu, sud može odlučiti da prihvati kao dokazane činjenice, utvrđene pravosnažnim odlukama ili pismeni*

⁴ *Tužilac protiv Radoslava Krstića*, predmet br. IT-98-33-T, presuda pretresnog Vijeća MKSJ od 02.08.2001. godine i žalbenog Vijeća od 19.04.2004. godine.

⁵ *Tužilac protiv Blagojevića i Jokića*, predmet br. IT-02-60-T, presuda pretresnog Vijeća MKSJ od 17.01.2005. godine i žalbenog Vijeća 19.05.2007. godine.

⁶ *Tužilac protiv Vujadina Popovića i dr.*, predmet broj. IT-05-88-T, presuda pretresnog Vijeća MKSJ od 10.06.2010. godine.

⁷ Ibid.

⁸ Zakon o ustupanju predmeta od strane međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u BiH („Službeni glasnik BiH“; broj 61/04 i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustupanju predmeta od strane međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 46/06, 53/06, 76/06).

dokazni materijal iz bilo kojih drugih postupaka pred MKSJ, koje se odnose na pitanja od važnosti za tekući postupak, ako su zadovoljeni određeni kriterijumi za prihvatanje tih činjenica.“

66. Sud je prihvatio ukupno 52 predložene činjenice Tužilaštva, odnosno 28 predloženih činjenica odbrane optuženog. Prilikom odlučivanja o prihvaćanju činjenica, Sud je vodio računa da iste zadovoljavaju određene kriterijume ustanovljene sudskom praksom suda BiH i MKSJ i to: da je činjenica jasna, konkretna i da se može identifikovati, da je relevantna za postupak, da čini dio originalne presude na koju nije izjavljena žalba, koja je pravosnažno riješena po žalbi, ili potpada pod pitanja koja nisu sporna u toku apelacije, da se ne temelji na sporazumu između stranaka u izvornom postupku, da nije predmet razumnog spora između strana, da se ne odnosi na radnje, ponašanje ili psihičko stanje optuženog i da je ograničena na zaključke o činjenicama, odnosno da ne sadržava pravne karakterizacije. Prihvatanjem činjenice kao utvrđene, stvorena je pravna presumpcija valjanosti te konkretne činjenice, odnosno, formirana je čvrsto utemeljena pretpostavka o tačnosti iste, koju stoga nije potrebno ponovo dokazivati na suđenju, osim ukoliko bi druga strana iznijela nove dokaze, te takvu činjenicu uspješno pobila i opovrgla na suđenju. Shodno članu 6. stav 2. ZKP BiH, odbrani, odnosno Tužilaštvu, data je mogućnost da iznese dokaze kojima će osporavati činjenice koje su utvrđene u relevantnom postupku pred MKSJ, iz čega proizilazi da Sud nije stranke uskraćivao u pravu da osporavaju i dovode u sumnju bilo koju činjenicu koja je prihvaćena. Odbrana, odnosno Tužilaštvo, su se koristile ovom mogućnošću tokom postupka, te su izvodile dokaze kojim su osporavale neke od prihvaćenih činjenica.

67. One činjenice koje nisu zadovoljavale navedene kriterijume, Vijeće nije prihvatilo kao utvrđene, što će biti detaljnije obrazloženo u paragrafima koji slijede.

68. Vijeće je odbilo prihvatiti kao utvrđene činjenice koje je Tužilaštvo predložilo pod rednim brojem: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 50, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 75, 77, 78, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 104, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 123, 124, 125, 127, 138, 150, 151,

156, 162, 163, 179, 183, 184, 185, 194, 195, 199, 203, 206, 208, 211, 216, 218, 219, 223, 224, 231, 235, 236, 244, 245, 247, 248, 250, 251 (dio), 253, 262, 263, 264 (dio), 269, 270, 271, zatim dio činjenice pod rednim brojem 276 i 289, iz razloga što iste, u sebi, sadrže karakterizacije pravne prirode (široko rasprostranjeni i sistematski napad, genocid), odnosno predstavljaju pravne zaključke pretresnog vijeća MKSJ u konkretnim predmetima, o zločinima počinjenim na teritoriji BiH (situacija u Potočarima, odvoženje iz Potočara, kolona bosanskih muslimana u bijegu, posljedice napada – zatvaranje, progoni, ubistva i deportacije ili prisilno preseljenje, itd.).

69. Nadalje, Vijeće nije prihvatilo one činjenice koje bi mogle čak i posredno ukazivati na krivičnu odgovornost optuženog, te je stoga odlučilo da po ovom kriteriju ne prihvati činjenice iz prijedloga Tužilaštva pod rednim brojem 62 i 71.

70. Također, Vijeće je odbilo prihvatanje kao utvrđenih činjenica pod rednim brojem 19, 24, 28, 36, 37 (dio), 38, 44, 52, 53, 54, 66, 67, 68, 70, 74, 79, 80, 81, 82, 83, 101, 102, 103, 106, 107, 126, 128, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 148, 149, 152, 153, 154, 155, 157, 158, 159, 164, 165, 166, 167, 168, 170, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 182, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 196, 197, 198, 200, 201, 202, 204, 205, 207, 209, 210, 212, 213, 214, 215 (dio), 217, 220, 221, 222, 225, 226, 227, 228, 229, 232, 233, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 265, 266, 274, 275, 277, 278, 279, 282, 283, 285, 286, 287, 288, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 309 i 310 navedenih u Prijedlogu, jer iste nisu relevantne za ovaj postupak, ne doprinose razjašnjenju stvari i ponavljaju se (npr. KT 40, činjenica pod rednim brojem 82), neke od njih nisu navedene jasno i precizno ili je temeljem istih bilo nemoguće identifikovati na šta se konkretno odnose (npr. KT 295), kao i na koji period, te kao takve ne doprinose razjašnjenju stvari i efikasnosti ovog postupka.

71. Kada je u pitanju Prijedlog odbrane za prihvatanje utvrđenih činjenica, Sud je primjenjujući kriterij da činjenica mora biti relevantna za tekući postupak, odbilo da prihvati utvrđenim činjenice navedene u Prijedlogu pod rednim brojem 15 i 17.

72. Obzirom da nije ispunjen uslov prema kojem činjenica mora biti jasna, konkretna te da se može identifikovati, Vijeće je odbilo da prihvati činjenice navedene u Prijedlogu pod rednim brojem: 5, 18, (iz iste ne proizilazi čiji je zadatak bio da pomognu u obezbjeđivanju puta Bratunac-Konjević polje) i 20 (ko je iznio prijedlog, Borovčanin ili Vasić?).
73. Primjenjujući kriterij da činjenica mora biti ograničena na zaključke o činjenicama i ne sadržavati pravne karakterizacije, Vijeće je odbilo da prihvati kao utvrđene činjenice navedene u Prijedlogu pod rednim brojevima: 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39 i 40 (dio), obzirom da se ne radi o činjenicama, već o zaključcima koji sadrže pravne karakterizacije pretresnog Vijeća MKSJ u konkretnom predmetu.
74. Takođe, Vijeće je odbilo da prihvati kao utvrđene činjenice navedene u Prijedlogu odbrane pod rednim brojevima: 2 (dio) i 4 (dio), te činjenicu pod rednim brojem 22 (dio) s obzirom da se činjenice ne smiju odnositi na radnje, ponašanje ili psihičko stanje optuženog.
75. Vijeće podsjeća da je predložena činjenica pod rednim brojem 1 već prihvaćena kao utvrđena rješenjem Suda broj: S1 1 K 007949 13 Kri od dana 06.02.2014. godine, iz kojeg razloga je odbilo da navedenu činjenicu ponovo prihvati.
76. Prilikom izjašnjenja na prijedlog Tužilaštva za prihvatanje činjenica odbrana optuženog istakla je određene prigovore.⁹ Isto tako, Tužilaštvo je istaklo određene prigovore prilikom izjašnjenja na prijedlog odbrane za prihvatanje činjenica odbrane.¹⁰ Mada je stvorena presumpcija valjanosti ovih činjenica, Sud iste nije smatrao obavezujućim i nije temeljio presudu isključivo na tim utvrđenim činjenicama. Sud je razmatrao činjenice u svjetlu svih dokaza koje su izvele strane u toku suđenja, čime su se cijenili svi dokazi u skladu sa odredbom člana 15. ZKP BiH, te je nakon toga donio i konačnu odluku o njihovoj relevantnosti za dati

⁹ Odgovor odbrane na Prijedlog Tužilaštva od dana 18.11.2013. godine.

¹⁰ Izjašnjenje Tužilaštva na prijedlog odbrane od dana 14.10.2016. godine.

predmet.¹¹ Na ovaj način, Sud nije kršio presumpciju nevinosti optuženog, zagaranovanu članom 3. stav 1. ZKP BiH, kao i članom 6. stav 2. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP).

77. Kako je već navedeno, stranke su izvodile dokaze kojim su osporavale neke od prihvaćenih činjenica, pa će konačan zaključak o osporavanim činjenicama, Sud dati u obrazloženju presude.

6. Odluka o prijedlogu Tužilaštva za prihvatanje iskaza svjedoka iz MKSJ

78. Tužilaštvo je dana 08.07.2015. godine dostavilo Sudu pretresni prijedlog da se u skladu sa članovima 3., 4., 5., 6., 7. i 8. Zakona o ustupanju predmeta, u dokazni materijal uvrste transkripti sa iskazima svjedoka datim na suđenjima pred Pretresnim vijećima MKSJ, kao i izjave koje su svjedoci dali u istragama u povezanim predmetima pred MKSJ. Pretresni prijedlog se odnosi na svjedoke Momira Nikolića¹², Miloša Stupara¹³, Josepha Kingoria¹⁴, Paula Groenewegena¹⁵, Deana Manninga¹⁶, Ljubomira Borovčanina¹⁷, Roberta A. Frankena¹⁸, Leenderta Van Duijn Cornelisa¹⁹, Vicentiusa Egbersa²⁰, svjedoka pod pseudonimom SG-112 (svjedok koji je u predmetu vođenom pred MKSJ imao pseudonim „K“)²¹ i svjedoka kojem su pred MKSJ određene mjere zaštite, iz kojeg razloga, a u skladu sa

¹¹ Samo one činjenice koje su navedene i korištene za obrazloženje presude, Sud je prihvatio konačno dokazanim i relevantnim.

¹² Transkript svjedočenja Momira Nikolića u predmetu *Tužilac protiv Blagcjevića i Jokića* (IT-02-60) od 19.09., 22.09., 23.09., 25.09., 26.09., 29.09., 30.09. i 01.10.2003. godine; izjava data istražiteljima MKSJ dana 23.06.2003. godine, 15.12.1999. godine i 28.05.2003. godine.

¹³ Transkript svjedočenja Miloša Stupara u predmetu *Tužilac protiv Blagcjevića i Jokića* od 28.04. i 29.04.2004. godine.

¹⁴ Transkript svjedočenja Josepha Kingorija u predmetu *Tužilac protiv Radislava Krstića* (IT-98-33) od 31.03. i 03.04.2000. godine.

¹⁵ Transkript svjedočenja Paula Groenewegena u predmetu *Tužilac protiv Vujadina Popovića i dr.* (IT-05-88) od 25.10.2006. godine.

¹⁶ Transkript svjedočenja Deana Manninga u predmetu *Tužilac protiv Blagcjevića i Jokića* (IT-02-60) od 05.02. i 06.02.2004. godine.

¹⁷ Izjave date istražiteljima MKSJ 20.02., 11.03. i 12.03.2002. godine

¹⁸ Transkript svjedočenja Franken A. Roberta u predmetu *Tužilac protiv Radislava Krstića* (IT-98-33) od 04.04.2000. godine.

¹⁹ Transkript svjedočenja Leenderta Van Duijn Cornelisa u predmetu *Tužilac protiv Vujadina Popovića i dr.* (IT-05-88) od 27.09., 28.09. i 29.09.2006. godine.

²⁰ Transkript svjedočenja Vicentiusa Egbersa u predmetu *Tužilac protiv Vujadina Popovića i dr.* (IT-05-88) od 18., 19. i 20.10.2006. godine.

²¹ Transkript svjedočenja u predmetu *Tužilac protiv Krstića* od 10.04.2000. godine.

odlukom Pretresnog vijeća MKSJ, njegovi lični podaci ne mogu biti navedeni u pismenom otpravku presude²².

79. Dana 13.07.2015. godine, odbrana optuženog Gorana Sarića, Sudu je dostavila svoje izjašnjenje, u kojem je istakla protivljenje prijedlogu Tužilaštva u cjelosti, zahtijevajući da se odbrani dostavi dokazni materijal koji do podnošenja izjašnjenja odbrane nije dostavljen. Navedeno, prema mišljenju odbrane, prijedlog Tužilaštva čini nepotpunim, a samim tim i nepodobnim za odlučivanje.

80. Odbrana smatra da izjava Momira Nikolića data istražiteljima MKSJ 15.12.1999. godine ne može biti dokaz u predmetima pred Sudom BiH obzirom da se u samoj izjavi ne navodi u kojem svojstvu Nikolić daje predmetnu izjavu niti je dobio bilo kakvu pouku. Prema navodima odbrane, kasniji razvoj događaja potvrđuje da je Nikolić izjavu dao u svojstvu osumnjičenog. Kada su u pitanju izjave date istražiteljima MKSJ od 23.06.2003. godine i transkripti svjedočenja u predmetu Blagojević (19.09, 22.09., 23.09., 25.09., 26.09., 29.09., 30.09., 01.10.2003. godine) odbrana je istakla da je Nikolić 02.12.2003. godine osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 27 godina što znači da predmetna izjava i transkripti predstavljaju navode optuženog lica, obzirom da sporazum o priznanju krivnje u tom trenutku još nije bio prihvaćen od strane MKSJ. U odnosu na izjavu od dana 23.06.2003. godine odbrana je ukazala da ista uopšte nije izjava nego informativni izvještaj i interni obavještavajući dokument istražitelja Brucea Bursika koji nije potpisan od strane Nikolića niti od strane Bursika, što isti čini neprihvatljivim. Odbrana je u svom podnesku insistirala na unakrsnom ispitivanju Nikolića ukoliko bi Sud eventualno prihvatio dokaze koji se odnose na istog.

81. U pogledu uvođenja transkripta svjedočenja Miloša Stupara u predmetu *Blagojević i Jokić* od dana 28.04. i 29.04.2004. godine, odbrana se decidno usprotivila uvođenju istog iz razloga što se Stupar u trenutku davanja izjave nalazio u svojstvu osumnjičenog. Takođe, i u ovom slučaju odbrana je insistirala na unakrsnom ispitivanju svjedoka ukoliko bi Sud prihvatio uvođenje navedenih transkripata u predmetni spis.

²² Transkript svjedočenja navedenog svjedoka sa mjerama zaštite određenim odlukom MKSJ u predmetu *Tužilac protiv Blagojevića i Jokića* (IT-02-60).

82. Uvođenje izjava Ljubomira Borovčanina date istražiteljima MKSJ 20.02., 11.03., i 12.03.2002. godine odbrana Gorana Sarića smatra neprihvatljivim obzirom da je Borovčanin iste dao u svojstvu osumnjičenog, a ne u svojstvu svjedoka. Stav odbrane je da uvođenje izjava ne bi bilo u skladu sa članovima 5. i 7. Zakona o ustupanju. Odbrana se pozvala i na odluku Apelacionog vijeća Suda BiH u predmetu Stupar koje je odbilo uvođenje u spis transkripta izjave Ljubomira Borovčanina.

83. U pogledu uvođenja u spis transkripata i izjava svjedoka Josepha Kingorija, Paula Groenewegena, Deana Manninga, Roberta A. Frankena, Leenderta Cornelis Van Dujina i Vincenta Egbersa, odbrana se nije protivila navedenom prijedlogu uz uslov da se odbrani optuženog omogući unakrsno ispitivanje navedenih svjedoka, te dostavljanje svih pratećih dokumenata uz ove dokumente odbrani optuženog. U podnesku se navodi da unakrsno ispitivanje pojedinih svjedoka ima za cilj da uništi ili oslabi efekat dokaza koje daju svjedoci na glavnom ispitivanju i da se od svjedoka dobiju informacije koje idu na ruku strane koja vrši unakrsno ispitivanje. U tom smislu, odbrana se dodatno pozvala i na član 6. EKLJP, odnosno na princip „jednakosti oružja“ ili jednakosti strana u postupku, koje podrazumijeva da svako ko je strana u postupku mora imati razumnu mogućnost predstavljanja svog slučaja sudu, pod uslovima koji ga neće dovesti u bitno nepovoljniji položaj u odnosu na drugu stranu. U konačnici, a nakon razmatranja svega navedenog, odbrana optuženog Gorana Sarića je predložila da Sud BiH postupi u skladu sa navodima odbrane.

84. Odbrana se na jednak način izjasnila i u pogledu uvođenja transkripta svjedočenja svjedoka SG-112 u predmetu *Krstić*, s tim da je od Tužilaštva zatraženo da se izjasni da li se uvođenje istog namjerava učiniti bez objelodanjivanja identiteta ovog svjedoka.

85. Takođe, odbrana optuženog Sarića se usprotivila i uvrštavanju u predmetni spis svih izjava koje je svjedok sa mjerama zaštite određenim od strane MKSJ, a čiji identitet Sud ne može navesti, dao istražiteljima MKSJ, te transkripata njegovog svjedočenja u premetu protiv *Blagojevića i Jokića* iz razloga koji su detaljno

navedeni na zapisniku na djelu sjednice koji su bili isključeni za javnost. Uz to, odbrana optuženog Gorana Sarića je insistirala na unakrsnom ispitivanju ovog svjedoka ukoliko bi Vijeće prihvatilo uvrštavanje u spis navedene materijalne dokumentacije.

86. Tužilaštvo je Sudu dostavilo svoje izjašnjenje na podnesak odbrane i to dana 09.09.2015. godine. Tužilaštvo je u pogledu zahtjeva odbrane za dostavljanje sve prateće dokumentacije uz transkripte i izjave predloženih svjedoka istaklo da ista nije dostavljena s obzirom na fazu u kojoj je isključivo potrebno da se odbrana izjasni da li će tražiti unakrsno ispitivanje svjedoka, a da će isti bez uzdržavanja biti dostavljeni odbrani ukoliko Sud odluči da prihvati uvođenje ovih dokaza. Kada je u pitanju svjedok SG-112, odnosno uvođenje transkripta njegovog svjedočenja i objelodanjivanje njegovog identiteta odbranama i Sudu, Tužilaštvo je istaklo da se radi o svjedoku koji je preživio masakr u ZZ Kravica i da ima pogoršano zdravstveno stanje. Tužilaštvo je podsjetilo na činjenicu da su navedenom svjedoku pred MKSJ dodijeljene mjere zaštite, te da isti odbija svjedočenje u predmetima ratnih zločina ili izmjenu dodijeljenih mjera zaštite. Tužilaštvo je ukazalo i na pravo oštećenih da ponovno ne budu traumatizovani i činjenicu da su vijeća u predmetu *Jević i dr., Vuković i dr. i Kuvelja Božidar* prihvatili navedeni transkript bez obzira što mjere zaštite nisu bile izmijenjene niti što njegov identitet nije bio poznat sudu i strankama u postupku. Obzirom da bi ponovno svjedočenje izložilo ovog svjedoka traumatizaciji, Tužilaštvo je istaklo da iz tog razloga nije tražilo izmjenu mjera zaštite od strane MKSJ.

87. U pogledu zahtjeva odbrane za unakrsnim ispitivanjem predloženih svjedoka Tužilaštva, postupajući tužilac je istakao da je Momir Nikolić već nekoliko puta odbio da svjedoči pred Sudom BiH, te da odbija kontakt sa Tužilaštvom posredstvom MKSJ. U odnosu na svjedoka iz Prijedloga Tužilaštva kojem su odlukom MKSJ određene mjere zaštite, a čiji pseudonim Sud ne može navesti, Tužilaštvo je navelo da se isti nalazi na slobodi van granica BiH, te da je nedostupan za Tužilaštvo obzirom da nije poznato u kojoj zemlji se nalazi. Prema navodima Tužilaštva svjedoci Franken, Van Dujin odbijaju svjedočenje, dok se zdravstveno stanje Kingorija pogoršalo u protekloj godini. Za Tužilaštvo nije bilo sporno unakrsno saslušanje svjedoka Manninga, Egbersa, Groenwegena i Stupara

uz zahtjev da odbrana precizira okolnosti zbog kojih traži njihovo unakrsno ispitivanje.

88. Vijeće podsjeća da je prihvatanje iskaza svjedoka datih pred MKSJ-u, regulisano članom 5. Zakona o ustupanju, u kojim se navodi da: *„Zapisnik o iskazu svjedoka dat pred MKSJ, kao i zapisnik o vanpretresnom iskazu svjedoka, sačinjen pred MKSJ-om u skladu sa pravilom 71. Statuta i Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ, može se koristiti pred sudom pod uslovom da je iskaz ili vanpretresni iskaz od značaja za pitanje o kojem se raspravlja“*. U stavu 2. istog člana, propisano je da: *„Sud može isključiti iskaz koji je dat od strane zaštićenog svjedoka ako je šteta koja može nastati veća od dokazne vrijednosti tog iskaza“*. Dodatno, u članu 5. stav 3. Zakona o ustupanju propisano je da: *„Odredbama ovog člana ne utiče se na pravo optuženog da zahtijeva prisustvo svjedoka iz stava 1. ovog člana u svrhu unakrsnog ispitivanja. Odluku o ovom zahtjevu, donosi sud.“*

89. Članom 273. stav 2. ZKP BiH, propisano da se izuzetno od stava 1. tog člana, zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu po odluci sudije, odnosno vijeća, pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka.

90. Nakon razmatranja navoda i izjašnjenja strana u postupku, Vijeće je na nastavcima glavnog pretresa djelimično usvojilo prijedlog Tužilaštva BiH od dana 08.07.2015. godine.

91. U pogledu prijedloga koji se odnosi na uvođenje transkripata i izjava svjedoka Momira Nikolića, a s obzirom da se isti odazvao na poziv Suda i dana 13.06.2016. godine pristupio na ročište za nastavak glavnog pretresa u svojstvu svjedoka, Vijeće je donijelo odluku o djelimičnom prihvatanju prijedloga Tužilaštva. Naime, Vijeće je prihvatilo uvođenje u predmetni spis isključivo transkripata svjedočenja Momira Nikolića u predmetu *Tužilac protiv Blagojevića i Jokića (IT-02-60)* od 19.09., 22.09., 23.09., 25.09., 26.09., 29.09., 30.09. i 01.10.2003. godine. U pogledu uvođenja u spis intervjua, odnosno transkripta razgovora između Momira Nikolića i Žan Rene Rueza obavljenog 15.12.1999. godine, Vijeće je prihvatilo

prigovor odbrane i donijelo odluku da se isti neće uvrstiti u spis obzirom da isti ne sadrži nikakva upozorenja koja se odnose na svjedoka, što ga u značajnoj mjeri čini manjkavim i neprihvatljiv za uvrštavanje u dokaznu građu u ovom predmetu.

92. Nakon saslušanja svjedoka Miloša Stupara pred ovim vijećem, Vijeće je donijelo odluku o prihvatanju transkripta saslušanja svjedoka Miloša Stupara pred Pretresnim vijećem MKSJ od dana 28.04. i 29.04.2004. godine. S druge strane, Vijeće je prihvatilo prigovor odbrane optuženog, te nije prihvatilo uvođenje snimka razgovora sa Milošem Stuparom koji je sačinjen u Banja Luci dana 26.06.2002. godine, s obzirom na činjenicu da je svjedok u tom trenutku očigledno imao svojstvo osumnjičenog.

93. U preostalom dijelu prijedloga Tužilaštva, Sud je našao da u odnosu na svjedoka Josepha Kingorija nije ispunjen uslov propisan odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH, odnosno da njegov dolazak pred Sud nije nemoguć ili znatno otežan iz važnih razloga. Nakon što je Tužilaštvo dostavilo korespondenciju između službenika Tužilaštva i svjedoka Kingorija iz koje se jasno vidi da svjedok ne pristaje na svjedočenje putem videolinka, nego isključivo na dolazak pred ovaj Sud, a što bi iziskivalo izuzetno visoke troškove (dolazak iz Afrike), Vijeće je iz razloga ekonomičnosti i efikasnosti postupka, te s obzirom da su okolnosti o kojima bi svjedok svjedočio takve prirode da su o navedenim okolnostima svjedočili i drugi svjedoci koji su saslušani u toku glavnog pretresa, donijelo odluku o neprihvatanju transkripata svjedočenja Josepha Kingorija.

94. U pogledu prijedloga za uvođenje u predmetni spis transkripata i izjava svjedoka Paula Groenewegena, Roberta A. Frankena i Leenderta Van Duijn Cornelisa Vijeće je donijelo odluku o uvođenju istih pod uslovom da se svjedoci ispituju unakrsno od strane odbrane. Nakon što je Tužilaštvo u toku glavnog pretresa dostavilo korespondenciju sa organima UN-a, Sekretarijatom MKSJ i nadležnim organima Kraljevine Holandije, o nemogućnosti svjedočenja ovih lica, Vijeće je donijelo odluku o prihvatanju navedenih transkripata i izjava u predmetni spis, imajući u vidu dokaznu snagu navedenih dokaza. Naime, u vezi navoda koje je odbrana istakla povodom ovog prijedloga Tužilaštva, a naročito navode kojima se ukazuje na nemogućnost da isti budu unakrsno ispitani, što utiče na prava optuženog, Sud

Podsjeća da je ove izjave uložio u spis kao materijalni dokaz, te da se presuda ne može temeljiti u odlučujućoj mjeri na ovim dokazima, nego ih sud može koristiti kao potkrepljujuće ili kontrolne dokaze, zbog čega Sud nalazi da time nije povrijeđeno pravo na odbranu, kao ni pravo na pravično suđenje optuženog.

95. Dana 18.04.2016. godine, svjedok Vincentius Egberts svjedočio je u ovom krivičnom predmetu putem videolinka, nakon čega je dana 11.07.2016. godine, shodno članu 5. Zakona o ustupanju predmeta, u spis i uveden dokaz Transkripti saslušanja svjedoka Vincentiusa Egbertsu u predmetu *Popović i dr.* od 18., 19. i 20.10.2006. godine, na šta odbrana optuženog nije imala primjedbi.

96. U pogledu svjedoka Dean Manninga, odbrana je iznijela prigovor da izvještaji čije se uvođenje predlaže nisu korišteni, prezentirani niti postojali u vrijeme kada je svjedok svjedočio u predmetu *Blagojević i drugi*. Nakon što je svjedok Manning svjedočio u ovom krivičnom predmetu putem videolinka na ročištu održanom dana 04.04.2016. godine, Vijeće je prihvatio ulaganje u spis ovih nalaza vještaka MKSJ kao dio transkripta svjedočenja Dean Manning-a pred MKSJ, koji transkript je uvršten u skladu sa odredbom člana 6. Zakona o ustupanju. Dean Manning je bio istražitelj MKSJ-a za događaje u Srebrenici. Sam svjedok je izjavio da je na istragama vezanim za Srebrenicu radio kao viši istražitelj pri čemu je koordinirao analizu naučnih dokaza i izradu službenih izvještaja u vezi sa ekshumacijom i pregledom tijela iz grobnica na području Srebrenice, pregledao predmete i dokaze pronađene u grobnicama i na tijelima žrtava i analizirao nekoliko lokacija lica mjesta. Na osnovu toga sačinio je više izvještaja koji se, između ostalog zasnivaju i na zaključcima vještaka koji su bili uključeni u istragu, pa stoga, kada izlaže svoj izvještaj, ujedno koristi i izvještaje tih drugih vještaka, stoga je u tom pravcu Sud prihvatio uvođenje istih nalaza u spis, ali isključivo kao dio svjedočenja Dean-a Manning-a, pa će ih u tom smislu i cjeniti.

97. Vijeće nije prihvatilo prijedlog Tužilaštva u odnosu na uvođenje transkripata svjedočenja i iskaza datih istražiteljima MKSJ svjedoka navedenog u Prijedlogu Tužilaštva kojem su odlukom MKSJ određene mjere zaštite, a čiji identitet, poštujući navedenu odluku MKSJ, Sud ne može navesti u pismenom otpravku presude. Naime, nakon što se Tužilaštvo obratilo sa molbom MKSJ u pogledu

otkrivanja identiteta svjedoka odbrani i optuženom, Pretresno vijeće MKSJ je navedeno molbu odbilo, iz kojeg razloga ni ovo Vijeće nije prihvatilo uvođenje navedenih transkripata i izjava u predmetni spis.

98. Vijeće takođe nije prihvatilo prijedlog Tužilaštva za uvrštavanje izjava koje je Ljubomir Borovčanin dao istražiteljima MKSJ dana 20.02., 11.03. i 12.03.2002. godine. Naime, Vijeće je prihvatilo prigovor odbrane da je navedene izjave Borovčanin dao u svojstvu osumnjičenog, te je iz tog razloga odbilo uvrštavanje njegovog iskaza iz istrage. Dakle, u trenutku davanja navedenih izjava isti je imao status osumnjičenog, zbog čega je takva izjava nepodobna za prezentiranje i uvrštavanje u dokazni materijal.

99. Takođe, Vijeće nije prihvatilo uvođenje transkripta svjedoka SG-112, koji je u predmetu *Krstić* svjedočio pod pseudonimom "K", dana 10.04.2000. godine. Naime, nakon što je Tužilaštvo ovom sudu dostavilo Odluku po molbi na osnovu pravila 75 (H) u predmetu protiv Ratka Mladića broj IT-09-92-R75H.8 i IT-98-33-R75H.6 od dana 18.08.2016. godine, kojom se odbija molba Tužilaštva za izmjenu mjera zaštite određenih od strane MKSJ, Vijeće je na ročištu za nastavak glavnog pretresa odbilo ovaj prijedlog Tužilaštva.

7. Odluka o prijedlogu Tužilaštva za izvođenje dokaza optužbe kojim se pobijaju navodi odbrane (replika)

100. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanog dana 14.11.2016. godine, Tužilaštvo je ovom vijeću i odbrani, dostavilo Prijedlog za izvođenje dokaza optužbe kojim se pobijaju navodi odbrane (replika). Tužilaštvo je navedenim podneskom predložilo saslušanje svjedoka Neđe Jovičića i Kasima Džananovića, te izvođenje materijalnih dokaza, i to: čitanje i uvođenje u spis transkripta svjedočenja svjedoka PW-160 u predmetu protiv *Popovića i dr.* broj IT-05-88 od 9., 12. i 13. marta 2007. godine, zatim zahtjev za popunu MTS-a upućen MUP-u Republike Srbije od dana 02.06.1995. godine, zatim naredbu broj 61/95 od 17.07.1995. godine o formiranju borbene grupe, te naredbu broj 59/95 od 16.07.1995. godine o mobilizaciji 3. Odreda specijalne policije koju je izdao Goran Sarić.

101. Odbrana je dana 23.11.2016. godine dostavila izjašnjenje na navedeni prijedlog Tužilaštva. U pogledu prijedloga za saslušanje svjedoka Jovičića i Džananovića, odbrana je istakla da je isti nejasan i nepotpun, obzirom da Tužilaštvo samo navodi da predlaže saslušanje svjedoka *„koji imaju saznanja relevantna za pobijanje navoda odbrane, a čije bi saslušanje u glavnom pretresu doprinijelo pravilnom i potpunom utvrđivanju činjeničnog stanja“*. Odbrana je ukazala i na povredu principa neposrednosti izvođenja dokaza i pravila predlaganja dokaza u optužnici. Odbrana je istakla da je navedeni prijedlog za saslušanje ovih svjedoka kumulativan u odnosu na dokaze i da su kao takvi nedopušteni u postupku replike.
102. U pogledu uvrštavanja transkripta svjedoka PW-160, odbrana je ukazala da bi se radilo o uvrštavanju izjave anonimnog svjedoka što nije dopušteno u bilo kojoj fazi dokaznog postupka. U slučaju da vijeće prihvati ovaj prijedlog, odbrana je insistirala na unakrsnom ispitivanju svjedoka PW-160 jer bi u suprotnom bilo narušeno pravo na odbranu.
103. Kada je u pitanju materijalni dokaz, tj. zahtjev za popunu MTS-a upućen MUP-u Republike Srbije dana 02.06.1995. godine, odbrana je ukazala da je navedeni dokaz u suštini usmjeren na pobijanje vlastitih dokaza Tužilaštva, što je suprotno suštini replike, dok je u pogledu Naredbe broj 61/95 od 17.07.1995. godine o formiranju borbene grupe istaknuto da je ista već uvrštena kao dokaz T-4. Prema mišljenju odbrane okolnost da je na istoj upisano ime Ljubomira Borovčnina, ne potvrđuje tezu da je on predmetni dokument i primio. U konačnici, kada je upitanju naredba broj 59/95 od 16.07.1995. godine o mobilizaciji 3. Odreda specijalne policije koju je izdao Goran Sarić, odbrana isti vidi kao nerelevantan jer se radi o dokazu koji se ne odnosi na činjenice iz predmetne optužnice.
104. Na ročištu za nastavak glavnog pretresa od dana 12.12.2016. godine, nakon razmatranja prijedloga Tužilaštva za izvođenje dokaza replike i izjašnjenja odbrane, Vijeće je donijelo odluku kojom se djelimično usvaja predmetni prijedlog. Naime, Vijeće nije prihvatilo da se kao svjedoci replike saslušaju svjedoci Jovičić i Džananović, obzirom da predloženi dokazi (svjedoci) ne ispunjavaju uslove kako bi

bili smatrani dokazima replike. Iz navedenih razloga, Vijeće u ovom dijelu nije prihvatilo ovaj prijedlog Tužilaštva, kao dokaze replike.

105. Kada je u pitanju uvođenje transkripta svjedočenja svjedoka PW-160 u predmetu protiv Popovića i dr- broj IT-05-88 od 9., 12. i 13. marta 2007. godine, Vijeće je na navedenom ročištu zazuzelo stav da bi ovaj transkript mogao biti uveden u spis samo pod uslovom da se odbrani omogući unakrsno saslušanje svjedoka PW-160 pred ovim Sudom. Nakon što je Tužilaštvo Sudu dostavilo Odluku MKSJ o zahtjevu prema pravilu 75 (H) od dana 25.05.2017. godine, kojom se djelimično odobrava zahtjev Tužilaštva, Vijeće je rješnjem broj: S1 1 K 07949 13 Kri od dana 07.06.2017. godine na osnovu članova 12. i 13. stav 2. Zakona o zaštiti svjedoka, uz primjenu pravila 75. stav (F) tačka (i) Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ, proglasilo tajnim sve lične podatke svjedoka identifikovanog pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) pod pseudonimom „PW-160“, u predmetu *Tužilac protiv Popovića i dr. (IT-05-88-T)*, te je svjedoku u ovom krivičnom predmetu dodijelilo pseudonim „SG-14“. Svjedok je dana 12.06.2017. godine pristupio u svojstvu svjedoka, te je pod pseudonimom „SG-14“ tog dana na glavnom pretresu svjedočio uz primjenu mjera zaštite, koje su mu prvobitno dodijeljenje od strane MKSJ u navedenom predmetu, a koje se ogledaju u tome da svjedok svjedoči iz druge prostorije uz izmijenjen lik, nakon čega je transkript njegovog svjedočenja uložen u spis kao dokaz Tužilaštva.

106. U pogledu preostalih predloženih dokaza replike, Vijeće je donijelo odluku da se isti uvedu u dokaznu građu u ovom krivičnom predmetu, obzirom da isti sadrže elemente i činjenice kojima se osporavaju dokazi odbrane.

8. Odluka o prijedlogu Tužilaštva za izvođenje dodatnih dokaza

107. Podneskom od dana 18.04.2017. godine, Tužilaštvo je u skladu sa članom 276. stav 1. predložilo izvođenje dodatnih dokaza optužbe.²³ Odbrana je dostavila odgovor na navedeni prijedlog Tužilaštva u kojem se osvrnula na svaki pojedinačni

²³ Podneskom je predloženo saslušanje svjedoka Neđe Jovičića i Kasima Džananovića, te uvođenje niza materijalnih dokaza koji su pobrojani u fusnotama koje slijede.

predloženi dokaz, te se u cjelosti usprotivila uvođenju istih, obzirom da su, prema navodima odbrane, nerelevantni i da ne ispunjavaju uslove u skladu sa ZKP BiH i sudskom praksom.

108. Nakon što je razmotrilo podneske strana u postupku, na ročištu za nastavak glavnog pretresa održanom dana 12.06.2017. godine, Vijeće je donijelo odluku o djelimičnom prihvatanju prijedloga Tužilaštva. U tom smislu Vijeće je prihvatilo uvođenje svih dokaza iz navedenog prijedloga²⁴, izuzev predloženih presuda Suda BiH.²⁵ Naime, vijeće je odbilo prijedlog tužioca da se kao dokaz u sudski spis ulože presude koje su donesene u predmetima ovog Suda, a iz razloga što se iste, u smislu relevantnih odredbi ZKP ne mogu smatrati dokazima na kojima se može temeljiti sudska odluka. S tim u vezi, Vijeće ukazuje da je svaka konkretna sudska presuda zasnovana na činjenicama i dokazima koji su provedeni u tom krivičnom postupku i istom se ne mogu dokazivati činjenice relevantne u drugim krivičnim postupcima. Sve navedene presude iz prijedloga su donijete od strane Suda BiH i Vijeću su dobro poznate, te je u tom dijelu odlučeno da iste neće biti uvedene kako se ne bi dodatno opterećivao spis predmeta. Dakako, Vijeće je ukazalo na mogućnost da se Tužilaštvo na ove presude osvrne prilikom iznošenja svoje završne riječi.

II. OCJENA DOKAZA – STANDARDI DOKAZIVANJA

109. Vijeće se prilikom razmatranja i ocjene dokaza koji su provedeni na glavnom pretresu rukovalo osnovnim načelima propisanim u ZKP BiH, Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima (EKLJP) i uspostavljenim praksom MKSJ, Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) i Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), a koji će u nastavku biti navedeni.

²⁴ Prihvaćeni kao dokazi T-197, T-198, T-199, T-200, T-201, T-202, T-203, T-204, T-205, T-206, T-207, T-208, T-209, T-140 A (pridodat dokazu T-140) i T-91 (prihvaćen u ranijoj fazi postupka).

²⁵ CD- Presude: S1 1 K 005805 11 Kri (Dragan Crnogorac), S1 1 K 003417 10 Kri (X-KR-09/823-1) i S1 1 K 003417 12 Krž (Duško Jević), S1 1 K 004050 11 i S1 1 K 004050 Krž 15 (Božidar Kuvelja), X-KR-05/24-1 i S1 1 K 014264 13 Krž (Petar Mitrović), X-KR-05/24 (Miloš Stupar i dr.), S1 1 K 014263 13 Krž (Milenko Trifunović i dr.), X-KR-06/180-1 (Vaso Todorović) i X-KR-06/180-2 i S1 1 K 006124 11 Kžk (Radomir Vuković i dr.).

110. Najprije, Vijeće je imalo u vidu da je svrha sudskog postupka da se osigura da niko nevin ne bude osuđen, a da se učiniocu krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim KZ BiH i u zakonom propisanom postupku (član 2. stav 1. ZKP BiH).
111. U tom smislu, član 3. stav 1. ZKP BiH određuje da se svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravosnažnom presudom ne utvrdi njegova krivica. Procesna pretpostavka nevinosti je tzv. privremena pretpostavka (*praesumptio iuris tantum*), koja vrijedi dok se suprotno ne dokaže. Zbog usvajanja ove pretpostavke, optuženi je oslobođen tereta dokazivanja svoje nevinosti. Slijedom toga, teret dokazivanja suprotnog od onog što predviđa pretpostavka nevinosti je na tužiocu. Pri tome, pretpostavka nevinosti se odnosi ne samo na krivicu optuženog, već i na sve druge bitne elemente koji stoje u međusobnoj vezi u pojmu krivičnog djela (radnja izvršenja, protivpravnost ili kažnjivost).
112. Navedeno potvrđuju i judikati ESLJP, prema kojima presumcija nevinosti ima, između ostalog, sljedeće posljedice:
- (i) optuženi nije dužan dokazivati svoju nevinost i teret dokazivanja leži na suprotnoj strani, dakle tužiocu i
 - (ii) sud mora donijeti oslobađajuću presudu, ne samo kad je uvjeren u nevinost optuženog, nego i u situaciji kad o tome postoji razumna sumnja.
113. Jedna od neposrednih posljedica presumpcije nevinosti je izričita zakonska odredba sadržana u članu 3. stav 2. ZKP BiH, koja propisuje da će sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud riješiti na način koji je povoljniji za optuženog.
114. Konkretno, riječ je o načelu *in dubio pro reo*, ili načelu koje je izraz pogodovanja optuženom. Neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se uvjerio u njezino postojanje koje mora proizilaziti iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu i kad u tom pogledu postupajuće vijeće nema više

nikakvih dvojbi. Pri tome, sve činjenice koje su *in peius* (na štetu) optuženog moraju se utvrditi sa apsolutnom sigurnošću. Drugim riječima, moraju se dokazati van razumne sumnje. Ukoliko se to ne postigne, uzima se kao da one i ne postoje. Sve činjenice koje su *in favorem* (u korist) optužene osobe, uzimaju se kao da postoje i onda i kad su utvrđene samo sa vjerovatnošću. Ako se i nakon savjesne ocjene dokaza „...pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima...“, sumnje ne daju otkloniti, prema normi iz člana 3. stav 2. ZKP BiH, u sumnji sud rješava na način povoljniji za optuženog.

115. Rezultat primjene pravila *in dubio pro reo* uvijek mora biti izricanje presude u korist optuženog, što u slučaju sumnje oko pravno relevantnih činjenica predviđenih materijalnim krivičnim pravom uključuje, ne samo blažu kaznu kada je krivica utvrđena, nego i oslobađajuću presudu u slučajevima u kojima glavni pretres nije mogao razjasniti sumnju oko pitanja je li optuženi počinio krivično djelo iz optužbe.

116. U ovom smislu je i odredba člana 284. tačka c) ZKP BiH, prema kojoj će se optuženi osloboditi od optužbe „*ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje*“, što znači, ne samo u slučajevima u kojima uopšte nisu izvedeni dokazi za optužbu, nego i u slučaju kada su dokazi izvedeni, ali su isti nedovoljni da Sud, na osnovu njihove ocjene, izvede zaključke o nedvojbenom postojanju činjenica iznesenih u optužbi.

117. U vezi navedenog Vijeće je prilikom ocjene dokaza imalo u vidu i standard dokazivanja „*van razumne sumnje*“, kojeg je ustanovila sudska praksa kao uslov za izricanje osuđujuće presude. Prema opšteprihvaćenom stanovištu, dokazi van razumne sumnje su dokazi na osnovu kojih se pouzdano može zaključiti da postoji najveći stepen vjerovatnoće da je optuženi počinio krivično djelo.

118. Vijeće je imalo u vidu i odredbu člana 14. stav 2. ZKP BiH, koja propisuje da je sud dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji ga terete.

119. Vijeće je razmatralo i cijnilo sve dokaze izvedene na glavnom pretresu, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, u skladu sa članom 281. ZKP BiH,

ali u nastavku presude će navesti samo one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te obrazlagati i iznositi zaključke samo o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku Suda.

120. Nadalje, Vijeće podsjeća na član 15. ZKP BiH, kojim se rukovalo i u kojem je sadržan jedan od temeljnih principa krivičnog zakonodavstva – princip slobodne ocjene dokaza, koji je ograničen jedino principom zakonitosti dokaza, što znači da je ocjena dokaza oslobođena formalnih pravnih pravila koja bi određivala vrijednost pojedinih dokaza. Uspostavljajući ovaj princip, zakonodavac je dao neophodnu slobodu sudskoj vlasti i pokazao povjerenje u prosudbenu moć sudija.
121. Vijeće je imalo u vidu i praksu ESLJP, prema kojoj se sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku.
122. Isto tako, Vijeće je uzelo u obzir stav žalbenog vijeća MKSJ u predmetu Kvočka i dr. da je stvar diskrecione ocjene pretresnog vijeća koje će pravne argumente razmotriti. Što se tiče zaključaka o činjenicama, pretresno vijeće je dužno da izvede samo one zaključke o činjenicama koji su od suštinske važnosti za utvrđivanje krivice po određenoj tački optužnice. Nije nužno osvrutati se na svaki iskaz svjedoka ili svaki dokaz u sudskom spisu.
123. Član 6. stav 1. EKLJP nameće obavezu svim sudovima da “ukažu dovoljno jasno na osnove na kojima oni zasnivaju svoju odluku”. Iako priznaje primat domaćih sudskih organa u davanju ocjene šta je relevantno i prihvatljivo, član 6. stav 1. EKLJP nameće domaćim sudovima obavezu da na odgovarajući način izvrše ispitivanje podnesaka, argumenata i dokaza koje su podnijele strane. U vezi sa tim, sudovi moraju razmotriti i raščistiti sve značajne nepodudarnosti u iskazima strana u postupku, ukazati da li je neki od osporenih dokaza neprihvatljiv, te ako jeste, po kom osnovu.
124. Prilikom ocjene iskaza saslušanih svjedoka, Vijeće je nastojalo sagledati njihovo svjedočenje u cjelini, cijeneći pri tome kako sadržinu samog iskaza, tako i držanje i ponašanje svjedoka tokom davanja iskaza. U tom smislu, Vijeće je cijeno

praksu MKSJ i stav Žalbenog vijeća zauzet u predmetu *Nahimana i dr.*, u kojem Žalbeno vijeće podsjeća da: „*Pretno vijeće ima puno diskreciono pravo da odmjeri koju će težinu i vjerodostojnost pripisati iskazu nekog svjedoka. Pri tome, pretno vijeće mora uzimati u obzir relevantne faktore u zavisnosti od konkretnog slučaja, uključujući i ponašanje svjedoka u sudnici, njegovu ulogu u datim događajima, uvjerljivost i jasnoću njegovog iskaza, pitanja da li ima protivrječnosti ili nedosljednosti u njegovim uzastopnim izjavama ili između njegovog svjedočenja i drugih dokaza, ranije primjere lažnog svjedočenja, motivaciju za davanje lažnog iskaza, te odgovore tog svjedoka tokom unakrsnog ispitivanja.*“

125. Vijeće je imalo u vidu da pouzdanost iskaza jednog svjedoka zavisi od njegovog poznavanja činjenica, ali i da na pouzdanost iskaza u velikoj mjeri može uticati protek vremena, nestalnost ljudske percepcije kao i traumatičnost samog događaja o kome se svjedoči. Nedosljednosti u iskazu svjedoka ne znače, same po sebi, da sudsko vijeće koje postupa razložno to svjedočenje mora odbaciti kao nepouzdan. Slično tome, faktori kao što su vremenski razmak između događaja i svjedočenja, mogući uticaj trećih lica, druge nepodudarnosti, ili stresne okolnosti u vrijeme inkriminisanog događaja, ne isključuju automatski mogućnost da se vijeće osloni na takav iskaz. Konkretno, Vijeće je uporedilo činjenice o kojima određeni svjedok svjedoči sa činjenicama koje su utvrđene od strane drugih svjedoka, te materijalnim dokazima, kako bi utvrdilo da li su njegovi navodi potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovome predmetu.

126. Prilikom ocjenjivanja dokazne snage iskaza saslušanih svjedoka, Vijeće je razmotrilo razlike u iskazima svjedoka datim na glavnom pretresu i u ranijim fazama postupka kao i razlike u izjavama o određenim činjenicama, datim u različito vrijeme i pred različitim organima, kao i pojašnjenja o uzrocima tih razlika datim na glavnom pretresu, analiziralo i cijenilo dokaznu snagu iskaza za svaki pojedini slučaj konkretno, te u njihovoj povezanosti sa drugim dokazima, a zatim odlučilo o njihovoj vjerodostojnosti, o čemu će detaljnije biti obrazloženo u nastavku, prilikom analize dokaza u odnosu na svaku tačku optužnice.

127. Vijeće je također izvršilo uvid u svaki uloženi materijalni dokaz kako bi odlučio o njegovoj pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti, pri čemu se neće podjednako osvrtni

na svaki dokaz, nego će obrazložiti samo one zaključke o činjenicama koje su bitne za utvrđivanje odgovornosti optuženog.

III. NALAZI SUDA

128. Imajući u vidu da je optuženi Goran Sarić oslobođen od optužbi iz razloga što dokazi koji su izvedeni na glavnom pretresu ne pružaju dovoljno osnova za zaključak, da je optuženi van razumne sumnje počinio krivično djelo koje mu se izmjenjenom optužnicom stavlja na teret, pretresno vijeće se u ovom obrazloženju neće detaljnije upuštati u obrazlaganje postojanja opštih elemenata predmetnog krivičnog djela, dok će se u nastavku osvrnuti na pojedinačne inkriminacije i iznijeti svoje nalaze u pogledu istih.

129. U toku krivičnog postupka, a na temelju provedenih dokaza, nesporno je utvrđeno da je optuženi Goran Sarić u inkriminisano vrijeme obavljao dužnost komandanta Specijalne brigade policije (u nastavku teksta SBP).²⁶Navedena činjenica nije bila sporna za strane u postupku.

130. Na takav zaključak, prije svega, ukazuju provedeni materijalni dokazi u toku ovog krivičnog postupka. Tako naredba/depeša broj 59/95 od 16.jula 1995. godine sadrži teleprinterski potpis optuženog iznad kojeg se navodi i njegov status- „komandant SBP“. Isti zaključak proističe i iz dokaza T-204 (Podaci o poginulim i ranjenim pripadnicima SBP-a, broj 16/95 od 06.07.1995. godine) u kojem dokumentu se navodi status komandanta i potpis optuženog Gorana Sarića. Kao dokaz T-64 u predmetni spis je uveden dokument - Odlikovanje (Ukaz) predsjednika RS za Sarić Gorana, Ordenom Nemanjića od 18.11.1995. godine, u kojem se navodi da se Orden Nemanjića dodjeljuje Goranu Sariću, kao

²⁶ Navedeno proizilazi, između ostalog, iz dokaza T-195 (Naredba broj 59/95 od 16.jula 1995.godine), T-204 (Podaci o poginulim i ranjenim pripadnicima SBP-a, broj 16/95 od 06.07.1995. godine), T-205 (Depeša SBP IKM Trnovo broj 118/95, T-206 (Depeša, SBP IKM Semizovac, broj: 59/95 od 16.07.1995. godine), T-207 (Depeša o formiranju štaba policijskih snaga i IKM policijskih snaga, broj: 01/1-32/95 od 15.03.1995. godine), T-64 (Odlikovanje (Ukaz) predsjednika RS za Sarić Gorana Ordenom Nemanjića, 18.11.1995. godine), T-68 (Obavještenje, SBP, broj SL-1/95 od 17.06.1995.) i dr.

komandantu SBP-a. Navedeni dokument ukazuje da je optuženi i nakon perioda obuhvaćenog optužnicom, ostao na poziciji komandanta ove elitne jedinice.

131. Saslušani svjedoci su takođe u cjelosti bili saglasni u pogledu svojstva optuženog Gorana Sarića. U tom smislu, svjedok Tomislav Kovač koji je u inkriminisanom periodu obnašao dužnost zamjenika ministra unutrašnjih poslova RS, je naveo: „Komandant brigade je bio Goran Sarić, zamjenik Ljubiša Borovčanin, pomo., jedan od pomoćnika je bio Duško Jević.“²⁷ Saglasni su bili i iskazi svjedoka Mladenka Borovčanina²⁸, Milorada Marića²⁹, Milana Stojčinovića³⁰, Neđe Jovičića³¹, Spase Škore³², te drugih svjedoka optužbe, koji su na ovu okolnost svjedočili u ovom postupku. Da je optuženi Goran Sarić u inkriminisanom periodu obavljao dužnost komandanta SBP-a potvrdili su i svjedoci odbrane Vitomir Kapuran³³ i Neđo Ikonić³⁴.

132. Strukturu i sastav jedinica SBP-a detaljnije je opisao i svjedok Milan Stojčinović koji je u inkriminisanom periodu bio pomoćnik načelnika Centra za obuku na Jahorini.³⁵ Ovaj svjedok je naveo da je komanda Brigade imala „uobičajenu hijerarhiju u oružanim snagama i policiji“ i da se komanda sastojala od komadanta, zamjenika, pomoćnika, referenata, komadanata posebnih organizacionih jedinica u sastavu brigade (odreda), što je potvrdio i svjedok Tomislav Kovač. Svjedok Milan Stojčinović je potom naveo da su zamjenici komandanta SBP-a Gorana Sarića bili Ljubomir Borovčanin, zatim Milutin Eraković (bezbjednost), Duško Jević (resor nastave i obuke), Obrad Savić (pravni poslovi), Vitomir Kapuran (logistika-pozadinski poslovi) i Mladenko Borovčanin. Navedeno je u značajnoj mjeri potvrdio i svjedok optužbe Mladenko Borovčanin prilikom saslušanja pred ovim Sudom.

²⁷ Svjedok Tomislav Kovač, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 24.12.2013. godine.

²⁸ Svjedok Mladenko Borovčanin, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 03.12.2013. godine.

²⁹ Svjedok Milorad Marić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 17.12.2013. godine.

³⁰ Svjedok Milan Stojčinović, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 14.01.2014. godine.

³¹ Svjedok Neđo Jovičić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 28.08.2017. godine.

³² Svjedok Milorad Marić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 17.12.2013. godine.

³³ Svjedok Vitomir Kapuran, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 17.10.2016. godine. Svjedok je naveo: „Aha, komadant brigade bio Goran Sarić. Zamjenik komadanta je Ljubiša Borovčanin. Aaa pomoćnik za bezbjednost broj, prije je bio ovaj Eraković Milutin. Duško Jević je bio ja mislim pomoćnik za za operativni i nastavnik rad.“

³⁴ Svjedok Neđo Ikonić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 31.10.2016. godine.

³⁵ Svjedok Milan Stojčinović, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 14.01.2014. godine.

Naime, ovaj svjedok je istakao da je bio pomoćnik komandanta Brigade za operativne poslove, dok su drugi pomoćnici bili Jević, Savić, Eraković i Kapuran. Svjedok odbrane Vitomir Kapuran je takođe potvrdio da je u inkriminisanom periodu obavljao dužnost pomoćnika komandanta SBP-a za logistiku. Prilikom svjedočenja pred ovim sudom svjedok istakao sljedeće: *„Aha, komadant Brigade bio Goran Sarić. Zamjenik komadanta je Ljubiša Borovčanin. Aaa pomoćnik za bezbjednost broj, prije je bio ovaj Eraković Milutin. Duško Jević je bio ja mislim pomoćnik za za operativni i nastavnik rad. Pomoćnik još jedan da li je bio či., Đurić, ili Mane Mendeljev, i ja sam bio broj 6. to je pomoćnik za za ovaj za logistiku i pomoćnik za pozadinske poslove...“*

133. Specijalna brigada policije je prema provedenim dokazima brojala 9 odreda i prištabsku jednicu i komandu sa sjedištem u Janji kod Bijeljine. Odredi ili tzv. SOP-ovi (Specijalni odredi policije) su bili raspoređeni širom teritorije Republike Srpske i to na sljedećim lokacijama: Jahorina/Pale (Odred I), Šekovići (Odred II), Trebinje/Bileća (Odred III), Janja (Odred IV), Doboj (Odred V), Banja Luka (Odred VI), Prijedor (Odred VII), Ilidža (Odred VIII), Foča-pod nazivom Srbije (Odred IX). Navedeni zaključak prije svega proizilazi iz uloženi izvještaja o radu Specijalne brigade policije u kojima se pod podnaslovom *„Statistički prikaz broja dana ostvarenih u borbenim dejstvima-po jedinicima“*, precizno navode statistički podaci za svaki pojedinačni odred.³⁶ U navedenim izvještajima se navodi redni broj odreda, lokacija odreda, te broj ljudstva i broj ostvarenih dana u borbama. Svjedok Milan Stojčinović je naveo da je na kraju rata egzistiralo 11 odreda, a u periodu na koji se odnosi optužnica najmanje 9 ili 10 odreda. Svjedok je potom naveo da mu je poznato da su postojali odredi u Trebinju, Bijeljini, Doboju, Banja Luci, Prijedoru, Šekovićima, Doboju i Ilidži. Iskaz svjedoka Mladenka Borovčanina je u značajnoj mjeri bio saglasan sa iskazom svjedoka Stojčinovića na ove okolnosti. Svjedok Tomislav Kovač je prilikom saslušanja izjavio: *„Brigada je takođe imala svoje odrede (...) koji su imali svi svoje sjedište. Znači bio je odred, da krenemo Prijedor, odred, u to vrijeme '95-te godine, odred Prijedor, odred Banja Luka, odred Doboj, odred Bijeljina, odred Šekovići, odred Jahorina, odred Sarajevo, odred, posebno*

³⁶ Dokazi T-109, T-110, T-111, i T-112.

odred Sarajevo, Ilidža, odred, odred Trebinje, Hercegovački odred i odred, '95-te godine funkcionisao je i odred Foča...“

134. Prema saglasnim iskazima saslušanih svjedoka, SBP je imala status borbene jedinice koja je preko svojih SOP-ova djelovala na različitim ratištima. Svjedok Mladenko Borovčanin je u tom pogledu istakao da je SBP pored svojih redovnih poslova u vrijeme rata bila angažovana kao borbena jedinica u ratnim dejstvima. Svjedok Milorad Marić je prilikom unakrsnog ispitivanja od strane odbrane takođe potvrdio da je SBP imala status borbene jedinice. U konačnici, takav zaključak proizilazi i iz sadržaja odredbe člana 2. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji MUP-a RS iz 1994. godine.³⁷ Naime, u ovoj odredbi, u podnaslovu koji se odnosi na SBP, u djelokrugu zadataka jedinice se navodi da ista „izvršava posebne poslove i zadatke, i to: učešće u borbenim dejstvima, neutralisanje diverzantsko-terorističkih grupa i pojedinaca,...”

135. Vijeće je na temelju provedenih dokaza utvrdilo da je u sklopu Specijalne brigade policije funkcionisao i Centar za obuku na Jahorini, čime nije prihvaćena teza odbrane optuženog Sarića da su SBP i Centar na Jahorini predstavljali dvije potpuno odvojene cjeline unutar MUP-a Republike Srpske, a o čemu će Vijeće dati detaljno obrazloženje u paragrafima koji slijede. Navedeni zaključak Vijeća, dodatno potvrđuju i utvrđene činjenice pred MKSJ u kojim se navodi da je navedeni Centar bio u sklopu SBP-a.³⁸

136. Načelnik Centra za obuku Jahorina je bio Duško Jević, koji je ujedno bio i pomoćnik komandanta SBP-a za obuku. Navedeno je potvrdio u svom iskazu svjedok Milan Stojčinović koji je bio pomoćnik načelnika Centra za obuku na Jahorini (Duška Jevića) kao i svjedoci Radovan Sladoje, Tomislav Krstović i Siniša Renovica koji su obavljali dužnost instruktora u navedenom Centru. Takođe, većina svjedoka kojima su određene mjere zaštite. (uglavnom se radi o tzv. „dezerterima“) su izjavili da je Duško Jević bio „glavni“. Tako je svjedok SG-13 izjavio da im se po

³⁷ Dokaz T-209.

³⁸ Utvrđena činjenica broj 16, Rješenje Suda broj S1 1 K 07949 13 Kri od dana 06.02.2014. godine. *“Brigada Specijalne policije sastajala se od otprilike osam odreda, uključujući i 2. odred iz Šekovića, kojim je komandovao Miloš Stupar, i Centar za obuku na Jahorini, kojim je komandovao Duško Jević.”*

dolasku na Jahorinu obratio Duško Jević koji je održao kratak i „prijeteći govor“, u smislu pridržavanja pravila i discipline. Takođe, svjedok je u direktnom ispitivanju potvrdio da je Duško Jević bilo glavni u Centru za obuku. Svjedok SG-3 je na pitanje postupajućeg tužioca ko je bio „glavni“ u Centru na Jahorini izjavio: „*Pa Duško Jević je bio glavni.*“ Svjedok SG-6 je naveo da se pričalo i da je „provejavalo“ među ljudima da je Duško Jević „prvi čovjek tu“. Takođe, i svjedok SG-9 je svjedočio na navedene okolnosti, te je prilikom direktnog ispitivanja istakao: „...*Ovaj, znam da je Duško Jević bio komandir svima. Kompletno toj jedinici koja je gore bila...*“. Svjedok SG-1 se prilikom svog svjedočenja prisjetio dolaska na Jahorinu i tom prilikom je saglasno drugim svjedocima potvrdio da je „glavni starješina“ u Centru bio Duško Jević.

137. U Centru za obuku na Jahorini, prema navodima svjedoka optužbe Mladenka Borovčanina i Tomislava Kovača, formiran je Centar za obuku kadrova od strane MUP-a RS. Oba svjedoka su saglasno potvrdila da je u jednom trenutku došlo do izmjene zakona kojim je redovnim regrutima dozvoljeno odsluženje vojnog roka pri MUP-u. Temeljem provedenih dokaza Vijeće je utvrdilo da je u Centru za obuku Jahorina vršena obuka redovnih regruta i tzv. „dezertera“, odnosno lica koja su prisilno dovedena nakon što su prethodno lišena slobode na teritoriji Srbije, što je utvrđeno i presudama MKSJ. *“U Centru za obuku na planini Jahorini ("Centar za obuku Jahorina") su se nalazili policajci pripravnici, regruti koji su završavali vojni rok u MUP-u, i dezerteri koji su uhvaćeni i raspoređeni tarno radi obuke ("regruti sa Jahorine”).”*³⁹

138. Saslušani svjedoci, pripadnici Centra za obuku Jahorina, potvrdili su u svojim svjedočenjima da su kao dezerteri“ nasilno dovođeni iz Srbije. Svjedoci saslušani na ovu okolnost saglasno tvrde da su lišeni slobode od strane MUP-a Srbije, nakon čega su autobusima prebacivani u Janju, gdje su se izjašnjavali da li se žele priključiti jedinicama VRS ili MUP-a u okviru oružanih snaga Republike Srpske. Oni koji su odabrali jedinice policije, poslani su u Centar za obuku Jahorina, u kojem je načelnik bio Duško Jević. U tom smislu svjedok Milorad Sarić je pojasnio da je uhapšen od strane policije u Subotici i da je silom odveden do granice gdje su ga

³⁹ Utvrđena činjenica broj 20, Rješenje Suda broj S1 1 K 07949 13 Kri od dana 06.02.2014. godine.

preuzeli, kako je istakao, „*naši policajci*“, nakon čega je odveden u Janju, a potom i na Jahorinu zajedno sa drugim „*dezerterima*“. Svjedok SG-6 je istakao da je boravio na Zlatiboru gdje se bavio ugostiteljstvom, te da je u junu mjesecu priveden od strane MUP-a Srbije na informativni razgovor, nakon kojeg je takođe sproveden zajedno sa ostalim dezerterima u Republiku Srpsku, tačnije na Jahorinu. I svjedok SG-11 je potvrdio da je prilikom legitimisanja u raciji, na području Beograda, uhapšen i deportovan zajedno sa drugim „*dezerterima*“ u Republiku Srpsku, odnosno u Janju. Ovaj svjedok je istakao: „*I kad smo došli u Janju, policajac je ušao u autobus i rekao da izađu svi mlađi od 32 godine. Ja sam iziš'o i tad su nas pitali da li neko želi da ostane u policiji. Ja sam se tad javio da hoću i ostao sam u Janji. A gdje su drugi otišli to konkretno ne znam.*“ Svjedok je takođe dodao da su nakon par sati upućeni autobusom na Jahorinu i da su bili smješteni u hotelu Jahorina. Na okolnost prisilnog dovođenja iz Srbije, svjedočili su, između ostalih, i svjedoci SG-13, SG-3, SG-8, koji su u cjelosti potvrdili prethodno navedeno.

139. Na temelju saglasnih iskaza saslušanih svjedoka, a posebno pripadnika jedinica tzv. „*dezertera*“, te drugih provedenih dokaza, Vijeće je utvrdilo da su „*dezerteri*“ bili organizovani u dvije čete od kojih je svaka imala po tri voda. Vijeće je nesporno utvrdilo da je I četom komandovao Mendeljev Đurić, dok je Neđo Ikonić komandovao II četom. Svjedok optužbe Siniša Renovica, koji je u inkriminisanom periodu obavljao dužnost instruktora i komandira jednog od vodova Centra za obuku na Jahorini, je potvrdio da je Mane Đurić bio komandant I čete, dok je Ikonić bio na čelu II čete. Isto je potvrdio i sam Neđo Ikonić koji je pozvan u svojstvu svjedoka odbrane. Svjedok SG-2 se prisjetio da je komandir njegove čete bio Mendeljev Đurić, dok je svjedok optužbe SG-5 istakao da je komandant čete kojoj je pripadao bio Neđo Ikonić. I svjedok Radovan Sladoje je takođe potvrdio da je komandant njegove čete bio Neđo Ikonić. Na navedene okolnosti svjedočio je i svjedok Tomislav Krstović koji je u inkriminisanom periodu bio jedan od instruktora u Centru za obuku. Svjedok Krstović je tom prilikom istakao: „*Jednu četvu je vodio Neđo Ikonić, za drugu četvu nisam siguran ko je vodio, da li je tada Mane Đurić bio zamjenik Jevićev, ili je vodio jednu četvu...*“. Navedene iskaze svjedoka dodatno potvrđuju i činjenice utvrđene pred MKSJ, a koje su prihvaćene od strane ovog vijeća. Naime, u utvrđenoj činjenici broj 27, prihvaćenoj rješenjem Suda od 06.02.2014. godine se navodi: „*Regruti sa Jahorine su formirali dve čete kojima su*

komandovali redovni pripadnici SBP; Prvom četom je komandovao Mendeljev Đurić zvani "Mane", a Drugom četom je komandovao Neđo Ikonić. Njihov neposredni pretpostavljeni bio je Duško Jević"

140. Nadalje, Vijeće je utvrdilo da pripadnici Centra za obuku, tačnije „dezzerteri“, u inkriminisanom periodu, nisu imali svojstva službenih lica, odnosno da nisu imali službenu legitimaciju, te da nisu bili na platnom spisku SBP-a. Iz provedenih dokaza takođe proističe da pripadnici SBP-a i pripadnici Centra na Jahorini nisu imali ni iste uniforme i oznake, te da su bili smješteni u različitim hotelima na Jahorini.
141. Tako je na navedene okolnosti svjedok SG-14 naveo da „dezzerteri“ za razliku od pripadnika SBP-a nisu imali službene legitimacije, te da na svom rukavu nisu nosili tzv. „ševron“ ili amblem. Prilikom unakrsnog ispitivanja, ovaj svjedok je istakao da „dezzerteri“ nisu primali platu s obzirom da su došli na obuku, za razliku od pripadnika SBP-a koji su bili u radnom odnosu u MUP-u. Svjedok Tomislav Kovač je takođe istakao da „dezzerteri“ nisu imali status ovlaštenih službenih lica, dok je svjedok odbrane Neđo Ikonić potvrdio da pripadnici dezzertra nisu imali službene legitimacije. Svjedok Neđo Jovičić je je tokom svog svjedočenja ukazao da su pripadnici Centra za obuku bili smješteni u hotelu „Jahorina“, za razliku od pripadnika SBP-a koji su bili smješteni u hotelu „Košuta“. Identična saznanja iznio je i svjedok SG-11.
142. S druge strane, iz iskaza svjedoka Tomislava Krstovića, Radovana Sladoje, Milana Stojčinovića, te iskaza svjedoka pod mjerama zaštite („dezzertera“) SG-1, SG-2, SG-6, SG-9, proizilazi da su „dezzerteri“ po dolasku na Jahorinu par mjeseci bili obučavani od strane instruktorskog kadra SBP-a. Tako je svjedok Krstović pojasnio da su pristigle „dezzertere“ obučavali svakodnevno i da se obuka sastojala od fizičkog i specijalnog fizičkog vaspitanja, te da su ih obučavali nekim policijskim radnjama. Na pitanje predsjedavajućeg Vijeća, svjedok Krstović je odgovorio da se ne sjeća da su obučavali nekoga prije dolaska „dezzertera“, odnosno da se ne sjeća da su obučavali neka druga lica osim „dezzertera“. Svjedok Radovan Sladoje je istakao da je bio jedan od instruktora i komandir voda, te je pojasnio da su takvu ulogu dobili upravo radi obuke tih mladića. *„Pa zbog toga smo i postavljeni gore da*

se izvrši ta obuka, pošto smo vrlo momci vrlo bili mladi, to su bili momci od 19 ili 20 godina, koji nisu bili upućeni ovaj što se tiče ovaj obuke i svega.“ Svjedok je dodatno pojasnio da je u odnosu na „dezertere“ provođena *“neka vrsta pješadijske obuke“*. Svjedok Milan Stojčinović je takođe opisao obuku dezertera kao pješadijsku obuku „sa nekim malo potrebnijim policijskim primjesama obuke“. Svjedok je istakao da su „dezertere“ obučavali u onome što su kao instruktori znali i što su naučili u specijalnoj jedinici, te je naveo da misli da se radilo o vojnoj obuci. Svjedok SG-11 se prisjetio da je na Jahorini vršena „klasična vojna obuka“ pristiglih momaka i da su obučavini „mjesec-dva“ dana. Okolnosti koje se odnose na obuku u sklopu Centra skoro identično su potvrdili i ostali zaštićeni svjedoci, odnosno pripadnici četa „dezertera“. Tako je svjedok SG-1 istakao da su na Jahorini imali „klasičnu vojnu obuku“ koja se sastojala od kondicionih vježbi i „nekih manevara“, što je potvrdio i svjedok SG-5. Naime, ovaj svjedok je pojasnio da su „dezerteri“ u Centru imali obuku rukovanjem oružjem, zatim pješadijsku obuku i obuku rukovanja različitim naoružanjem.

143. Vijeće nalazi ključnim da je kadar SBP-a ujedno bio instruktorski i komandni kadar pripadnicima Centra za obuku Jahorina što nepobitno dovodi do zaključka da je Centar bio u sastavu SBP-a. Navedeno potvrđuje i činjenica utvrđena pred MKSJ, a koja je prihvaćena od strane ovog vijeća.⁴⁰ Takođe, u Izveštaju o radu Specijalne brigade policije za juni 1995. godine, broj 01-1-1-624/95 navodi se sljedeće: *„Kamp za prihvat i obuku v/o vraćenih iz SRJ započeo je sa radom na Jahorini 22.06.1995. godine u organizaciji starješina komande i instruktorskog tima Brigade“*.⁴¹ Iz sadržaja navedenog izvještaja nedvojbeno proističe zaključak da je Centar funkcionisao u sklopu SBP, te da imaju isti komandni i instruktorski kadar. Dakle, na temelju svih provedenih dokaza proizilazi da je Centar za obuku bio u sklopu SBP-a, da su pripadnici SBP-a vršili obuku redovnih regruta i „dezertera“ na Jahorini, a zatim da su po odlasku na ratište u rejon Srebrenice i Bratunca ujedno bili komandni kadar, odnosno da su bili nadređeni „dezerterima“ i to kao komandiri četa i vodova. Navedena struktura je prema nalazu Vijeća u istoj formaciji

⁴⁰ Utvrđena činjenica broj 16, Rješenje Suda broj S1 1 K 07949 13 Kri od dana 06.02.2014. godine. *“Brigada Specijalne policije sastojala se od otprilike osam odreda, uključujući i 2. odred iz Šekovića, kojim je komandovao Miloš Stupar, i Centar za obuku na Jahorini, kojim je komandovao Duško Jević.”*

⁴¹ Dokaz T-111.

„prenesena“ na teren Srebrenice u julu 1995. godine, gdje su komandiri četa i vodova bili podređeni Dušku Jeviću kao neposrednom starješini, a što će biti detaljno obrazloženo u u dijelovima presude koji se odnose na tačku I i II presude. Na temelju provedenih dokaza Vijeće zaključuje da je Duško Jević kao načelnik Centra za obuku Jahorina bio na terenu sa svojim jedinicama, koje se nalaze u sastavu zajedničkih snaga MUP-a, te da je vršio komandovanje i nadzor kao načelnik Centra nad dvije čete „dezertera“, koje su čete, kako je to već ranije navedeno, imale svoje starješine na području srebreničkog ratišta (Mendeljev Đurić i Neđo Ikonić).

144. S druge strane, Vijeće je nesporno utvrdilo da se optuženi Goran Sarić u inkriminisano vrijeme (osim jedne kratke posjete području Bratunca o čemu će u nastavku presude biti riječi), nalazio na potpuno drugom dijelu teritorije BiH, odnosno u rejonu sarajevskog ratišta gdje komanduje i vrši nadzor nad jedinicama MUP-a. U tom kontekstu, svjedok Tužilaštva Tomislav Kovač je istakao da je optuženi nesporno bio komandant SBP-a i da se nalazio u rejonu Vogošće i Semizovca gdje je komandovao snagama MUP-a jer ga je on lično uputio tamo. Isti svjedok je pojasnio da u situacijama kada bi pojedini odredi SBP-a bili upućeni na određena ratišta, optuženi Sarić praktično više nije njima taktički i operativno komandovao pošto bi isti bili pretpočinjeni vojnoj komandi.⁴²

145. Nadalje, Sud konstatuje da se u dispozitivu izmijenjene optužnice, Goranu Sariću na teret stavlja da je u inkriminisanom periodu, odnosno u periodu od 10.07. do 19.07.1995. godine, bio član „Štaba komande policijskih snaga Ministarstva policije RS-a“.

146. U vezi ove okolnosti, evidentno je da Tužilaštvo BiH nije u dovoljnoj mjeri preciziralo na koji štab komande policijskih snaga se odnosi činjenični navod izmijenjene optužnice. Uopštenim navođenjem da se radi o „Štabu komande

⁴² Svjedok Tomislav Kovač, nastavak glavnog pretresa od dana 24.12.2013. godine. „On, njemu niko ne može oduzeti dok se ne smijeni ulogu komandanta brigade. Međutim, on svojim dijelovima, drugim dijelom brigade, na Trnovskom i drugim ratištima nije, on taktički sa njima nije operativno komandovao. Oni su bili druga taktička grupa koja su bili pretpočinjeni preko drugih, prije sve., u tom vremenu zamjenika komandanta njegovog Ljubiše Borovčanina, koji je bio znači na drugom dijelu ratišta, i on je predvodio drugi dio brigade, i, ali opet je i on bio pod komandom Sarajevsko-romanjskog korpusa. Tako da operativno Sarić nije mogao sa njima, on jest njima komandant kao komandant brigade, ali operativno nije mogao komandovati sa, sa tim drugim dijelom...“

policijskih snaga Ministarstva policije RS-a“, bez preciziranja tačne lokacije na kojem se navedeni štab nalazio, te bez navođenja drugih relevantnih detalja i pojedinosti na temelju kojih bi štab mogao biti tačno identifikovan i precizno određen, Tužilaštvo nije u dovoljnoj mjeri konkretizovalo činjenične navode iz optužnice.

147. U svojoj završnoj riječi Tužilaštvo je u određenoj mjeri, odnosno nešto preciznije, ukazalo da se optuženom Goranu Sariću na teret stavlja da je bio član Štaba policijskih snaga na Palama.

148. Naime, navedeno proizilazi iz sadržaja paragrafa 102. završne riječi Tužilaštva u kojem se navodi da *„Shodno odredbama čl. 57. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova koji propisuje obavezu formiranja Štaba Ministarstva policije za vrijeme ratnog stanja kojim rukovodi ministar, a u njegov sastav ulaze pored ostalih i komadant Brigade specijalne policije, čije sjedište je bilo na Palama...“*

149. U paragrafu 103. svoje završne riječi Tužilaštvo je istaklo *„Da je postojao Štab policijskih snaga Pale koji je rukovodio i komandovao snagama policije, čiji je član bio i optuženi Sarić...“*

150. Kako bi van razumne sumnje utvrdilo da li je optuženi bio član štaba na Palama, Vijeće je najprije utvrdilo da je u periodu relevantnom za optužnicu egzistiralo nekoliko štabova koji su bili u nadležnosti MUP-a RS.

151. Prije svega to se odnosi na dva „stalna“ štaba policijskih snaga, i to Štab policijskih snaga na Palama i Štab policijskih snaga sa sjedištem Bijeljini. Vijeće je do takvog zaključka došlo prije svega na temelju iskaza svjedoka Tomislava Kovača i svjedoka Dragomira Vasića (u periodu relevantnom za optužnicu obavljao dužnost načelnika CJB Zvornik), a koji su u pogledu okolnosti postojanja ovih štaba u cjelosti saglasni. Isti zaključak se nameće i nakon što je Vijeće izvršilo uvid u veliki broj depeša koje je Tužilaštvo uvelo kao dokaze u toku ovog krivičnog

postupka, a u kojima se pominju navedeni štabovi.⁴³ Tako se u depeši broj 277/95 od 12.07.1995. godine u gornjem lijevom uglu, među adresatima, pominje i „štab policijskih snaga Bijeljina“. Isto se odnosi i na depešu broj 281/95 od 12.07.1995. godine, gdje se u gornjem lijevom uglu dokumenta takođe navodi „štabu policijskih snaga Bijeljina“. U depešama broj 129/95 od 09.07.1995. godine i 127/95 od 08.07.1995. godine se među adresatima depeše, u gornjem lijevom uglu, pominje i „štab policijskih snaga-Pale“.

152. Takođe, Vijeće je u prvom redu na temelju iskaza svjedoka, a što će u nastavku obrazloženja biti detaljnije analizirano, nesporno utvrdilo da je u zavisnosti od potrebe na određenom dijelu ratišta, dolazilo i do formiranja različitih *ad hoc* štabova od strane MUP-a RS. U tom smislu, a što proizilazi iz provedenih dokaza Tužilaštva, formirani su *ad hoc* štabovi na području Treskavice i trnovskog ratišta (štab u Trnovu), te na području sarajevskog ratišta (štabovi u Vogošći i na Jahorini).⁴⁴

153. Tragom navedenog, Vijeće je analizom provedenih dokaza nesporno utvrdilo da je optuženi u relevantnom periodu bio član Štaba policijskih snaga u Vogošći kao i komandant Štaba za rukovođenje i komandovanje policijskim snagama na Jahorini, s tim da pripadnost optuženog Štabu u Vogošći nije bila sporna za strane u postupku.

154. Svjedok Milorad Marić je tokom svog svjedočenja naveo da je u julu 1995. godine bio komandant Štaba policijskih snaga u Vogošći, te da je isti formiran radi ofanzivnih dejstava koju su bila u toku na sarajevskom ratištu. Svjedok Marić je pojasnio da je od polovine 1994. godine obavljao dužnost načelnika Sarajevsko-romanijskog Centra javne bezbjednosti, te da je s obzirom na tu činjenicu imenovan za komandanta Štaba koji se nalazio u zoni odgovornosti ovog CJB. Takođe, navedeni svjedok je detaljno izložio strukturu i sastav štaba u Vogošći, te je tom prilikom naveo da se radilo o vojno-policijskom štabu koji se sastojao od „*rukovodnog sastava područnog Sarajevsko-romanijskog korpusa, lokalnih*

⁴³ Dokaz T-83, T-84, T-85, T-2, T-22, T-23 i dr.

⁴⁴ Vidi detaljnije dokaz T-76, T-205, T-119, T-83, T-84, T-85 i dr. (u zaglavlju navedenih depeša navode se IKM Trnovo, IKM Semizovac).

komandanata brigade, predstavnika centra i stanice javne bezbednosti i predstavnika gostujućih jedinica.“ Svjedok je istakao da je član Štaba ispred SBP-a bio njen komandant Goran Sarić. „Ispred Treće sarajevske brigade, koja je pokrivala tu zonu Vogošće, Rajlovca i opštine, dijela opštine Centar, bio je Dragan Josipović. Ispred odreda specijalnih jedinica policije bio je komandant specijalne brigade Goran Sarić. I ispred policijskih snaga sa područja Centra sam bio ja i još dvojica inspektora. Mislim da su bili Domazet Zoran i, i Gojko Macan“ naveo je svjedok Marić.⁴⁵ Svjedok Tomislav Kovač takođe je istakao da mu je poznato da je u Vogošći postojao štab i tom prilikom je istako da je „Sarić kao komandant brigade mogao je da bude u tom štabu“⁴⁶ Činjenica da je optuženi bio član Štaba policijskih snaga u Vogošći proizilazi i iz niza depeša koje su upućene iz navednog štaba, a u čijem potpisu se nalazi i ime optuženog.⁴⁷

155. Analizom naredbe/depeše, broj K/P-1-101/95 od dana 16.03.1995. godine, Vijeće je došlo do zaključka da je optuženi Goran Sarić bio i komandant Štaba za rukovođenje i komandovanje policijskim snagama na Jahorini.⁴⁸ Naime, u navedenoj naredbi, ministar Živko Rakić naređuje formiranje štaba za rukovođenje i komandovanje policijskim snagama na sarajevskom ratištu, te za komandanta Štaba imenuje optuženog Gorana Sarića, dok se za komandno mjesto određuje jahorinski hotel „Košuta“.

156. U prilog navedenom dodatno govori i sadržaj depeše broj: 01-1-1-76/95 od dana 13.06.1995. godine, kojom optuženi Sarić obavještava sve specijalne odrede policije koji se nalaze u sastavu SBP-a (10 odreda), zatim, Kabinet ministra, Resor javne bezbjednosti, Resor državne bezbjednosti, te Štab policijskih snaga na Jahorini „...da će Štabom policije na Jahorini od 13.06.1995. godine komandovati Goran Sarić komandant Specijalne brigade policije MUP-a RS, a njegov zamjenik će biti pomoćnik komandanta Borovčanin Mladenko.“⁴⁹

⁴⁵ Svjedok Milorad Marić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 17.12.2013. godine.

⁴⁶ Svjedok Tomislav Kovač, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 24.12.2013. godine.

⁴⁷ Dokaz T-121 (Depeša, SBP, IKM Semizovac, broj 31/95, 01.07.1995.). T-122 (Depeša, Štab policijskih snaga, IKM Vogošća, broj 37/95, 04.07.1995.), T-123 (Depeša, Štab policijskih snaga, IKM Vogošća, broj 41/95, 05.07.1995.) i dr.

⁴⁸ Dokaz T-66.

⁴⁹ Dokaz T-67.

157. Na isti zaključak ukazuje i depeša broj 01/1-32/95 od dana 15.03.1995. godine.⁵⁰ Naime, u depeši koja nosi teleprinterski potpis optuženog, između ostalog se navodi da je došlo do formiranja štaba policijskih snaga na lokalitetu Jahorine, za rukovođenje i komandovanje „u predstojećim borbenim dejstvima na sarajevskom ratištu...“.
158. Međutim, iz provedenih dokaza Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je optuženi bio član Štaba policijskih snaga MUP-a RS u Palama, kojim je komandovao zamjenik ministra Tomislav Kovač. Tužilaštvo, takođe, nije dokazalo da je optuženi bio član nekog drugog štaba policijskih snaga MUP-a RS, osim štabova u Vogošći i na Jahorini. Razlozi za ovakav zaključak Vijeća biće navedeni u nastavku obrazloženja presude.
159. Odbrana je osporavala pripadnost optuženog Sarića štabu na Palama izvođenjem dokaza O-65, odnosno depeše Ministarstva unutrašnjih poslova, broj: k/p-1-307/95 od dana 11.06.1995. godine⁵¹, kojom se adresati obavještavaju da je „formiran štab za komandovanje policijskih snaga u zoni u kojoj je proglašeno ratno stanje“ sa sjedištem na Palama u objektu „Tron“. ⁵²
160. Vijeće konstatuje da navedeni dokument sadrži sastav Štaba na Palama, odnosno imena svih njegovih članova. Tako iz sadržaja dokumenta proizilazi da u sastav štaba ulaze Tomislav Kovač (kao komandant štaba), Milenko Karišik, Malko Koroman, Miloš Zuban, Petko Pekić, Radomir Nikolić i Dragan Gagović, dok se ime optuženog Gorana Sarića ne nalazi na ovom popisu.
161. Svjedok Tomislav Kovač je izjavio da je lično formirao štab na Palama i to u mjesecu aprilu 1995. godine, te da je isti postao operativan već u maju mjesecu 1995. godine. Svjedok Kovač je naveo da niko iz Specijalne brigade policije nije bio imenovan u štab na Palama, pa samim tim ni optuženi Sarić, iako je povremeno dolazio u štab.⁵³ Svjedok Kovač je takođe smatrao da bi imenovanjem Sarića za

⁵⁰ Dokaz T-207.

⁵¹ U navedenom dokumentu naveden je datum 11.06.1995. godine, zbog čega je Tužilaštvo ukazalo da nije jasno da li se radi o 11.06.1995. godine ili o 19.06.1995. godine.

⁵² Dokaz O-65.

⁵³ Svjedok Tomislav Kovač, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 24.12.2013. godine.

člana Štaba, optuženi bio potpuno neupotrebljiv na terenu. Kovač je istakao da je u isti imenovao Milenka Karišika kao zamjenika, zatim se prisjetio imena Miloša Zubana, dok sa sigurnošću nije mogao navesti imena ostalih članova.⁵⁴ Navodi svjedoka Kovača se s toga u značajnoj mjeri podudaraju sa sadržajem depeše: k/p-1-307/95 od dana 119.06.1995. godine.

162. Svjedok Tužilaštva BiH Milan Stojčinović je naveo da mu je poznata činjenica da je na nivou Ministarstva unutrašnjih poslova postojao štab koji se nalazio u motelu „Tron“ na Palama. Svjedok je izjavio da je na čelu navedenog štaba bio Tomislav Kovač, ali da mu nije poznato ko je formacijski ulazio u sastav istog. Svjedok je takođe naveo da ne zna da li je iko iz SBP-a bio član štaba.⁵⁵

163. Takođe, svjedok Dragomir Vasić je tokom svog svjedočenja potvrdio da je na Palama postojao štab u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova, te da su depeše, osim u štab u Bijeljini, bile upućivane i u štab na Palama.⁵⁶

164. Tužilaštvo je osporavalo relevantnost depeše broj: k/p-1-307/95 od dana 119.06.1995. godine argumentacijom da je na istom nejasan datum donošenja, te je takođe dodatno ukazalo da je nejasno na koje područje se odnosi navedena depeša, obzirom da nisu uvedeni dokazi na okolnosti da li je i gdje je tada bilo proglašeno ratno stanje, što bi u značajnoj mjeri dalo jasniju sliku o razlozima upućivanja ove depeše. U cilju dokazivanja navedene teze Tužilaštvo je podsjetilo na činjenicu da je ratno stanje na teritoriji Srebrenice i Skelana proglašeno tek dana 14.07.1995. godine, što prema navodima Tužilaštva ukazuje da depeša nije relevantna za navedeni krivičnopravni događaj.

165. Međutim, takvu argumentaciju Tužilaštva, ovo vijeće smatra neuvjerljivom.

⁵⁴ Svjedok Tomislav Kovač, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 24.12.2013. godine. Svjedok je naveo sljedeće: „U taj štab sam imenovao Karišik Milenka, znači on je bio, bio je Karišik Milenko, kao mjenik bio je, mislim da je bio tu i po funkcijama su bili, ne mogu da je da se sjetim da li je Miloš Zuban, da li je bio Miloš Zuban ili, ne mogu da je da se onaj, sad bili su naizmjenično, znači ne mogu da je, mislim da su tu bili moji pomoćnici u to vrijeme, znači ovaj, mislim da su par još operat., inspektora su bili u tom štabu...“

⁵⁵ Svjedok Milan Stojčinović, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 14.01.2014. godine.

⁵⁶ Svjedok Miodrag Vasić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 14.07.2014. godine.

166. Prije svega, članom 57. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova propisano je da „u slučaju proglašenja ratnog stanja obrazuje se štab Ministarstva kojim rukovodi Ministar.“⁵⁷
167. Također, stavom 2. istog člana propisano je da „štab iz prethodnog stava sačinjavaju ministar, zamjenik ministra, rukovodioci resora javne i državne bezbjednosti, komandant specijalne brigade policije, komanda brigade i komandant posebnih jedinica policije.“
168. Iako je nesporno da je ratno stanje na teritoriji opština Srebrenica i Skelani proglašeno dana 14.07.1995. godine⁵⁸, Tužilaštvo nije dokazalo, odnosno nije ni dokazivalo, da je najranije tog dana ili u danima koji su uslijedili, a u skladu sa članom 57. Pravilnika, formiran bilo kakav štab za komandovanje ili koordinaciju policijskim snagama na području Srebrenice i Bratunca, a samim tim nisu izvedeni ni dokazi da je optuženi bio član takvog štaba.
169. Stoga, Vijeće nije prihvatilo argumentaciju kojom se osporava relevantnost dokaza O-65, a posebno imajući u vidu da Tužilaštvo nije uvelo niti jedan dokaz iz kojeg se može van razumne sumnje izvući zaključak da je Sarić bio član Štaba na Palama, te da je tako mogao imati veći stepen saznanja i informacija o dešavanjima u Srebrenici od onoga što je imao kao član štabova u Vogošći i Jahorini. Jedini dokaz koji je uloženi u predmetni spis, a koji se se odnosi na okolnost eventualnog „članstva“ optuženog u navedenom štabu, je upravo depeša koja je uvedena od strane odbrane.
170. Iako je nesporno da je datum na navedenoj depeši nejasan, Vijeće smatra da je manje relevantan podatak da li je ista izdata 11. ili 19. juna 1995. godine. Ono što je evidentno je da se radi o polovini mjeseca juna 1995. godine, odnosno da se radi o vremenskom periodu koji je u izvjesnoj mjeri blisko prethodio periodu u kojem su izvršene inkriminirajuće radnje za koje se optuženi Sarić tereti, a da se pri tome

⁵⁷ Dokaz T-209

⁵⁸ Dokaz T-198.

u istoj depeši optuženi uopšte ne pominje kao član navedenog štaba. Stoga, iz svih naprijed iznijetih razloga Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi bio član Štaba policijskih snaga na Palama.

171. Nadalje, iako se optuženom ne stavlja na teret da je bio član štaba u Bijeljini, Vijeće je takvu mogućnost razmotrilo s obzirom na činjenicu da je u periodu relevantnom za optužnicu veliki broj depeša o stanju na srebreničkom ratištu bio upućivan u Štab policijskih snaga u Bijeljini.⁵⁹ Svjedok Dragomir Vasić je tokom svjedočenja iznio svoja saznanja o postojanju ovog štaba, ali tom prilikom nije mogao navesti ko je formacijski ulazio u sastav štaba i ko je bio u štabu s obzirom da su se „mijenjali ljudi tu“.⁶⁰ Na navedene okolnosti svjedok je istakao sljedeće: *„Ja sam rekao znači u Štabu koji se nalazi u Bijeljini su se mijenjali ljudi, ja znam da je jedno vrijeme bio Savo Cetinović kao komandant posebnih jedinica, jedno vrijeme je Miroslav Marić, da li jedno vrijeme u tom štabu bio gospodin Karišik ali ja ne mogu reći znači da u kom je to periodu bilo jer ja zaista nemam tu informaciju...“*. Međutim, iz svih provedenih dokaza, kako objektivnih, tako i izjava svjedoka Tužilaštva i odbrane, Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je Goran Sarić bio član štaba u Bijeljini. Niti jedan svjedok saslušan u ovom krivičnom postupku, kao niti jedan materijalni dokaz nisu ukazali na okolnost da je Sarić eventualno bio član štaba u Bijeljini.

172. Predmetnom optužnicom optuženom se stavlja na teret da je znao za namjeru učesnika UZP-a da djelimično istrijebe skupinu bošnjačkog naroda, te da je istim svjesno pružio pomoć, tako što je pristao i podržao nasilje nad zarobljenicima i činjenje zločina.

173. Iz provedenih dokaza Sud nije mogao van razumne sumnje utvrditi da je na strani optuženog postojao *mens rea* pomagača, odnosno da je optuženi znao za genocidnu namjeru glavnih izvršilaca i da je imajući ovu svijest preduzeo radnje pomaganja i podržavanja, a što je imalo znatan uticaj na počinjenje krivičnog djela genocida. S druge strane, iako ovo vijeće nije van razumne sumnje utvrdilo

⁵⁹ Dokazi T-22, T-23, T-24, T-26, T-28, T-31, T-33, T-34, T-35, T-37, T-38 i dr.

⁶⁰ Svjedok Miodrag Vasić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 14.07.2014. godine.

postojanje umišljaja na strani optuženog, Sud je dodatno razmotrio eventualno postojanje značajnog doprinosa optuženog u izvršenju predmetnog krivičnog djela te zaključio da nije dokazano postojanje ni takvog doprinosa.

174. Najprije, Vijeće iz provedenih dokaza nije utvrdilo da je optuženi prethodno, kao i u inkriminisanom periodu, na bilo koji način kontaktirao sa učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata (UZP) Radovanom Karadžićem, Ratkom Mladićem, Ljubišom Bearom, Vujadinom Popovićem i Dragom Nikolićem, koja lica su navedena u predmetnoj optužnici, kao i drugima ili da je na bilo koji način dobio saznanje o njihovoj namjeri da se djelimično istrijebi grupa bošnjačkog naroda.

175. U tom smislu u spis nije uložen niti jedan dokaz koji ukazuje na postojanje bilo kakve komunikacije ili odnosa optuženog sa učesnicima UZP-a, bilo putem depešnog sistema ili na bilo koji drugi način. U prilog zaključku o odsustvu bilo kakve komunikacije između optuženog Sarića i učesnika UZP-a govori i sadržaj dokumenta broj 31/95 od dana 01.07.1995. godine, koju je optuženi uputio Ministru unutrašnjih poslova RS-a (svojeručno potpisana).⁶¹ Za ovo vijeće indikativan je bio zadnji paragraf navedenog dokumenta u kojem se navodi sljedeće: „*Molimo vas da na najveći vojni vrh i državni vrh utičete kako bi se na ovo područje dovela još neka organizovana jedinica u odbrani 100.000 stanovnika i severnog sektora Srpskog Sarajeva.*“ Tumačenjem ovih navoda, pretresno vijeće je došlo do zaključka da optuženi Sarić, ne samo da nije imao bilo kakav lični kontakt sa licima iz vojnog i državnog vrha Republike Srpske, nego je očigledno da je kroz depešni sistem od ministra tražio da svojim uticajem na vojni i civilni vrh pokuša osigurati dovođenje organizovanih jedinica na područje sarajevskog ratišta. U nedostatku drugih dokaza pretresno vijeće je izvelo zaključak o nepostojanju konkretne veze optuženog sa članovima UZP-a. Takođe, na osnovu provedenih dokaza Vijeće nije moglo ni iz radnji i postupaka optuženog van razumne sumnje utvrditi postojanje znanja optuženog o namjeri učesnika udruženog zločinačkog poduhvata da djelimično istrijebe skupinu bošnjačkog naroda Istočne Bosne.

⁶¹ Dokaz T-205.

176. Vijeće nije prihvatilo tezu Tužilaštva da je opravdano zaključiti da je optuženi s obzirom na svoj položaj i poziciju u sistemu komandovanja u inkriminisano vrijeme, znao namjere glavnih učesnika UZP ili da mu iste nisu mogle ostati nepoznate nakon zaprimanja naredbe o stavljanju na raspolaganje velikog broja pripadnika SBP-a kao i sredstava, uprkos činjenici da nije bilo potrebe za angažovanjem ove jedinice u borbenim dejstvima. Donošenje zaključka o postojanju znanja na strani optuženog o namjeri glavnih učesnika UZP-a samo na temelju činjenice da je optuženi bio visokopozicioniran u policijskih strukturama, Vijeće smatra neprihvatljivim.

177. U nastavku pismenog otpravka presude, Sud će se osvrnuti na pojedinačne inkriminacije u odnosu na optuženog Gorana Sarića i iznijeti svoje nalaze u pogledu istih.

A. TAČKA I IZREKE PRESUDE

178. Izmijenjenom optužnicom broj: T20 0 KTRZ 000 2194 11 od dana 11.09.2017. godine, optuženom Goranu Sariću je stavljeno na teret da je, osim što je obezbijedio učešće više jedinica SBP-a, vršio i nadzor nad istim jedinicama koje su pod komandom Borovčanina učestvovala u napadu na Zaštićenu zonu UN Srebrenica, a koje jedinice su dana 12.07.1995. godine učestvovala u ofanzivnim dejstvima iz pravca Žutog mosta, vršile pretres sela nastanjenih Bošnjacima s ciljem njihovog sakupljanja u Potočarima i konačnog protjerivanja, razoružale i zauzele bazu UN-a, da bi zajedno sa drugim pripadnicima vojske i policije RS-a 12. i 13. jula prisilno premjestili 40.000 bošnjačkog civilnog stanovništva na područje pod kontrolom AR BiH, prethodno odvojili muškarce od porodica, od kojih su neke premlaćivali i lišili života, a više stotina odvojenih muškaraca prisilno premjestili iz ZZ na područje Bratunca, gdje su pritvoreni u različitim objektima, te tako pristao i podržao protivpravno uklanjanje civila iz ZZ UN Srebrenica, nasiljem i činjenjem zločina.

179. Vijeće uočava da se u tački I optužnice ne navodi na koji način i kojim radnjama optuženi Sarić vrši nadzor nad pomenutim jedinicama kojima na terenu komanduje Ljubomir Borovčanin. Takođe se u optužnici ne navodi da li je i na koji način optuženi upoznat o učešću jedinica MUP-a i VRS na dobivenim zadacima. Iz provedenih dokaza Sud nije mogao van razumne sumnje utvrditi da je optuženi Sarić prije odlaska jedinica SBP-a na srebreničko ratište znao da će iste biti angažovane u akcijama koje su opisane u tački I optužnice, niti je Sud utvrdio da je u inkriminisanom periodu saznao za pomenute aktivnosti istih.

180. Prije svega, Vijeće je nesporno utvrdilo da je Naredbom broj: 64/95 od dana 10.07.1995. godine, zamjenik ministra unutrašnjih poslova MUP-a RS Tomislav Kovač (po naredbi Vrhovnog komandanta, kako se navodi u naredbi) naredio upućivanje dijela snaga MUP-a kao samostalne jedinice u rejon Srebrenice dana 11.07.1995. godine, radi slamanja neprijateljske ofanzive iz Zaštićene zone Srebrenice⁶². Ista Naredba glasi:

„Na osnovu naređenja Vrhovnog komandanta oružanih snaga Republike Srpske, a u cilju slamanja neprijateljske ofanzive iz zaštićene zone Srebrenice-NAREDUJEM-

- 1. Izdvojiti dio snaga MUP-a RS koji učestvuje u borbenim dejstvima na Sarajevskom ratištu i uputiti kao samostalnu jedinicu u rejonu Srebrenice u toku sutrašnjeg dana 11.07.1995. godine.*
- 2. U sastav jedinice ulaze Drugi specijalni odred policije iz Šekovića, prva četa PJP CJB Zvornik, mješovita četa združenih snaga MUP-a RSK-a, Srbije i Republike Srpske i četa iz kampa centra za obuku Jahorina.*
- 3. Za komandanta jedinice MUP-a određujem Ljubišu Borovčanina Zamjenika komandanta specijalne brigade policije.*
- 4. Izvlačenje čete združenih snaga MUP-a RSK-a, Srbije i Republike Srpske sa trnovskog ratišta izvršiti u toku noći. Okupljanje jedinice izvršiti 11.07.1995. godine do 12 časova u Bratuncu ispred SJB, osim Drugog*

⁶² Dokaz T-1, O-1.

specijalnog odreda policije koji će pokret ka odredištu izvršiti 11.07.1995. godine u popodnevnim satima.

5. *Komandant jedinice je dužan po dolasku na odredište stupiti u vezu sa Načelnikom štaba Drinskog korpusa generalom Krstićem.“*

181. Dakle, u naredbi je navedeno da u sastav samostalne jedinice MUP-a ulaze 2. specijalni odred policije iz Šekovića, prva četa PJP Zvornik, mješovita četa združenih snaga MUP-a RSK-a, Srbije i Republike Srpske i četa iz kampa Centra za obuku na Jahorini. Za komandanta samostalne jedinice MUP-a određen je Ljubomir Borovčanin, koji je bio zamjenik komandanta SBP-a Gorana Sarića. Isti zaključak proizilazi i iz utvrđenih činjenica pred MKSJ, pa se tako u utvrđenoj činjenici broj 13 navodi: *“Dana 10. jula 1995. godine, Borovčanin je imenovan za komandanta združenih snaga jedinice MUP-a, koje su upućene u Bratunac.”*⁶³

182. U naredbi je navedeno da je komandant jedinice, tj. Borovčanin po dolasku na odredište dužan stupiti u vezu sa načelnikom štaba Drinskog korpusa, generalom Krstićem.

183. Vijeće, na osnovu provedenih dokaza zaključuje da je, u skladu sa prethodno rečenim, Ljubomir Borovčanin u rejon Srebrenice otišao kao komandant samostalne jedinice MUP-a u čiji sastav su po Naredbi broj 64/95 ušle i jedinice koje nisu pripadale SBP-u, te da isti na terenu nije bio u funkciji zamjenika komandanta SBP-a.

184. Prije donošenja Naredbe broj 64/95 od dana 10.07.1995. godine kojom se dio jedinica MUP-a RS šalje na područje Srebrenice, optuženi je, a kako je prethodno rečeno, iz depeša koje su uložene u spis, jedino saznao da je počela ofanziva na Srebrenicu. Tužilaštvo nije dokazalo van razumne sumnje da je optuženi u vrijeme odlaska nabrojanih jedinica SBP-a znao, odnosno bio svjestan postojanja plana ubijanja i prisilnog preseljenja Bošnjaka iz enklave. S obzirom na činjenicu da se optuženi Goran Sarić prema provednim dokazima, u inkriminisano vrijeme nalazio u rejonu Vogošće i Srednjeg, Vijeće je posvetilo posebnu pažnju materijalnim

⁶³ Između ostalog, navedeni zaključak potvrđuje i utvrđena činjenica broj 13., Rješenje Suda broj: S1 1 K 07949 13 Kri od dana 08.11.2016. godine.

dokazima, odnosno depešama koje su periodu prije 10.07.1995. godine pristizale ili upućivane iz štaba u Vogošći, kako bi utvrdilo da li je optuženi i u kojoj mjeri imao saznanja o događajima koji će uslijediti na teritoriji Srebrenice.

185. Tako, Vijeće primjećuje da do dana 10.07.1995. godine optuženi, na osnovu provedenih dokaza, nije imao bilo kakve detaljnije informacije o dešavanjima na Srebreničkom ratištu. Naime, prema stanju u spisu, Štab policijskih snaga Pale, dana 06.07.1995. godine uputio je depešu broj 56/95 CJB Sarajevo i Štabu policijskih snaga Vogošća.⁶⁴ U zadnjem paragrafu depeše, koja nosi teleprinterski potpis komandanta štaba Tomislava Kovača, navodi se: „dana 06.07.1995. godine u ranim jutarnjim satima počela je ofanziva na Srebrenicu, o svim interesantnim događajima na tom ratištu blagovremeno ćemo vas obavještavati.“

186. Dokazi u predmetnom spisu ukazuju na zaključak da je Štab u Vogošći zaprimio i tri depeše koje su upućene iz IKM Trnovo od strane zamjenika komandanta SBP-a Ljubomira Borovčanina, koje su datirane na 07.07., 08.07. i 09.07.1995. godine, ali navedene depeše se odnose na stanje i borbena dejstva na trnovskom ratištu.⁶⁵

187. Dana 10.07.1995. godine, Štab policijskih snaga u Vogošći (gdje se nalazio optuženi Sarić, i koji je bio član navedenog štaba) je zaprimio depešu Štaba komande policijskih snaga Pale, broj 63/95 u kojoj se, između ostalog, navodi da „u toku prethodna 24 časa na srebreničkom ratištu naše jedinice napreduju prema Srebrenici od Jadra prema Crnom Guberu zauzevši sela Salapovići i Ljubisavce“.⁶⁶ Iz provedenih dokaza prozilazi da osim navedene depeše, dana 10.07.1995. godine u štab u Vogošći nije dostavljena niti jedna druga obavjest, informacija ili depeša o stanju i dešavanjima na terenu Srebrenice.

188. Hronološki posmatrano, a prema stanju u spisu, dana 11.07.1995. godine Štab policijskih snaga u Vogošći je zaprimio samo jednu depešu. Naime, radi se o depeši broj 65/95 koja je upućena iz Štaba policijskih snaga Pale i u kojoj se navodi da je „na srebreničkom ratištu neprijatelj pregrupisao snage i krenuo u kontra napad u

⁶⁴ Dokaz T-81.

⁶⁵ Dokaz T-83, T-84 i T-85.

⁶⁶ Dokaz T-203.

ranim jutarnjim satima potisnuvši naše snage sa kota: Bojne, Rajne i Živkovog Brda. Napad je trajao oko dva sata, naše snage su se konsolidovale i u popodnevnim časovima povratile izgubljene položaje. Prema neprovjerenim informacijama u kontra napadu neprijatelja poginula su dva borca, četiri nestala i 16 ranjeno.⁶⁷

189. Analizom sadržaja navedenih depeša, a u nedostatku drugih dokaza, Vijeće zaključuje da je optuženi mogao biti upoznat samo sa početkom ofanzive na Srebreničkom ratištu, te napredovanju jedinica prema Srebrenici i žestokim borbama koje se vode u rejonu Srebrenice.
190. Takođe, Tužilaštvo nije ponudilo nijedan dokaz da je dana 12.07.1995. godine optuženi primio bilo koju obavjest, na bilo koji način, o stanju na terenu u Srebrenici i Bratuncu. Naime, Vijeće zaključuje da je tog dana o stanju na terenu uglavnom obavještavan Štab policijskih snaga u Bijeljini, Kabinet ministra na Palama i Resor javne bezbjednosti i to depešnim putem, čiji autor je u najvećem broju slučajeva bio načelnik CJB Zvornik Dragomir Vasić,⁶⁸ dok niti jedna od navedenih depeša nije upućena u Štab policijskih snaga u Vogošći gdje se nalazio optuženi Sarić.
191. Takođe, Vijeće smatra da Tužilaštvo provedenim dokazima nije van razumne sumnje dokazalo da je optuženi Sarić angažovao, niti da je odabirao jedinice koje su navedene u depeši broj 64/95, s obzirom da je u depeši njegovog pretpostavljenog jasno naznačeno koje jedinice će biti upućene rejon Srebrenice i ko komanduje navedenim jedinicama. Dakle, optuženi, po istoj depeši, ne određuje koje jedinice će biti angažovane i upućene u rejon Srebrenice, kao što ne određuje ni ko će biti komandant navedenih jedinica, nego to radi donosilac naredbe. Iz provedenih dokaza jedino proizilazi da je optuženi Sarić izvršio naredbu svog pretpostavljenog, odnosno zamjenika ministra MUP-a, koja je bila jasna i precizna, a kojom je odlučeno da jedinice SBP-a navedene u naredbi odu na naznačeno područje.

⁶⁷ Dokaz T-202.

⁶⁸ Dokaz T-2, T-22, T-23 i T-24 i dr.

192. Pri tome nema dokaza da je optuženi Sarić izdavao bilo kakvu naredbu komadantu samostalne jedinice MUP-a (Borovčaninu), niti nižim starješinama jedinica SBP-a koje su ušle u sastav ovih snaga, kao ni ostalim pripadnicima istih jedinica, čime je nije dokazano da je svojim radnjama svjesno pomagao u izvršenju krivičnog djela Genocida. Vijeće konstatuje da sam čin izvršenja naredbe koja ne sadrži elemente protivpravnosti nije nedozvoljena radnja.

193. Iz provedenih dokaza proizilazi da je optuženi Sarić, dan prije polaska dijela jedinica SBP-a u Bratunac, na Jahorini obavio razgovor sa Ljubomirom Borovčaninom, koji je Naredbu 64/95 o upućivanju jedinica u rejon Srebrenice i kojom se on imenuje za komandanta novoformirane jedinice združenih snaga MUP-a, zaprimio na IKM Trnovo. Navedeno je potvrdio svjedok Neđo Jovičić koji je u relevantnom periodu bio vozač Ljubomira Borovčanina.⁶⁹ Prilikom saslušanja pred ovim vijećem, svjedok Jovičić je naveo da je početkom jula, 09. ili 10.07.1995. godine, za vrijeme boravka na Treskavici, obaviješten od strane Borovčanina da idu na Jahorinu, odnosno da će se naći u hotelu „Košuta“ na Jahorini. Po dolasku u hotel „Košuta“, Borovčanin je obavijestio svjedoka Jovičića da ujutro odlaze na područje Bratunca i Srebrenice. Svjedok je tom prilikom vidio Borovčanina koji je u holu hotela bio u razgovoru sa optuženim Sarićem koji mu je tom prilikom rekao: „*Bor, sutra ideš na Srebrenicu*“.⁷⁰ O sadržaju razgovora koji su vodili optuženi i Borovčanin, svjedok nije mogao iznijeti više detalja.

194. Da se susret optuženog i Borovčanina odigrao u noći 10.07.1995. godine proizilazi i iz dokumenta koji je prema svjedočenju Dragomira Vasića sačinio Ljubomir Borovčanin.⁷¹ S obzirom na činjenicu da je predmetni dokument prilikom

⁶⁹ Svjedok Neđo Jovičić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 28.08.2017. godine i 11.09.2017. godine.

⁷⁰ Dokaz T-210.

⁷¹ Dokaz T-36. Svjedok Dragomir Vasić je prilikom svjedočenja pred Sudom pojasnio da je navedeni dokument sačinio Borovčanin i da mu je isti predao 2003. godine, nakon čega je svjedok Vasić izvještaj proslijedio MKSJ. Svjedok je dodatno pojasnio da na dokumentu nedostaje datum i Borovčaninov potpis obzirom da je Borovčanin pred svjedokom Vasićem otkinuo zadnju stranicu navedenog izvještaja/dokumenta. Vasić je nakon toga svojom rukom napisao ime Ljubiše Borovčanina kako bi znao od koga potiče isti. „Tužilac: Na zadnjoj strani, uočava se u samom (nejasno) ispod Haškog pečata, jedan potpis. Svjedok: Ovo je...Tužilac: Možete li to...komentari...komentirati. Svjedok: Dakle ovo sam ja napisao, svojom rukom. Na tom dokumentu koji ovdje ne...znači nedostaje taj dio, potpis i datum. Znači ja sam stavio ovdje Ljubiša Borovčanin, želeći da, pošto sam imao niz dokumenata da jednostavno imam informaciju od koga sam dobio to. Tužilac: Pa je li Vam poznato uslijed čega je došlo do toga da nedostaje ovaj potpis? Svjedok: Pa to je Ljubiša znači š...otkinuo tu stranicu. Tužilac: Da

uvodjenja od strane Tužilaštva naslovljen kao „izvještaj“, Vijeće napominje da iz analize predmetnog dokumenta sa sigurnošću ne proizilazi da se radi o izvještaju imajući u vidu činjenicu da isti ne sadrži datum sačinjavanja, adresate, odnosno lica kojima je upućen, niti dokaz da je bilo kome dostavljen kao takav. U navedenom dokumentu se navodi sljedeće: „U toku noći 10/11.07.1995. godine došao sam na Jahorinu, gdje sam se našao sa komandantom SBP i ukratko ga konsultovao oko načina angažovanja u Srebrenici...“.

195. Činjenica da je optuženi Sarić u razgovoru rekao Borovčaninu da sutra ide na Srebrenicu, prema mišljenju ovog vijeća, sama po sebi ne predstavlja dokaz o znanju optuženog o postojanju genocidne namjere na strani učesnika UZP-a i događajima koji će uslijediti na teritoriji Srebrenice. Naime, u tom vremenskom periodu već je bilo poznato da su otpočela ofanzivna dejstva VRS u rejonu Srebrenice, sa kojom činjenicom je bio upoznat i sam Borovčanin s obzirom da je već ranije zaprimio depešu broj 64/95 na IKM Trnovo, te da mu je bio poznat sadržaj iste.⁷²

196. Obzirom da Vijeću nije predložen sadržaj razgovora između optuženog i Borovčanina, odnosno da svjedok Jovičić nije mogao interpretirati sadržinu istog s obzirom da su optuženi i njegov sagovornik razgovarali nasamo, Vijeće nije moglo utvrditi van razumne sumnje da je optuženi u toku razgovora Borovčaninu dao određene informacije, naredbe ili instrukcije iz kojih bi mogao proistaći zaključak o njegovom znanju za namjeru (genocidnu) učesnika UZP-a.

197. S druge strane, suprotno navodima odbrane, Vijeće je nesporno utvrdilo da je optuženi bio prisutan na Jahorini i sutradan, odnosno dana 11.07.1995. godine, kojom prilikom se kratko obratio i postrojenim jedinicama Centra za obuku Jahorina pred njihov polazak u Bratunac, u prisustvu njihovih starješina. Vijeće je do takvog

li je to učinio...Svjedok: Taj dio ustvari...Tužilac: Da li je to učinio pred Vama? Svjedok: Da. Tužilac: I Vi ste onda to napisali kako biste ovaj...Svjedok: Tako je ja sam imao jedan dogovor da jer inače mislim da što se tiče ovaj u ove nas i MUP-a da nismo imali razloga da krijemo bilo šta, ja sam u...od 2000.g. do danas niz dokumenata dostavio sa ciljem da se rasvijetli uloga MUP-a i jedan od tih je i ovaj.“

⁷² Dokaz T-36. U dokumentu se navodi sljedeće: „Ja sam naredbu dobio na IKM u Trnovu gdje sam komandovao združenim snagama MUP-a“. Takođe vidi, utvrđena činjanica broj 14., Rješenje Suda broj: S1 1 K 07949 13 Kri od dana 08.11.2016. godine

zaključka došlo prije svega na temelju iskaza svjedoka SG-13⁷³ koji je naveo da su pripadnici Centra bili postrojeni pred polazak ispred hotela „Jahorina“ i da je održan govor od strane starješina o odlasku u akciju na Srebrenicu. Svjedok je tom prilikom potvrdio da je govor održao Goran Sarić, te je istakao da optuženog tada nije poznavao, ali da su momci koji su bili s njim u stroju „*rekli da je to Sara*“. Na upit člana vijeća, sudije Minke Kreho, kako je izgledao čovjek koji im se tom prilikom obratio, svjedok je izjavio: „*Dakle im'o je naglašeni hercegovački naglasak. Ovaj im'o je crnu kovrdžavu kosu, imao je plavi kombinezon*“.

198. Svjedok SG-6 je naveo da su ispred stroja sve vrijeme bili Duško Jević, Mendeljev Đurić i par instruktora, te da se na kraju pojavio i optuženi Goran Sarić, kojeg je svjedok na glavnom pretresu prepoznao u sudnici. Isti svjedok je istakao da je tom prilikom optuženi stao ispred stroja i održao kratki govor. Optuženi je prema navodima svjedoka bio opušten i govorio je sa dozom lagodnosti.⁷⁴ Iako je svjedok prilikom unakrsnog ispitivanja potvrdio da je optuženog tada vidio prvi put, naveo je: „*mislim da su ga oslovljavali sa šefom*“ i „*to je provejavalo od ljudi koji su stajali u stroju.*“⁷⁵

199. Da je optuženi održao kratki govor pred jedinicama koje su bile upućene na područje Bratunca naredbom 64/95 potvrdio je i svjedok Milorad Sarić.⁷⁶ Naime, ovaj svjedok je naveo da je jedinicu postrojio Mane Đurić koji je tom prilikom rekao da dolazi komandant Goran Sarić. „*Postrojio nas Ma... i doš'o je komadant. On kaže da je komadant brigade Goran Sarić.*“

200. Svjedok Ljubodrag Gajić koji je pripadao jedinici tzv. „dezertera“ je takođe potvrdio da je Goran Sarić održao govor koji je opisao kao motivacioni. Svjedok je

⁷³ Svjedok SG-13, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 20.10.2014. godine.

⁷⁴ Svjedok SG-6, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 16.03.2015. godine. „*Pa gospodin Sarić je bio ispred stroja. Čini mi se jako opušten. Govorio je sa dozom lagodnosti. U jednom momentu kad se obraćao, rekao je šta ste se prepali aaa da ne bukvalizujem... Pa dobro, meni se to tako tada učinilo. Oo mislim šta se se prepali pičke, idete samo na par dana, nije to ništa. Treba da se nešto uradi, ili da se završi neki posao, to sam tako shvatio. Nije ništa strašno i nemojte se bojati. U tom smislu.*“

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Svjedok Milorad Sarić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 03.11.2014. godine.

u unakrsnom ispitivanju potvrdio da ni prije ni poslije tog postrojavanja nije vidio Sarića, ali da misli da su komandiri vodova rekli da je to Goran Sarić.⁷⁷

201. Vijeće je u tom smislu poklonilo vjeru navedenim svjedocima koji su svjedočili o prisustvu optuženog na Jahorini i da je tom prilikom održao kratki govor pripadnicima jedinica Centra za obuku. Iako su svjedoci SG-13, SG-6, Ljubodrag Gajić i svjedok Milorad Sarić (pripadnici Centra za obuku Jahorina, tzv. „dezerteri“) izjavili da optuženog Gorana Sarića nisu poznavali od ranije, Vijeće smatra da za donošenje zaključka da je optuženi bio prisutan na postrojavanju jedinica nije ni potrebno da svjedoci lično poznaju optuženog. Naime, dolazak komandanta elitne jedinice MUP-a među pripadnicima Centra za obuku nije mogao da prođe neopaženo, a sasvim je logično da su pripadnici jedinice međusobno razgovarali o tome ko se obratio okupljenima. Takođe, iskazi svjedoka su bez obzira na činjenicu da je protekao veliki vremenski period, u značajnoj mjeri podudarni, pošto isti saglasno govore da im se obratio Goran Sarić ili Sara, kojeg su oslovljavali kao šef, što jasno ukazuje da se radi o optuženom.

202. Međutim, činjenica da je optuženi Sarić održao govor pred navedenim jedinicama Centra za obuku Jahorina, nije kod Vijeća stvorilo zaključak o njegovom znanju za zločinačku namjeru članova UZP-a. Vijeće u tom smislu smatra da je navedeno postrojavanje i govor održano u svrhu provođenja naredbe broj 64/95 od 10.07.1995. godine koju je donio Sarićev nadređeni, odnosno Tomislav Kovač. Na takav zaključak ukazuje i činjenica da na osnovu provedenih dokaza, optuženi u svom govoru nije izdao bilo kakvu naredbu ili dao bilo kakve instrukcije pripadnicima jedinice, a koje se tiču njihovog daljeg angažmana, osim da odlaze na područje Bratunca i Srebrenice, što je ujedno u skladu sa naredbom 64/95. Iz provedenih materijalnih dokaza takođe proizilazi da optuženi Sarić, u inkriminisanom periodu, tokom boravka na Jahorini, nije izdavao bilo kakve naredbe ili instrukcije, nego da ga je Borovčanin „*ukratko konsultovao oko angažmana u Srebrenici*“, te da je Borovčanina sutradan, tj.12.07.1995. obavijestio

⁷⁷ Svjedok Ljubodrag Gajić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 16.06.2014. godine. „*Ne sjećam se detalja govora. Mislim da je suština govora bila da suština govora je bio neki motivacioni karakter, znači da da ovaj jedinici neku moralnu podršku, zato što je tu dosta ljudi bilo k'o kao što sam i ja. Ni koji nisu nikad učestvovali u borbenim dejstvima tako da mislim da je to bilo u pitanju.*“

da II SOP Šekovići dolazi na područje Bratunca.⁷⁸ „Dezerteri“ koji su prisustvovali navedenom postrojavanju, takođe nisu pominjali bilo kakvo izdavanje naredbi, davanje zadataka ili instrukcija od strane optuženog Sarića, nego je njegov govor okarakteriziran kao opušten i motivirajući.⁷⁹

203. Iz svega navedenog proizilazi da je optuženi obezbjedio da se izvrši Naredba broj 64/95 u dijelu koji se odnosi na jedinice i starješine iz sastava SBP-a, a ne da je obezbjedio učešće više jedinica SBP-a kako se to navodi u optužnom aktu. Sprovođenje naredbe svog nadređenog, prema stavu ovog vijeće, ne predstavlja nezakonitu radnju s obzirom da naredba broj 64/95 nije sadržavala elemente protivpravnosti. U tom smislu svjedok Milorad Marić, koji je u periodu obuhvaćenom optužnim aktom obavljao dužnost komandanta Štaba policijskih snaga u Vogošći, je u toku unakrsnog ispitivanja od strane odbrane potvrdio da se radi o naredbi koja u sebi ne sadrži bilo kakav nelegalan element, te da recipijent iste nije mogao odbiti njeno sprovođenje.⁸⁰ U konačnici, optuženi Sarić nije ni mogao narediti upućivanje jedinica SBP-a na ratište po tada važećim propisima, jer je to pravo bilo „rezervisano“ isključivo za Vrhovnog komandanta i ministra unutrašnjih poslova (ili njegovog zamjenika).⁸¹ Navedeno su potvrdili i svjedoci Mladenko Borovčanin, te Tomislav Kovač. Takođe, Vijeće primjećuje da je optuženi u prilikama kada je bilo potrebno uputiti ili angažovati snage SBP-a, redovno konsultovao ministra unutrašnjih poslova, odnosno od istog tražio saglasnost. Tako se u dopisu broj 20/95 od dana 12.05.1995. godine koji je potpisan od strane optuženog i koji je upućen na Kabinet ministra navodi: *„Zbog nastavka aktivnih b/d (borbenih dejstava op.a.) na platou Treskavice potrebno je uvesti svježe snage SBP-a na pravcu Hercegovačkog korpusa. Predlažemo da se u borbu uvede i drugi, osmi i deveti odred i to selektivno u naredna tri dana. Jedinice bi se uvele u rejon Groznog.*

⁷⁸ Dokaz T-36. „Oko 21,00 dobio sam depešu od komandanta SBP iz Vogošće kojom me obavještava da će u toku noći iz Srednjeg na ovaj teren biti upućen II SOP. Negdje oko 03,00 časova u Bratunac je stigao II SOP Šekovići“.

⁷⁹ Svjedok SG-6, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 16.03.2015. godine, str. 11. Tako je svjedok SG-6 izjavio da im se prilikom postrojavanja optuženi obratio sa dozom vulgarnosti: *„Pa dobro, meni se to tako tada učinilo. Oo mislim šta se se prepali pičke, idete samo na par dana, nije to ništa. Treba da se nešto uradi, ili da se završi neki posao, to sam tako shvatio. Nije ništa strašno i nemojte se bojati. U tom smislu.“*

⁸⁰ Svjedok Milorad Marić. Ročište od dana 17.12.2013. godine.

⁸¹ Dokaz O-13, Zakon o primeni zakona o unutrašnjim poslovima za vreme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja. Član 13 glasi: *„Jedinice policije učestvuju u borbenim dejstvima na osnovu naredbe vrhovnog komandanta oružanih snaga i ministra unutrašnjih poslova. Ministar unutrašnjih poslova rukovodi jedinicama policije preko Štaba komande policijskih snaga Ministarstva.“*

*Molimo vas za vašu saglasnost i naredbu za angažovanje u toku dana zbog planiranih aktivnosti.*⁸² Na isti zaključak upućuje i depeša broj 31/95 od dana 01.07.1995. godine koja je takođe potpisana od strane optuženog i kojom se od ministra i štaba na Palama traži da, s obzirom na stanje u III i IV SOP-u, narede da se ova dva SOP-a povuku u baze na sedam dana kako bi se odmorili i „sredili stanje“ zbog umora i pretrpljenih gubitaka.⁸³

204. Nadalje, Vijeće je nesporno utvrdilo da je Ljubomir Borovčanin po dolasku u rejon Bratunca postupio po tački 5. naredbe koja je izdata po naredbi Tomislava Kovača, odnosno da je došlo do pretpočinjavanja Komandi Drinskog korpusa, čije se istureno komandno mjesto (IKM) u inkriminisanom periodu nalazilo na Pribičevcu kod Bratunca. Naime, prema saglasnim iskazima svjedoka optužbe obaveza predpochinjavanja jedinica policije vojnoj komandi na određenom ratištu je bila uobičajena praksa. Navedeno su saglasno potvrdili svjedoci Neđo Jovičić, Mladenko Borovčanin, Tomislav Kovač i drugi. Takođe, odredbom člana 14. Zakona o primeni zakona o unutrašnjim poslovima za vreme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja predviđena je takva obaveza.⁸⁴

205. Na osnovu provedenih dokaza Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je došlo do susreta Ljubomira Borovčanina sa generalom Krstićem (a kako stoji u naredbi 64/95). Međutim uvidom u depešu broj 17/897 od dana 12.07.1995. godine, koja je upućena od strane Komande Drinskog korpusa (Obavještajno odjeljenje), Vijeće primjećuje da se među adresatima nalazi i ime generala Krstića. U navedenoj depeši stoji da se ista ima dostaviti na IKM Pribičevac i to **lično** („n/l“ - na ličnost) generalu Krstiću iz čega proizilazi zaključak da je general Krstić bez ikakve dvojbe tih dana bio na svom isturenom komandnom mjestu na Pribičevcu.⁸⁵ Navedeni zaključak dodatno potvrđuje i utvrđena činjenica broj 16 u kojoj se navodi: *“Borovčanin je u Stanicu milicije u Bratuncu stigao oko podneva 11. jula i uputio se na IKM Pribičevac da bi razgovarao sa Krstićem.”*⁸⁶

⁸² Dokaz T-76.

⁸³ Dokaz T-205.

⁸⁴ Dokaz O-13. *„Jedinice policije koje se naredbom vrhovnog komandantaoružanih snaga upućuju na borbena dejstva pretpočinjavaju se komandantu jedinice u čijoj zoni odgovornosti izvršavaju borbene zadatke“*

⁸⁵ Dokaz T-88.

⁸⁶ Utvrđena činjenica broj 16, Rješenje Suda broj: S1 1 K 07949 13 Kri od dana 08.11.2016. godine.

206. Nadalje, iz analize dokumenta koji je uveden kao dokaz T-36, a koji je prema svjedočenju Dragomira Vasića sačinjen od strane Lubomira Borovčanina⁸⁷ proizilazi da je došlo do predpočinjavanja vojsci jedinica kojima je komandovao Borovčanin, obzirom da je Borovčanin odmah po dolasku na teren, odnosno dana 11.07.1995. godine, pojedine zadatke dobijao od generala Mladića. U navedenom dokumentu se navodi: *„Na osmatračnici na Pribićevcu kontaktirao sam sa gen. Mladićem koji je neposredno rukovodio operacijom. Po prijemu borbenih dokumenata naredio je da još u toku dana sa raspoloživim snagama i tehnikom krenem iz pravca Žutog Mosta ka Potočarima i Milačevićima, što je bilo nerealno, obzirom da predviđene policijske snage još nisu pristigle na ovaj teren ili nisu upotrebljive.“* U dijelu istog dokumenta koji se odnosi takođe na 11.07.1995. godine, još jednom se navodi da je Borovčanin od generala Mladića dobio naredbu da sutra u ranim jutarnjim satima krene u napad. *„Od gen. Mladića sam dobio naredbu da sutra u ranim jutarnjim satima krenemo u napad.“*⁸⁸ Navedeno dodatno potvrđuju i činjenice utvrđene u predmetima vođenim pred MKSJ. Tako se u utvrđenoj činjenici broj 17 (Rješenje Suda broj: S1 1 K 07949 13 Kri od dana 08.11.2016. godine) navodi: *“Kada je oko 15:00 sati stigao na IKM, dali su mu na telefon Mladića, koji mu je naredio da istog dana sa svojim snagama MUP-a krene iz pravca Žutog mosta prema Potočarima i Milačevićima.”*

207. Takođe, Vijeće je na osnovu provedenih dokaza nesporno utvrdilo da je Borovčanin po dolasku u Bratunac najprije otišao do PS Bratunac, a navečer se uputio sa svojim vozačem Neđom Jovičićem do Pribićevca na kojem mjestu se nalazio IKM Drinskog korpusa kako bi se stavio pod komandu iste.

208. S tim u vezi, svjedok Neđo Jovičić je naveo: *„Pa ja sam ostao tu kod vozila, ovaj a Ljubiša je otišao tamo, da li je bio neki komandni rov, rov je neki bio, neka kućica, ne znam ni ja šta je bilo, otišao je tamo da se vidi sa tim nekim oficirima, pošto je bio svaki put kad smo dolazili na teren, bio je običaj da dođemo na teren i da se*

⁸⁷ Dokaz T-36.

⁸⁸ Dokaz T-36.

*javimo vojsci i da se stavimo pod komandu vojske i on je tamo otišao da se javi da smo mi stigli.*⁸⁹

209. Svjedok Jovičić je dalje potvrdio da je po dolasku na IKM Pribićeovac lično primio borbene dokumente i potpisao prijem istih.⁹⁰ Odbrana je u predmetni spis pod oznakom O-32 uvela navedeni dokument iz čijeg sadržaja proizilazi da je Jovičić tom prilikom preuzeo kodiranu kartu „Grmeč“, razgovornik „Krivaja-95“, plan rada „Krivaja-95“, te znake za raspoznavanje. Ovaj svjedok je dodatno pojasnio da je borbena dokumenta preuzeo od nekog oficira, te da je ista naknadno predao Borovčaninu, što je bila uobičajena praksa prilikom dolaska na ratiše.⁹¹ Navedeno dodatno učvršćuje zaključak o pretpočinjavanju Komandi Drinskog korpusa.

210. Svjedok Neđo Jovičić takođe je potvrdio da je Borovčanin određene naredbe primio od generala Ratka Mladića, te se osvrnuo na trenutak kada su se general Mladić i Borovčanin susreli u blizini Žutog mosta (12.07.1995. godine) i taj susret je opisao kao vrlo neprijatan. Svjedok je pri tom izjavio sljedeće: *„Mladić je počeo da psuje, da vrijeđa, šta ćete vi ovdje, vi ste lopovi Tome Kovača, vi ste lešinari, ma ra...niz ovaj pogrdnih riječi, onda je njemu rekao Borovčanin da to nije tačno, da je jedinica koju on vodi časna i poštena, ako on ima nešto sa Tomom Kovačem da to riješi sa njim...“*⁹² General Mladić je nakon toga Borovčaninu ljutito naredio da rasporedi svoju policiju u Potočare obzirom da je dogovorena evakuacija stanovništva i da sa svojom jedinicom vrši policijske poslove, po kojoj naredbi je, prema navodima svjedoka, Borovčanin i postupio.

211. Takođe, bitno je istaći da iz provedenih dokaza Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi ni da su pripadnici jedinica SBP-a i četa Centra za Jahorinu prije svog polaska na odredište bili upoznati sa prirodom zadatka u Sreberenici. Naime, svjedok SG-5 je prilikom saslušanja izjavio da je prije polaska saznao da idu u Srebrenicu, ali da su konkretne zadatke saznali tek po dolasku u osnovnu školu u Konjević Polju, gdje su bili smješteni.⁹³ Svjedok Milenko Pepić, koji je u relevantnom

⁸⁹ Svjedok Neđo Jovičić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 28.08.2017. godine.

⁹⁰ Dokaz O-32.

⁹¹ Svjedok Neđo Jovičić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 11.09.2017. godine.

⁹² Ibid. Str. 17.

⁹³ Svjedok SG-5, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 28.09.2015. godine.

periodu bio pripadnik II Odreda Šekovići, naveo je da se sredinom jula 1995. godine nalazio na sarajevskom ratištu, odnosno u Srednjem, nakon čega su boravili na Bratunačkom ratištu, tačnije u Bjelovcu. Svjedok je na direktno pitanje tužioca odgovorio da mu nisu poznati razlozi dolaska II Odreda Šekovići.⁹⁴ Svjedok SG-6 je naveo da su pripadnici jedinice Centra za obuku Jahorina, tek nakon postrojavanja bili upoznati da idu u pravcu Srebrenice. Ovaj svjedok je dodao da su prilikom vožnje prema odredištu momci pjevali i da je bila opuštena atmosfera, te da je njegova procjena da niko nije znao šta ih očekuje na srebreničkom terenu. Prvi zadaci su prema svjedočenju ovog svjedoka uslijedili tek po dolasku u školu u Konjević Polju a sastojali su se u prijemu civila za transport autobusima i kamionima.⁹⁵ I svjedok SG-1 je naveo da da im je rečeno da spreme svoje lične stvari, te da su potrpani u autobuse, ali da nisu znali gdje idu. Saznanja o tome su dobili tek kasnije.⁹⁶ Svjedok SG-14, prilikom davanja iskaza pred Pretresnim vijećem MKSJ, je izjavio da je 11.07.1995. godine Borovčanin došao na Jahorinu i prenio mu da su dobili naredbu da idu u Bratunac, gdje četa treba da bude do 15.00 sati, te da će dalja naređenja dobiti tamo.⁹⁷ Svjedok Mendeljev Đurić je naveo da nije vidio ili zaprimio bilo kakvu naredbu ili zapovjest, te da mu je usmeno rečeno da idu na teren. Svjedok je istakao da su i ranije odlazili na teren kako bi imali obuku u obezbjeđenju putne komunikacije, pa je iz tog razloga „u dobroj mjeri shvatio da je i ovaj teren u Bratuncu, isto kao i prethodni, u sklopu obuke. Niko nam nikakve posebne idetaljne informacije ni o čemu nije davao.“⁹⁸

212. Imajući u vidu sve prethodno navedeno, Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je optuženi Sarić vršio nadzor nad jedinicama SBP-a koje su se u inkriminisanom periodu nalazile na području Bratunca i Srebrenice i koje su imale svog komadanta. Vijeće nije moglo utvrditi kojim je to radnjama optuženi vršio nadzor nad pomenutim jedinicama, te na taj način znatno doprinio da do zabranjenih posljedica dođe.

⁹⁴ Svjedok Milenko Pepić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 12.01.2015. godine.

⁹⁵ Svjedok SG-6, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 16.03.2015. godine.

⁹⁶ Svjedok SG-1, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 20.04.2015. godine.

⁹⁷ Dokaz T-196, str 8573.

⁹⁸ Svjedok Mendeljev Đurić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 31.08.2015. godine.

213. Takođe, dokazi u predmetnom spisu ukazuju i na zaključak da je Ljubomir Borovčanin tokom cijelog boravka na području Srebrenice, Bratunca i Zvornika, poslao samo jednu depešu, dana 13.07.1995. godine, i to štabu na Palama, Štabu policije Vogošća i SBP-u Janja. Iz navedene depeše nije vidljivo da su navedeni adresati putem iste depeše obavješteni da združene snage MUP-a vrše pretres sela i sakupljaju civile u Potočarima radi njihovog protjerivanja, niti se vidi da je došlo do odvajanja muškaraca od porodica, njihovog premlaćivanja i ubijanja u Potočarima kao i njihovog odvoženja i pritvaranja u Bratuncu.

214. Vijeće primjećuje da tužilac u činjeničnom opisu ne koristi kao način izvršenja djela termin pomaganje, već koristi termine pristao i podržao. Međutim, i za podržavanje je potrebno u opisu konkretizovati način na koji je optuženi pristao i podržao protivpravno uklanjanje civilnog bošnjačkog stanovništva iz ZZ UN Srebrenica, nasiljem i činjenjem zločina, što u konkretnom slučaju nije učinjeno. Vijeće napominje da je na osnovu provedenih dokaza nesporno utvrđeno da su jedinice Centra za obuku Jahorina i 2. Odred Šekovići učestvovala u inkriminisanom periodu u protivpravnim radnjama opisanim u tački I izmijenjene optužnice, međutim Vijeće na osnovu provedenih dokaza nije van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi Sarić, tom prilikom bio upoznat sa takvim djelovanjem jedinica na terenu, da je vršio nadzor nad tim jedinicama SBP-a, te da je pristao i podržao protivpravno uklanjanje civilnog bošnjačkog stanovništva iz ZZ UN Srebrenica nasiljem i činjenjem zločina. Ovo posebno iz razloga što iz provedenih dokaza proizilazi da su navedene jedinice u tom periodu bile pod nadzorom i komandom Ljubomir Borovčanina, a ne optuženog Gorana Sarića.

215. Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, Vijeće nije van razumne sumnje moglo utvrditi da je optuženi počinio djelo opisano u tački I predmetne optužnice.

B. TAČKA II OPTUŽNICE

216. U odnosu na tačku II optužnice, Tužilaštvo je optuženom stavilo na teret da je dana 13. i 14.07.1995. godine, upoznat sa događajima na terenu, obezbijedio

učešće jedinica SBP-a iz tačke 1 optužnice pod komandom Ljubomira Borovčanina, te da je nad istima vršio nadzor.

217. Sud primjećuje da se u ovoj tački optužnice datum 13.07.1995. godine „preklapa“ sa istim datumom u prethodnoj tački optužnice, odnosno da je navedeni datum obuhvaćen u obje tačke optužnice. Takođe, evidentno je da se poklapa i način učešća optuženog u izvršenju djela, obzirom da se ponovo navodi da je optuženi obezbijedio učešće jedinica SBP, koje su bile pod komandom njegovog zamjenika Ljubomira Borovčanina, nad kojima je vršio nadzor.

218. Budući da ni u ovoj tački optužnice Tužilaštvo nije konkretizovalo način na koji je optuženi obezbijedio učešće ovih jedinica, odnosno da iz provedenih dokaza proizilazi da su sve jedinice SBP-a, po naredbi broj 64/95, već bile na područje Srebrenice i Bratunca od dana 12.7.1995. godine (sve jedinice nisu došle u isto vrijeme), Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je optuženi dana 13. i 14. 07.1995.godine, obezbijedio učešće ovih jedinica u naznačenim protivpravnim radnjama. Takođe, Tužilaštvo nije konkretizovalo ni sa kojim događajima na terenu je bio upoznat optuženi Goran Sarić u inkriminisanom periodu.

219. U obrazloženju prethodne tačke izmijenjene optužnice (tačka I), Vijeće je utvrdilo da je optuženi jedino obezbijedio da se sprovede izvršenje naredbe broj 64/95 koju je donio njegov pretpostavljeni, odnosno zamjenik ministra Tomislav Kovač i to samo u odnosu na jedinice koje su bile u sastavu SBP. Sprovedenje pomenute Naredbe u tom djelu, optuženi je izvršio u periodu od 10.07.1995. godine zaključno sa 12.07.1995. godine kada je 2. Odred Šekovići došao na područje Bratunca i Srebrenice.

220. Upravo uzevši u obzir prethodno rečeno, nejasan je navod u optužnici da je optuženi ponovo ili po drugi put obezbijedio učešće ovih jedinica na ratištu u rejonu Srebrenice, pogotovo ako se zna da su se ove jedinice po naredbi 64/95 već nalazile na tom terenu. Pri tome, Vijeće napominje, a kako je to već utvrđeno pod tačkom I, da su jedinice na navedenom području bile pod komandom Ljubomira Borovčanina, te da su već bile pretpočinjene Drinskom korpusu.

221. Nadalje se u tački II izmjenjene optužnice navodi da su pomenute jedinice SBP učestvovala u osiguravanju ceste Bratunac-Konjević Polje i održavanju prohodnosti iste radi nesmetanog prolaska autobusa i kamiona sa bošnjačkim civilnim stanovništvom iz Potočara, u svrhu ostvarenja plana prisilnog preseljenja žena, djece i staraca bošnjačke narodnosti, koje su u strahu izazvanom odvajanjem muškaraca, terorom, aktivnom prijetnjom i nanošenjem povreda natrpali u autobuse i kamione kojim su odveženi iz Zaštićene zone, a u isto vrijeme vršili zarobljavanje velikog broja muškaraca Bošnjaka iz kolone, njih nekoliko hiljada, koji su preko šume iznad ceste Bratunac – Konjević Polje pokušavali preći na teritoriju pod kontrolom Armije BiH, a na koje muškarce su sa ceste pucali iz prage, tenka, protivavionskog topa BOV-a i pješadijskog naoružanja dok su pozivani i ohrabrivani na predaju od strane komandira 3. voda „Skelani“ 2. Odreda Šekovići, osuđenog Trifunović Milenka, a nakon što bi se predali nad njima vršili nadzor, oduzimali su im lične dokumente i druge lične stvari i ostavljali ih bez hrane, vode i medicinske pomoći, iako su neki bili ozbiljno ranjeni, a pripadnici I čete Centra za obuku Jahorina u mjestu Sandići iz devastirane kuće izveli 15-20 zarobljenih muškaraca Bošnjaka, među kojima je bilo i ranjenika, pa nakon što su ih odveli na obližnju livadu usmrtili grupu zarobljenih i ranjenih Bošnjaka iz automatskih pušaka da bi dana 13.07.1995. godine u popodnevrim satima pripadnici 2. Odreda SBP Šekovići učestvovali u sprovođenju kolone od više stotina zarobljenih Bošnjaka iz mjesta Sandići u skladište Zemljoradničke zadruge Kravica, koje su zajedno sa zarobljenim muškarcima Bošnjacima doveženim autobusima u skladište, zatvorili u skladište Zadruga, znajući da će biti pogubljeni, pa su na zarobljenike istog dana u popodnevrim satima počeli pucati i bacati bombe u skladište, ubivši većinu od više od 1000 zarobljenih Bošnjaka do ranih večernjih sati kada 2. Odred Šekovići zamijenjuju pripadnici Centra za obuku Jahorina, nastavljajući sa ubistvima preživjelih i ranjenih tokom cijele noći i sljedećeg dana, kada su pred skladište dovodili u grupama nove zarobljenike, a iz skladišta Kravica na prevaran način, obećavajući da će im biti ukazana liječnička pomoć, namamili da izađu oko stotinu preživjelih, ranjenih zarobljenika koje su pripadnici Centra, po komandi i pod nadzorom komandanta Centra, Sarićevog pomoćnika, Jević Duška, strijeljali ispred skladišta a tokom dana nastavili sa strijeljanjem zarobljenih Bošnjaka koje su dovodili u manjim i većim grupama pred skladište Kravica, te da je tako optuženi pristajao i podržavao nasilje nad zarobljenicima i činjenje zločina.

222. U vezi sa navedenom optužbom, u depeši koju je komadant Borovčanin uputio dana 13.07.1995. godine, između ostalih adresata (Štab policije Pale i SBP Janja) i Štabu policijskih snaga u Vogošći, navodi se: *“Obzirom da smo dobili informaciju da su svi vojno sposobni muslimani iz Srebrenice krenuli u proboj ka Konjević Polju i dalje prema Tuzli, hitno sam uputio naše snage da uz podršku tehnike blokiraju komunikaciju Kravica- Konjević Polje gdje su i zanoćili...”*⁹⁹

223. Iz analize sadržaja navedene depeše proizilazi da je Borovčanin komandovao jedinicama MUP-a i vršio nadzor nad istima, te da je lično Borovčanin uputio snage ka Konjević Polju, a sve u skladu sa dobijenim informacijama koje je, kako to i proizilazi iz depeše, imao o stanju na terenu, te s obzirom na tok dešavanja na ratištu. Nema dokaza da je Borovčanin prilikom donošenja takve odluke tražio podršku ili bilo kakvu saglasnost od strane optuženog, nego je navedenu odluku, kako je to i napisano u depeši, donio lično.

224. U depeši se nadalje navodi: *“U toku noći 12./13.07.1995. godine navedena oružana grupacija muslimana krenula je u napad ka Konjević Polju u višečasovnim borbama koje su se nastavile i tokom današnjeg dana neprijatelj je imao više od 200 mrtvih, a zarobili smo, odnosno predalo nam se oko 1500 muslimanskih vojnika...”* Iz sadržaja depeše takođe proizilazi da jedinicama kojima komanduje Borovčanin *“predstoje žestoke borbe”* sa velikim brojem muslimanskih vojnika koji nisu uspjeli da se probiju, te da njihov broj prema pokazateljima raste i iznosi 5.000-6.000 ljudi.

225. Iako je navedena depeša upućena, pored ostalog i u štab u Vogošći, iz iste se ne može van razumne sumnje zaključiti da je optuženi imao saznanja o masovnim egzekucijama zarobljenih muslimanskih civila, obzirom da se u depeši govori o predaji vojnika i o žestokim borbama sa oružanim grupama muslimanskih vojnika i ne spominje se ništa što bi moglo ukazati na drugačiji status zarobljenih, kao i način njihovog zarobljavanja i ubijanja.

⁹⁹ Dokaz T-94.

226. Naime, Borovčanin u svojoj depeši obavještava adresate da je neprijatelj imao više od 200 mrtvih u višečasovnim borbama, a ne da su isti likvidirani kao zarobljenici. Takođe u depeši se govori o zarobljavanju/predaji oko 1500 muslimanskih vojnika, međutim Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo da je Sarić na bilo koji način bio obaviješten ili imao saznanja o daljoj sudbini tih ljudi.
227. Vijeće je analiziralo i depeše koje su upućivane od strane Dragomira Vasića dana 13.07.1995. godine o dešavanjima u rejonu Srebrenice.¹⁰⁰ Navedene depeše sadrže određene informacije o događajima u Srebrenici i Bratuncu, međutim iste su upućene isključivo Kabinetu ministra unutrašnjih poslova, RJB Bijeljina i Štabu policijskih snaga Bijeljina. Tužilaštvo nije izvelo dokaze da je neke od ovih depeša ili informacija zaprimio i sam optuženi Sarić za vrijeme svog boravka u Vogošći. I depeša RDB-a III Uprava, broj 03-2003/95¹⁰¹ od dana 13.07.1995. godine, u kojoj se pominju oružani kontakti pripadnika MUP-a sa oružanim grupama muslimana u rejonu sela Sandići i Kravica, te predaja oko 350 muslimanskih vojnika takođe nije upućena komandantu SBP-u u Štab Vogošća, nego isključivo Štabu policijskih snaga na Palama.
228. U odnosu na dan 14.07.1995. godine, iz provedenih dokaza proizilazi da je optuženi tog dana kratko boravio na području Konjević Polja i Bratunca. Navedeno prije svega proizilazi iz izjava koju je svjedok Neđo Jovičić dao u istrazi, a koja u većem dijelu korespondira sa izjavama svjedoka Milorada Marića i Radenka Vanovca, stim što Sud konstatuje da taj događaj nije uopšte naveden u činjeničnom opisu predmetne tačke optužnice.
229. Svjedok Neđo Jovičić je na glavnom pretresu istakao da je na raskrsnici u Konjević polju vidio optuženog Sarića koji je obavio kratki razgovor sa Ljubomirom Borovčaninom, te da mu je taj susret ostao upečatljiv po specifičnom i neobičnom vozilu kojim se Sarić dovezao. Svjedok je vozilo opisao kao francusko terensko vozilo u obliku žabe. Međutim, svjedok je na istom pretresu negirao da se taj susret dogodio 14.07.1995. godine, odnosno na dan koji je više puta pominjao u svojim ranijim iskazima, navodeći da je u svojim izjavama datim u toku istrage permutovao

¹⁰⁰ Dokaz T-3 i T-27.

¹⁰¹ Dokaz T-197. Autor depeše Načelnik uprave RDB, III Uprava, Sarajevo- Todor Cicović (svojeručni potpis).

datume i da je sada potpuno siguran da se susret sa optuženim odigrao znatno kasnije, odnosno 10 do 15 dana nakon 14.07.1995. godine.¹⁰²

230. Kako dalje obrazlaže, do takvog zaključka svjedok Jovičić je došao nakon razgovora koji je imao sa Ljubomirom Borovčaninom nakon njegovog povratka sa izdržavanja zatvorske kazne. Svjedok je naveo da su se prilikom tog razgovora dotakli niza tema i između ostalog datuma njihovog susreta sa optuženim Sarićem. Prema navodima svjedoka, Borovčanin mu je rekao da je pomiješao datume i tom prilikom mu pokazao papir iz čijeg sadržaja proizilazi da je svjedok Jovičić tog dana (14.07.1995. godine) rano ujutro odvezao Miroslava Deronjića na Pale kako bi se isti sastao sa predsjednikom Radovanom Karadžićem, te da je nemoguće da je istovremeno bio i na Palama i u Konjević Polju.

231. Nakon što su svjedoku Jovičiću od strane tužioca predložene razlike između onoga što je naveo u iskazima datim istražiteljima MKSJ i istražiteljima SIPA-e i onoga što je naveo prilikom saslušanja na glavnom pretresu, svjedok je navedene razlike objasnio kao permutaciju datuma. Svjedok je pojasnio da je do pomenutog razgovora sa Borovčaninom, bio ubijeđen da su se sa Sarićem susreli 14.07.1995. godine. Svjedok navodi da je bez ikakve namjere permutovao navedene datume, te je ponovio da se susret odigrao kasnije.

232. Odbrana optuženog je uvođenjem u spis dokaza O-63¹⁰³ i O-64¹⁰⁴ takođe osporavala da se dolazak optuženog Sarića i njegov susret sa Borovčaninom (i Jovičićem) dogodio 14.07.1995. godine. Naime, odbrana je tvrdila da se sastanak između Miroslava Deronjića (u čijoj pratnji je bio svjedok Jovičić) i predsjednika Radovana Karadžića dogodio na Palama, dana 14.07.1995. godine u jutarnjim časovima, odnosno oko 10.30 časova. Prema navodima odbrane, time bi bila isključena mogućnost da je optuženi Sarić bio u Konjević Polju dana 14.07.1995. godine, obzirom da svjedok Jovičić nije mogao biti istovremeno na dva mjesta.

¹⁰² Svjedok Neđo Jovičić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 28.08.2017. godine.

¹⁰³ Dvoipominutni isječak iz dnevnika RTV Republike Srpske od dana 14.07.1995. godine na CD-u.

¹⁰⁴ Dnevnik (pisani) sekretarice Radovana Karadžića, prvi unos 02.01.1995., posljednji unos 25.12.1995. godine, nosi hašku oznaku od 06385331 do 06385486

233. U dnevniku sekretarice Radovana Karadžića, u kojem je vođen raspored njegovih dnevnih aktivnosti, za dan 14.07.1995. godine zabilježen je termin sastanka u 11.00 časova sa Miroslavom Deronjićem i delegacijom iz Srebrenice.¹⁰⁵ Ispred imena Miroslav Deronjić upisana je satnica, odnosno 11.00 časova, dok je u na kraju teksta u zagradi upisano 14.25-18.25 časova.¹⁰⁶ Vijeće smatra da je navedeni sastanak održan upravo u tom terminu, odnosno od 14.25 do 18.25 časova, a ne u terminu od 11.00 časova kako to tvrdi odbrana optuženog. Naime, ukoliko se detaljnije analiziraju i ostale stranice ovog dnevnika, vidljivo je da u velikom broju slučajeva, ispred imena određenog lica sa kojim je zakazan sastanak, stoji jedna satnica dok je u produžetku, odnosno na kraju teksta, u zagradi, navedena druga satnica, kada je po ocjeni Vijeća naznačeni sastanak i održan.

234. Kada je u pitanju snimak TV dnevnika od dana 14.07.1995. godine, jasno je da se radi o Centralnoj informativnoj emisiji, obzirom da je to naveo i sam spiker na početku snimka. Miroslav Deronjić, koji je u tv prilogu govorio o susretu sa predsjednikom Karadžićem, govorio je u budućem vremenu što ukazuje da je taj dio priloga snimljen prije sastanka.¹⁰⁷ Na istom snimku jasno se vidi da je prilikom davanja ove izjave iza Deronjića, prolazio i stajao svjedok Jovičić. Vijeće uočava da su u TV prilogu takođe prikazani i inserti sa samog sastanka, na kojima se vidi Miroslav Deronjić i delegacija predstavnika vlasti iz Srebrenice u razgovoru sa predsjednikom Karadžićem i Momčilom Krajišnikom. Vijeće smatra, analizirajući hronologiju dešavanja, da je TV ekipa mogla da snimi kratke inserte sa sastanka, te da iste montira kao prilog za Centralnu informativnu emisiju, s obzirom da je sjedište Radio – televizije, kao i kabinet predsjednika Karadžića bio u istom mjestu, tačnije u Palama.

235. Nakon razmatranja svih dokaza koji se odnose na ove okolnosti, Vijeće nije poklonilo vjeru iskazu svjedoka Jovičića datom na glavnom pretresu u dijelu gdje ističe da se optuženi Sarić susreo sa Ljubomirom Borovčaninom u Konjević Polju nakon 14.07.1995.godine, smatrajući da je isti dat neuvjerljivo. Vijeće je do takvog

¹⁰⁵ Dokaz O-64, stranica 06385421, dan 14.07.1995. godine.

¹⁰⁶ „+ 11,00- Deronjić Miroslav i dip. Srebrenice (14,25-18,25).“

¹⁰⁷ „Cij ove današnje posjete kod predsjednika je da prenesemo pravu sliku stanja u Srebrenici, vjnu situaciju malo da predočim predsjedniku, i da jednostavno zatražim pomoć u ovom trenutku da sa najvišeg nivoa se pomogne tom stanovništvu i meni lično...“

zaključka došlo na temelju analize ranijih iskaza svjedoka Jovičića datih istražnim organima, u kojima je svaki put naveo da je do predmetnog susreta došlo 14.07.1995. godine, te temeljem onoga što su u toku dokaznog postupka izjavili svjedoci Radenko Vanovac i Milorad Marić, a koji iskazi se dopunjuju sa iskazima svjedoka Jovičića iz istrage. Valja napomenuti da je i sam svjedok Jovičić na pitanje člana vijeća potvrdio da je njegovo sjećanje u periodu kada je davao ranije izjave (2005. i 2006. godine) bilo svježije.

236. Sud konstatuje da je svjedok Jovičić istražiteljima MKSJ¹⁰⁸ naveo da su dana 14.07.1995. godine na raskrsnici u Konjević Polju sreli Gorana Sarića, te da su Sarić i Borovčanin izašli vani i razgovarali o nečemu. Svjedok je isto potvrdio i prilikom davanja iskaza u svojstvu svjedoka istražiteljima Državne agencije za istrage i zaštitu¹⁰⁹.

237. Svjedok Milorad Marić¹¹⁰ je izjavio da je cijelo vrijeme u toku 1995. godine bio u sjedištu Štaba u Vogošći, te da je jedne prilike napustio štab zajedno sa optuženim Sarićem i njegovim vozačem Vanovcem, i to kako bi otklonili kvar na blindiranom francuskom vozilu zv. „žaba“ nakon čega su se uputili u pravcu Bratunca. Na navedene okolnosti svjedok je izjavio: *„I da bi probali, da isprobamo, da li vozilo radi ispravno, obzirom da sam ja poznavao put kroz šumu, znači na relaciji od Srednjeg do Sumbulovca, do magistralnog puta, zamoljen sam od strane Gorana da se provozamo da Bratunca. Znači nismo imali nikakvu ni naredbu, već čisto eto iz tog razloga smo se uputili prema Bratuncu.“* Odlazak u Bratunac se prema Marićevom sjećanju dogodio nekoliko dana nakon pada Srebrenice, odnosno par dana nakon 11.07.1995. godine. Ovaj svjedok je takođe naveo da su se po dolasku u Bratunac uputili u PS gdje se Sarić zadržao veoma kratko u namjeri da preuzme poštu ili da pronađe nekoga nakon čega su se istim putem vratili u Vogošću.

238. U bitnim elementima iskaz svjedoka Marića se poklapa sa iskazom svjedoka Radenka Vanovca koji je u inkriminisanom periodu bio vozač optuženog Gorana Sarića. Svjedok Vanovac je pojasnio da se u julu 1995. godine, zajedno sa

¹⁰⁸ Dokaz T-210.

¹⁰⁹ Dokaz T-211.

¹¹⁰ Svjedok Milorad Marić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 17.12.2013. godine.

optuženim i Miloradom Marićem, uputio u Srednje kako bi osposobili i otklonili kvar na oklopnom vozilu, te da je Sarić nakon otklanjanja kvara pitao pomenute svjedoke da li poznaju put do Bratunca. Svjedok je potvrdio da su se prilikom odlaska u Bratunac zaustavili u Konjević Polju gdje se Sarić raspitivao za Borovčanina, nakon čega su produžili u Bratunac. Svjedok je takođe naveo da se po dolasku u Bratunac Sarić uputio u policijsku stanicu kako bi potražio Borovčanina, međutim da se nedugo potom vratio iz razloga što istoga nije pronašao u PS.

239. Svjedoci Marić i Vanovac nisu potvrdili da se optuženi Sarić susreo sa Borovčaninom u Konjević Polju, međutim kada se iskazi ovih svjedoka dovedu u vezu sa iskazom svjedoka Neđe Jovičića, nesporno proizilazi da je do takvog susreta ipak došlo.

240. Vijeće je do takvog zaključka došlo s obzirom na činjenicu da je to bio jedini put da su svjedoci Marić i Vanovac zajedno putovali sa optuženim na područje Bratunca i to u specifičnom borbenom vozilu, tzv „žaba“, koje u tom periodu nije moglo proći neopaženo i koje su sva tri svjedoka opisali identično.

241. Za Vijeće je bio indikativan i dio svjedočenja Milorada Marića koji je, govoreći o vremenskom periodu u kojem se pominje odlazak u Bratunac, naveo da je to bilo otprilike par dana nakon pada Srebrenice, odnosno nekoliko dana nakon 11. jula 1995. godine, što se prema mišljenju ovog vijeća u značajnoj mjeri podudara sa 14.07.1995. godine, kao datumom koji je svjedok Jovičić isticao u svojim ranijim izjavama.

242. I drugi dijelovi iskaza navedenih svjedoka su kompatibilni, pa su tako sva tri svjedoka potvrdili da je optuženi Sarić iz Konjević Polja produžio do PS Bratunac gdje se kratko zadržao, nakon čega se uputio nazad prema svom odredištu u Vogošći. Svjedok Marić kao i svjedok Vanovac su potvrdili da su na područje Bratunca stigli u prijepodnevnim satima, te da su se za vrijeme dnevnog svjetla vratili u Vogošću.

243. Na osnovu provedenih dokaza, Sud nije mogao van razumne sumnje utvrditi da je optuženi u Konjević Polju razgovarao sa bilo kim osim sa Borovčaninom, a posebno valja naglasiti da Tužilaštvo nije provelo dokaze na osnovu kojih bi Sud mogao izvesti zaključak o čemu su njih dvojica tada razgovarali, odnosno da li je Borovčanin tom prilikom optuženom eventualno prenio neke informacije, i ako jeste o kojoj vrsti i nivou informacije se eventualno radilo.
244. Tako je svjedok Jovičić, na direktno pitanje istražitelja MKSJ da li je Borovčanin prilikom susreta Sarića obavijestio o dešavanjima u skladištu u Kravici, pri tome misleći na ubistva zarobljenih muslimana koje se odigralo dan ranije, odgovorio: *„Sreli smo ga na raskršću u Konjević Polju, ali onda su oni izašli vani i razgovarali o nečemu. O čemu su razgovarali to stvarno ne znam.“*¹¹¹ Svjedok Jovičić je i prilikom saslušanja pred Sudom potvrdio da nije prisustvovao navedenom razgovoru, odnosno da ne zna sadržaj istog. Izvoditi zaključke o čemu su razgovarali optuženi i Borovčanin bi bilo nagađanje, koje nema uporišta u izvedenim dokazima i na takvim pretpostavkama se ne može zasnivati sudska odluka.
245. Iz provedenih dokaza također proizilazi da je Sarić kratko boravio u Policijskoj stanici u Bratuncu, ali Tužilaštvo nije prezentovalo dokaze koji upućuju da li se optuženi sa nekim susreo, a ako jeste, s kim i o čemu je eventualno razgovarano. Iskazi svjedoka Marića, Vanovca i Jovičića su i u tom dijelu kompatibilni. Svjedoci su potvrdili da je Sarić kratko boravio u PS Bratunac, ali da im nije poznato da li se s nekim susreo u istoj.
246. Takođe iz provedenih dokaza ne proizilazi da je postojao prethodni dogovor između optuženog i Borovčanina da se susretnu u Konjević Polju. U tom smislu svjedok Vanovac je naveo da se optuženi Sarić po dolasku u Konjević Polje raspitivao gdje se nalazi Borovčanin, stim da se iz iskaza svjedoka Vanovca, Jovičića i Marića ne vidi da je taj susret bio ranije dogovoren, niti da je za taj njegov dolazak iko znao.

¹¹¹ Dokaz T-210, transkript saslušanja Nede Jovičića od dana 17.10.2005. godine u terenskom uredu MKSJ-a. Razgovor vodio istražitelj MKSJ Bruce Bursik i Julian Nicholls zastupnik optužbe u MKSJ.

247. Sudu nisu predočeni dokazi iz kojih van razumne sumnje proizilazi da se optuženi Sarić tom prilikom susreo ili razgovarao sa nekim od drugih starješina jedinica SBP-a. Svjedok Tužilaštva Velimir Gajić, koji je u inkriminisano vrijeme bio vozač Duška Jevića i sa kojim je po vlastitom kazivanju provodio dosta vremena, na pitanje odbrane da li je čuo da je Jević komunicirao na bilo koji način (putem veze ili na drugi način) sa optuženim Sarićem, odgovorio je: „*Ne. Sve što sam čuo sa instruktorima i ništa više.*“¹¹² Svjedok SG-14 je na glavnom pretresu naveo da nikada nije vidio Gorana Sarića na području Bratunca i Srebrenice, što se u cjelosti podudara sa onim što je rekao u svojoj izjavi koju je dao pred Pretresnim vijećem MKSJ.¹¹³ Takođe, nijedan od ostalih starješina SBP, koji su u inkriminisano vrijeme bili na području Bratunca i Srebrenice nije naveo da se susreo/vidio ili razgovarao sa optuženim Sarićem, dok su pojedini svjedoci jedino izjavili da su čuli da je Sarić prošao putem prema Bratuncu, ali nisu imali bilo kakvih drugih saznanja o tome.

248. Tako je svjedok Tomislav Krstović¹¹⁴ izjavio: „*Za taj dan nisam siguran ko je dolazio ko nije, al' tih dana su pričali da je gospodin Sarić dolazio. Ja ga lično nisam vidio.*“ Isti svjedok, koji ima posredna saznanja, nije mogao precizirati ni datum kada je po pričama optuženi prolazio putnom komunikacijom, odnosno nije mogao tačno reći da li je to bilo prije ili nakon ubistava u hangaru ZZ u Kravici, niti se mogao precizno izjasniti da li je te priče čuo za vrijeme boravka na terenu ili po povratku na Jahorinu.

249. Takođe, izvedeni dokazi ne ukazuju da se optuženi Sarić tog dana zadržavao u Kravici, niti je van razumne sumnje utvrđeno da je pričao sa nekim od pripadnika SBP-a. Vijeće je uzelo u obzir i navode svjedoka Jovičića da su se prilikom prolaska iz Konjević Polja prema Bratuncu sa Sarićem kratko zaustavili u Sandićima. Svjedok Jovičić je na iste okolnosti prilikom saslušanja od strane istražitelja MKSJ naveo da je Sarić kratko razgovarao sa policajcima, ne navodeći da se radilo o pripadnicima SBP-a¹¹⁵, dok je u iskazu datom pripadnicima SIPA-e naveo da su se

¹¹² Velimir Gajić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 11.02.2014. godine.

¹¹³ Dokaz T-196. Svjedok SG-14, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 12.06.2017. godine.

¹¹⁴ Svjedok Tomislav Krstović, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 26.01.2015. godine.

¹¹⁵ Dokaz T-210, „**Bruce Bursik:** *I dobro... Šta ste radili u Sandićima? Neđo Jovičić:* *Ostali smo tu nakratko i poslije smo... Sarić je nešto razgovarao sa policajcima iz/nerazumljivo/ a poslije smo nastavili za Bratunac.*“.

kratko zaustavili (u Sandićima) i da je Sarić razgovorao sa nekim vojnikom¹¹⁶. Isti svjedok nije iznio svoja saznanja o čemu je optuženi razgovarao sa policajcima/vojnikom. Ovi navodi svjedoka Jovičića su međusobno različiti, a u toku postupka niko od svjedoka, koji su bili pripadnici SBP-a, nije naveo da je optuženog kritične prilike vidio ili da je sa istim razgovarao.

250. Tokom postupka nisu provedeni dokazi iz kojih bi proizlazilo da je tog dana optuženi na putu prema Bratuncu vidio zarobljene ili ubijene Bošnjake. Svjedok Radenko Vanovac koji se nalazio sa optuženim u vozilu je naveo da na putu od Konjević Polja do Bratunca nije vidio ništa neobično, odnosno da nije vidio ljude na putu.¹¹⁷ Isto su potvrdili i svjedoci Marić i Jovičić. U tom smislu Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je Goran Sarić tokom svog kratkog boravka 14.07.1995. godine na području Bratunca imao saznanja o masovnim likvidacijama muškaraca bošnjačke nacionalnosti ili o njihovom zarobljavanju. Osim susreta sa Borovčaninom, niko od svjedoka Tužilaštva nije naveo da se optuženi susreo sa drugim starješinama koji su se nalazili na terenu, niti postoje dokazi da je optuženi Sarić dobio bilo kakve informacije o dešavanjima u hangaru ZZ Kravica i drugim stratištima, kao i o masovnom zarobljavanju muškaraca i njihovim likvidacijama. Sam njegov prolazak do Bratunca, odnosno kratkotrajno prisustvo na tom terenu, ne može samo po sebi biti dovoljno za zaključak da je imao saznanja o opisanim dešavanjima.

251. Imajući u vidu sve navedeno, Vijeće nije moglo, van razumne sumnje utvrditi odgovornosti optuženog Sarića za inkriminacije koje mu se stavljaju na teret u II tački izmjenjene optužnice, obzirom da iz provedenih dokaza Tužilaštva van razumne sumnje ne proizilazi da je optuženi bio upoznat sa događajima na terenu, na način kako to stoji u činjeničnom opisu izmjenjene optužnice, odnosno da je obezbjedio učešće jedinica SBP-a, niti da je u to vrijeme vršio nadzor nad jedinicama SBP-a koje su učestvovala u navedenim inkriminacijama, te tako pristao i podržavao nasilje nad zarobljenicima i činjenje zločina i time znatno doprinio da dođe do izvršenja krivičnog djela Genocid.

¹¹⁶ Dokaz T-211, „U Sandićima smo se zaustavili, gaje je Sarić sa jednim vojnikom nešto pričao. Nakon ovoga odlazimo u Bratunac. Nismo se zaustavili u Kravici, a nismo ništa ni primijetili.“

¹¹⁷ Svjedok Radenko Vanovac, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 11.02.2014. godine.

252. Suprotan zaključak bi bio u sferi nagađanja, što je u suprotnosti sa institutom utvrđivanja relevantnih činjenica *van razumne sumnje*, iz kog razloga je Sud optuženog Sarića oslobodio odgovornosti za radnje koje su mu ovom tačkom optužnice stavljane na teret.

C.TAČKA III IZREKE PRESUDE

253. Tačkom 3. izmijenjene optužnice, optuženom je stavljeno na teret da je, nakon što je prethodno bio upoznat sa zločinima počinjenim nad civilima Zaštićene zone UN Srebrenica od strane njemu podređenih jedinica BSP iz tačke 1. i 2. ove optužnice dana 17.07.1995. godine, izdao naredbu za formiranje dvije borbene grupe koje su činili pripadnici Brigade specijalne policije i to pripadnici 5. Odreda Specijalne brigade policije Doboju, dvije čete Centra za obuku Jahorina, dvije čete PJP CJB Zvornik, sa zadatkom pretresa dijela teritorije Kravica-Konjević Polje i Pobođe-Crni Vrh, kako bi se pronašlo, zarobilo i likvidiralo preostalo bošnjačko stanovništvo pa su postupajući po toj naredbi pripadnici SBP dana 17. i 18.07.1995. godine, pod komandom njegovog pomoćnika Duška Jevića, ne praveći razliku između civila i vojnika, zarobili, čuvali i odvodili na mjesta privremenog zatočenja nekoliko stotina muškaraca Bošnjaka, među kojima je bilo i nekoliko dječaka, najmanje četiri zarobljena Bošnjaka nepoznatog identiteta ubili, zarobljenim oduzeli novac i vrijednosti, svezali im ruke žicom te ih autobusima i pješke odveli prema skladištu na raskrsnici u Konjević Polju, gdje su i zatvoreni, a potom likvidirani, od kojih su pojedini zarobljeni Bošnjaci identifikovani među ostalim pronađenim u masovnoj grobnici Cerska, te tako pristajao i podržavao nasilje nad zarobljenicima i činjenje zločina.

254. Na temelju provedenih dokaza Tužilaštva, a što je već obrazloženo u prethodnim paragrafima za tačke 1 i 2 Optužnice, Vijeće nije *van razumne sumnje* utvrdilo da je optuženi Sarić, bio prethodno upoznat sa zločinima počinjenim nad civilima Zaštićene zone UN Srebrenica, od strane jedinica SBP-a iz tačke 1. i 2. predmetne optužnice, niti da je znao za namjeru lica koja su učesnici UZP-a da

djelimično istrijebe skupinu Bošnjaka iz istočne Bosne, odnosno da su isti posjedovali genocidnu namjeru.

255. Takođe, ni iz depeša koje su u periodu od 14.7. do 17.07.1995. godine pristizale u Štab policijskih snaga u Vogošći, gdje se optuženi Sarić nalazio, te iz ostalih provedenih dokaza, ne proizilazi da je Goran Sarić imao takva saznanja.

256. Tako depešom broj: 12-6/08-510/95 od 15.07.1995. godine, načelnik CJB Zvornik Dragomir Vasić obavještava štabove na Palama, Bijeljini i u Vogošći da „...ofanzivne snage MUP koje čine dio drugog i četvrtog SOP kao i prva četa PJP Zvornik ojačane tenkom, pragom, bovom i vodom MB krenule su u pravcu Crni Vrh, Baljkovica radi blokade terena i zajedno sa snagama VRS da uništi neprijateljske snage koje su uspjele da se probiju iz Srebrenice, predju komunikaciju na relaciji Karakaj-Caparde i tako dodju iza leđa prvim boorbenim linijama Zvorničke brigade na Baljkovici i Pandurici.“¹¹⁸

257. Nadalje, depešom broj 12-6/08-520/95 od dana 16.07.1995. godine¹¹⁹ načelnik CJB Zvornik Dragomir Vasić obavještava, između ostalih, i optuženog Sarića da se na području Zvornika (Križevići-Tisova Kosa-Baljkovica) vode žestoke borbe sa neprijateljskim snagama, te da je u popodnevnim satima postignut dogovor da se u rejonu Parloga i Baljkovice otvori koridor kako bi kroz isti izašle sve okružene snage muslimana (vojnika i civila). Vasić navodi da je tako i urađeno, odnosno da je kroz prvu liniju prošlo oko 4.000 muslimana, a da se po istom dogovoru sutradan treba propustiti još oko 1.500 civila koji idu iz Konjević polja, s tim da primirje važi 48 sati. Iz provedenih dokaza proizilazi da je navedena depeša bila zadnja depeša koja je primljena u štab u Vogošći prije izdavanja naredbe broj 61/95 o pretresu terena.

258. S obzirom na navedeno, Štab u Vogošći, kao i optuženi Sarić, su kroz depešni sistem u tom periodu obavještavani isključivo o borbama koje su se vodile na području Zvornika i Konjević Polja, a ne o nanošenju teških fizičkih i duševnih

¹¹⁸ Dokaz T-31.

¹¹⁹ Dokaz T-32.

povreda Bošnjacima, prisilnim preseljenjem stanovništva, odvajanjem muškaraca od njihovih porodica, kao i masovnim likvidacijama, ubistvima, odnosno zločinima nad muškim pripadnicima bošnjačkog naroda iz Srebrenice. Takođe kroz depešni sistem optuženi je bio obavješten da je dana 16.07.1995.godine došlo do sklapanja kratkotrajnog primirja i otvaranja koridora za prolazak više hiljada Bošnjaka na teritoriju pod kontrolom AR BiH.

259. Da je optuženi Sarić imao saznanja o borbama koje se vode sa neprijateljskim snagama na području Zvornika i Konjević Polja proizilazi i iz depeše broj 59/95 od dana 16.07.1995. godine koju je optuženi uputio sa IKM Semizovac, Specijalnim odredima policije Bileća i Janja, te Štabu na Jahorini. U dokumentu na kojem se nalazi teleprinterski potpis optuženog se navodi: „U toku su žestoke borbe u reonu severnog Sarajeva i širem reonu Zvornika i Konjević Polja...”¹²⁰

260. Optuženom se u predmetnoj tački optužnice stavlja na teret da je dana 17.07.1995. godine izdao Naredbu za formiranje dvije borbene grupe koje su činili pripadnici Brigade specijalne policije i to pripadnici 5. Odreda Specijalne brigade policije Doboj, dvije čete Centra za obuku Jahorina, dvije čete PJP CJB Zvornik, sa zadatkom pretresa dijela teritorije Kravica-Konjević Polje i Pobuđe-Crni Vrh, kako bi se pronašlo, zarobilo i likvidiralo preostalo bošnjačko stanovništvo.

261. Kada je u pitanju naredba broj 61/95 od dana 17.07.1995. godine, ista je uvedena u spis kao dokaz Tužilaštva T-4 u teleprinterskoj verziji, i ista glasi:

„Na osnovu dosadašnjih aktivnosti i informacija o stanju na terenu na tom području:

Naredjujem

- 1. hitno formirati borbenu grupu jačine bataljona u reonu kravica-konjević polje, i to od v specijalnog odreda policije doboj, dve čete seminara sa jahorine, dve čete pjp sa zadatkom da u toku dana danas 17.07.1995. godine izvrše pretres*

¹²⁰ Dokaz T-195.

*terena u reonu pobudje kako bi se definitivno očistila desna strana komunikacije
milići-drinjača, a potom koncentrisati snage za pretres cerske*

2. *komandant bg-2, sastavljena od jedinica iz prethodne tačke je pom.
Komandanta sbp duško jevrić*
3. *zadatak izvršiti u toku 17.07.1995. godine i spremi se za pretres terena na levoj
strani komunikacije.*
4. *za drugi deo fronta u reonu caparde-zvornik formirati bg-1, komandanta da
odredi zamjenik komandanta sbp ljubiša borovčanin, a sa obe bg rukovodi i
komanduje ljubiša borovčanin.*
5. *Formirati štab u cjb zvornik izvještavati me svakih šest sati o stanju i preduzetim
aktivnostima s ciljem definitivnog pretresa terena od pobudj do crnog vrha.*
6. *formirati jednu grupu od vozača jednog instruktora koji će oduzeti deo vozila un-
a (točkaši, terenska i transporter) za potrebe sbp. Sva vozila takva voziti u bazu
lasera gdje će se poslije akcije odlučiti o daljoj raspodjeli.*
7. *za izvršenje naredbe odgovoran je ljubiša borovčanin.“*

262. Strane u postupku nisu osporavale da je Naredba napisana, da sadrži teleprinterski potpis Gorana Sarića, niti su sporile da je ista izdata na IKM u Semizovcu, koje je bilo komandno mjesto optuženog Sarića.

263. Odbrana Gorana Sarića je osporavala da je optuženi izdao predmetnu naredbu, ističući da je ista uvedena u spis jedino u teleprinterskoj verziji, tako da ne sadrži svojeručni/originalni potpis optuženog. Takođe, odbrana se pozvala i na naredbu broj 64/95 od 10.07.1995. godine koja je u teleprinterskoj verziji glasila na ime Tomislava Kovača, a koju je u originalu potpisao Radomir Nikolić „za komandanta Štaba Tomislav Kovač“, pri tome ukazujući na mogućnost da u depešnom sistemu veze depeša nosi potpis lica koje istu nije izdalo. U tom smislu odbrana je istakla da se samo na temelju depeše, odnosno bez originalne verzije naredbe, ne može van razumne sumnje donijeti zaključak da je naredbu zaista izdao optuženi.

264. Nadalje, odbrana smatra da je predmetnu naredbu jedino mogao izdati neko ko uopšte ne poznaje organizaciju komandovanja, što nije slučaj sa optuženim s obzirom na njegovu vojnu naobrazbu, te da je ista suštinski nemoguća i neostvariva. Takođe, odbrana je, kako u toku dokaznog postupka, tako i u svojoj

završnoj riječi, osporavala mogućnost i ovlašćenje optuženog da angažuje jedinice iz sastava SBP-a, a naročito jedinice PJP koje mu nisu podređene.

265. Tužilaštvo je u završnoj riječi istaklo da je optuženi Sarić prekoračio svoja ovlašćenja prilikom izdavanja predmetne naredbe, te je navelo da policijske snage mogu biti upućene u borbena dejstva samo na osnovu ovlašćenja Vrhovnog komadanta oružanih snaga i ministra unutrašnjih poslova. Tužilaštvo je ukazalo i na činjenicu da je optuženi prekoračio svoja ovlaštenja i u pogledu izdavanja naredbe jedinicama PJP, obzirom da to nije u skladu sa odredbama Zakona o primjeni zakona o unutrašnjim poslovima za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, uz konstataciju da takvo ovlašćenje ima ministar MUP-a, njegov zamjenik ili načelnik CJB.¹²¹ Međutim, i pored konstatacije da naredba sadrži nedostatke u smislu ovlašćenja za njeno izdavanje, Tužilaštvo je tokom cijelog postupka ostalo kod stava da je istu naredbu izdao optuženi Sarić.

266. Razmatrajući argumentaciju strana u postupku u pogledu izdavanja sporne naredbe, a na osnovu analize dokaza koji se odnose na predmetnu naredbu, Vijeće nije prihvatilo tezu odbrane da optuženi nije izdao naredbu o pretresu terena.

267. Vijeće konstatuje da u depešnom sistemu veze (depešnom saobraćaju) nije isključeno da određena depeša nosi teleprinterski potpis određenog lica, a da je pri tome u originalnoj verziji potpisana ili upućena od strane nekog drugog lica. Na takvu praksu je ukazivala i odbrana optuženog, a u pogledu narebe broj 64/95.¹²² U tom smislu svjedok Dragomir Vasić je naveo da su umjesto njega i druga lica mogla uputiti depešu kada je to bilo hitno zbog složenosti situacije, iako je ista nosila njegov potpis.¹²³ Tako je naveo da su depeše sačinjavali operativni dežurni,

¹²¹ Završna riječ Tužilaštva BiH, paragraf 205.

¹²² U originalnoj verziji nalazi se potpis Radomira Nikolića „za Tomislav Kovač“ (dokaz T-1), dok u teleprinterskoj verziji koju je u spis uvela odbrana kao dokaz O-1 u dnu navedene depeše stoji teleprinterski potpis Tomislava Kovača. Svjedok Kovač je pojasnio da on nije lično potpisao navedenu naredbu, nego da je istu potpisao dežurni Radomir Nikolić. Nakon što je svjedoku prezentovana naredba (svjedočio putem video-linka iz Višeg suda u Beogradu), svjedok je naveo: „...Da, da ostanemo na mjestu gdje je potpis. Ja vidim ovaj dokument, prepoznajem ga da je po, da stoji u potpisu Tomislav Kovač. Ovaj, vidite tamo u dokumentu da je ovaj, dokument iz Haškog tribunala i jasno se vidi da srećom, pa su zapljenili ove originalne dokumente, na dokumentu nije moj potpis i vidi se jasno da nije moj potpis, da je to potpis otprilike Radomira Nikolića, nekog od, od ovaj, dežurnih rukovodnih radnika koji su bili, i jasno da ja to nisam, jasno je da ovaj dokument ja nisam potpisao.“

¹²³ „Pa ja sam u više navrata pokušav'o objasniti taj neki depešni saobraćaj znači to su prva neka operativna saznanja dobijena iz više izvora na terenu koja se često šajju da kažem hitno zbog složenosti situacije bez posebnih

neki od inspektora ili njegov zamjenik ukoliko je svjedok bio odsutan i da su iste sadržavale neka operativna saznanja prikupljena iz različitih izvora na terenu.¹²⁴

268. U konkretnom slučaju očito se radi o depeši koja ima naredbodavni karakter, a izdavanje takve naredbe je u nadležnosti komadanta. Imajući u vidu da je naredba/depeša izdata sa IKM Semizovac, koje je prema izvedenim dokazima bilo komandno mjesto optuženog Sarića¹²⁵, kao i činjenicu da naredba sadrži teleprinterski potpis optuženog, a iz provedenih dokaza ne proizilazi da je predmetu naredbu izdalo neko drugo lice, niti da se optuženi tog dana nalazio na nekom drugom području, Vijeće cijeni da je istu naredbu izdao optuženi Sarić, bez obzira na predočene nedostatke i nelogičnosti koje se tiču sadržaja i mogućnosti izdavanja iste.

269. Međutim, iako je Vijeće zaključilo da je optuženi izdao Naredbu broj 61/95 dana 17.07.1995. godine, iz sadržaja predmetne naredbe proizilazi da je izdata sa zadatkom da se izvrši pretres terena, tako da ista nema odrednicu da se pretres vrši kako bi se likvidiralo preostalo bošnjačko stanovništvo, kako to stoji u optužnici. Takođe, Vijeće nije van razumne sumnje utvrdilo da je Duško Jević prilikom pretresa terena u inkriminisanom periodu znao za pomenutu naredbu te da je postupao po Naredbi broj 61/95 koju je izdao optuženi Sarić.

270. Vijeće je na osnovu provedenih dokaza utvrdilo da se pretres terena u rejonu Srebrenice i Bratunca odvijao kontinuirano u danima koji su prethodili danu kada je predmetna naredba izdata, tj. dana 17.07.1995. godine. Iz provedenih materijalnih dokaza proizilazi da se radilo o vojnim akcijama koje su isplanirane i sprovedene od strane vojnih struktura.

nekih provjera naveo sam Vam i primjer da nekoliko depeša koje gaje stoji moj potpis da ih ja nisam sačinjavao, recimo ako sam ja nalazio se u Bratuncu, moj inspektor ili operativni dežurni ili moj zamjenik u Zvorniku je mogao napisati neku depešu i staviti mene u potpisu znači.“

¹²⁴ Svjedok Miodrag Vasić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 14.07.2014. godine.

¹²⁵ Dokaz T-121, Dokument SBP, IKM Semizovac, broj 31/95 od dana 01.07.1995. godine – dokument nosi svojeručni potpis optuženog Gorana Sarića. Takođe, dokaz T-204, dokument SBP, IKM Semizovac, broj 16/95 od dana 06.07.1995. godine nosi svojeručni potpis optuženog. Dokaz T-124, depeša SBP, IKM Semizovac, broj 59/95 od dana 16.07.1995. godine nosi takođe teleprinterski potpis optuženog Sarića.

271. Tako se naredbom Glavnog štaba broj 03/4-1629 od dana 13.07.1995. godine komandi Drinskog korpusa naređuje da u svojoj zoni odgovornosti angažuje sve raspoloživo vojno sposobno ljudstvo u otkrivanju, blokiranju, razoružavanju i zarobljavanju uočenih muslimanskih grupa kao i sprečavanju njihovog prolaska na muslimansku teritoriju.¹²⁶ Drinski korpus je postupio po navedenoj naredbi izdavanjem naredbe broj 03/156-12 od dana 13.07.1995. godine.¹²⁷ Takođe, u redovnom borbenom izvještaju Komande drinskog korpusa broj 03/2-214 od dana 13.07.1995. godine navodi se da su Prva Brpbr i 1. Mlpbr angažovane na pretresu terena enklave Srebrenica.¹²⁸ Isti zaključak proizilazi i iz naredbe Komande 1. Brpbr broj 453-2 od dana 14.07.1995. godine¹²⁹ kojom se nalaže izvršenje pretresa terena jedinicama 1. Pb, 2. Pb., 3. Pb i 4. Pb „*posle uspešno izvedene operacije za oslobodjenje Srebrenice, a u cilju potpunog pretresa oslobodjenog prostora*“.¹³⁰ Vijeće se osvrnulo i na redovni borbeni izvještaj Komande 1. Brpbr broj 03-253-105 od dana 15.07.1995. godine u kojem se navodi da snage ove brigade i dalje vrše pretres terena po naređenju Komande drinskog korpusa.¹³¹

272. Vijeće nalazi da se pretres terena pod komandom VRS odvijao kontinuirano u zoni odgovornosti Drinskog korpusa ne samo u danima prije 17.07.1995. godine, kada je predmetna naredba donesena, nego i u danima nakon 18.07.1995. godine. Tako sadržaj depeše/naredbe Glavnog štaba VRS broj 03/4-1670 od dana 17.07.1995. godine¹³² koja nosi potpis generala Ratka Mladića (teleprinterski), ukazuje na činjenicu da se pretres terena vrši od strane VRS u širem rejonu Srebrenice i Bratunca. U istoj naredbi, između ostalog, navodi se da će snage 1. Blpbr, 1. Mlpbr., 67. Pv., bataljona vp 65. Zmtp i snage MUP-a koje su angažovane u širem rejonu Bratunca, Milića i Drinjače izvršiti pretres terena u zoni Bratunac-Drinjača-Milići- S. Besići. Za komandanta u izvršenju navedenog naređenja određen je potpukovnik Keserović. Takođe, naredbom je određen i rok za izvršenje zadatka, odnosno 19.07.1995. godine do 20 časova.

¹²⁶ Dokaz T-200.

¹²⁷ Dokaz T-91.

¹²⁸ Dokaz T-199.

¹²⁹ Dokaz O-2.

¹³⁰ Dokaz O-2.

¹³¹ Dokaz O-6.

¹³² Dokaz O-7.

273. Na takav zaključak ukazuje i paragraf 3. naredbe Glavnog štaba VRS broj 03/4-1670 od dana 17.07.1995. godine u kojem se navodi: *“Naređenje za naredno angažovanje prema Cerskoj predloziće mi potpukovnik Keserović 19.07.1995. godine.”*¹³³ Isti zaključak proizilazi i iz redovnih borbenih izvještaja Komande 1. Brlpbr od 19.07.1995. godine, broj 03/2-223¹³⁴ i broj 03-253-108¹³⁵.
274. Kada je u pitanju pretres terena dana 17.07.1995. godine na koji se odnosi tačka 3 izmijenjene optužnice, provedeni dokazi ukazuju da je odluka o pretresu istog terena donesena dana 16.07.1995. godine u Komandi Bratunačke brigade, odnosno dan prije izdavanja Naredbe broj 61/95 od strane optuženog Sarića.
275. U tom smislu, svjedočeći na navedene okolnosti, svjedok SG-14 je istakao da mu je 16.07.1995. godine naveče rečeno da se javi u Komandu bratunačke brigade, i to majoru Momiru Nikoliću koji je obavljao dužnost oficira za bezbjednost Bratunačke brigade („bezbjednjak“). Svjedok SG-14 se sastao sa majorom Nikolićem oko 23.00 časa koji mu je tom prilikom rekao da će se referisanje po pitanju pretresa terena održati sljedećeg dana (17.07.) ujutro između 8.00 i 9.00 časova u štabu Bratunačke brigade i, kako je to naveo svjedok, *„da nam daju zadatke o našim i njihovim zadacima tokom pretrage- da se pregleda taj teritorij.”*¹³⁶ Isti svjedok je svjedočeći pred ovim Sudom takođe naveo: *„(...) da smo tu veče već definisali šta će ko raditi i da ko je dobio karte terena, odakle će, koja je polazna linija, čija zona odgovornosti, koji dio terena i tako dalje...”*¹³⁷ I prilikom unakrsnog ispitivanja od strane odbrane, svjedok SG-14 je još jednom potvrdio da su svi zadaci o pretresu terena učesnicima podijeljeni u Komandi bratunačke brigade.¹³⁸
276. Nakon što je odluka o vršenju pretresa terena donesena 16.07.1995.godine, prema provedenim dokazima ista je dodatno razrađena na jutarnjem sastanku

¹³³ Dokaz O-7.

¹³⁴ Dokaz T-105. *„Veći deo /dva batajona/ 1 Brlpbr angažovan je na pretresu i uništenju zaostalog neprijatelja u bivšoj enklavi Srebrenica“*

¹³⁵ Dokaz O-38.

¹³⁶ Dokaz T-196, str. 8632-8633

¹³⁷ Svjedok SG 14, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 12.06.2017. godine.

¹³⁸ *„Branilac: (...) Znači konkretni zadaci ko će šta, koji rejon koji deo pretresati Vama su saopšteni u Bratunačkoj brigadi u komandi, je li tako? Svjedok: Ja, svi zadaci svima koji su bili, koji su bili angažovani u pretresu bili su na sastanku i saopšteni su zadaci da se ide sutra u pretres terena.“*

dana 17.07.1995. godine u štabu Bratunačke brigade, kojom prilikom su prisutnima podijeljeni konkretni zadaci.

277. Naime, svjedok SG-14, koji je prisustvovao navedenom sastanku, je istakao da nije siguran ko je izvršio referisanje na sastanku, ali navodi da su podijeljeni zadaci i da je podijeljena teritorija koju je bilo potrebno pretražiti, te je izvršen raspored vojnih i policijskih jedinica.

278. Svjedok Mićo Gavrić, koji je u inkriminisano vrijeme obavljao dužnost načelnika Brigadne artiljerijske grupe Bratunačke brigade i koji je rukovodio pretresom terena, naveo je da je dana 17.07.1995. godine, po prethodnom dogovoru, sa svojim nadređenim Vidojem Blagojevićem došao u Komandu bratunačke brigade gdje je od komandanta dobio naređenje da se uputi u rejon Konjević Polja, te da će na tom mjestu pronaći komandanta 3. Bataljona Dragana Zekića, zatim komandanta Radničkog bataljona (kojeg je poznao, ali čijeg imena nije mogao da se sjeti) i Duška Jevića koji je komandovao jedinicama „dezertera“. Prema navodima ovog svjedoka, njegov osnovni zadatak je bio da izvrši uvezivanje jedinica koje su učestvovala u pretresu terena kao i da se izvrši podjela terena koji se ima pretresti. U pogledu svoje funkcije u izvođenju navedenog zadatka svjedok je izjavio: „*U tom, u tom trenutku ja sam čim sam upućen sa strane komandanta, komandanta znači da mi je povjerio da donosim odluke umjesto njega na terenu.*“¹³⁹

279. U prilog zaključku Vijeća da je pretres terena dogovoren noć ranije u Komandi Bratunačke brigade i da je dodatno razrađen na jutarnjem sastanku 17.07.1995. godine govori i podatak da je svjedok Gavrić, koji je po dolasku na dogovoreno mjesto saopštio prisutnima sadržaj njihovog zadatka, shvatio da su isti već bili upoznati sa sadržajem istog. Tako je svjedok naveo: „*Ja sam saopštio njima, njima zadatak, ali kada sam ja njima saopštio ja sam već tada shvatio da su oni već ranije bili prije mene upoznati sa tim zadatkom(...) ne, ja sam njima saopštio, a oni su meni odgovorili odgovorili da znaju da će da se vrši pretres terena.*“¹⁴⁰

¹³⁹ Mićo Gavrić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 25.08.2014. godine.

¹⁴⁰ Ibid. Str. 11

280. Na osnovu navedenog proizilazi da je plan za pretres terena dogovoren u komandi Bratunačke brigade, da se po navedenom planu i postupalo na terenu, te da su pretresom rukovodili oficiri VRS-a, a što proizilazi kako iz iskaza svedoka Gavrića, koji iskaz je sud prihvatio kao vjerodostojan, tako i iz činjenica utvrđenih pred MKSJ¹⁴¹. Navedeni zaključak dodatno potvrđuje i činjenica da Tužilaštvo nije izvelo niti jedan dokaz koji ukazuje da je Duško Jević koji je sa svojim jedinicama učestvovao u pretresu terena, zaprimio naredbu optuženog broj 61/95, niti postoji dokaz da je isti bio upoznat sa sadržajem pomenute naredbe.

281. O ulozi Bratunačke brigade i komandanta brigade Vidoja Blagojevića u pretresu terena na području Bratunca, u značajnoj mjeri govori i sadržaj naredbe pukovnika Ignjata Milanovića broj 03-253-103-3 od dana 15.07.1995. godine.¹⁴² U paragrafu 4. naredbe naređuje se da 1. Brlpbr nastavi sa pretresom terena i asanacijom bojišta na pravcu Bratunac-Konjević Polje-Kasaba, dok se u paragrafu 1. (prijedloga) predlaže da se komandant 1. Brlpbr (Blagojević) ovlasti i postavi za komandanta svih snaga koje učestvuju u pretresu terena, kao i asanaciju bojišta istočno od komunikacije (i u zahvatu komunikacije Kasaba-Drinjača).

282. U prilog zaključku ovog vijeća da je akcijom pretresa terena rukovodila Komanda bratunačke brigade govori i izjava svjedoka SG-14 koju je dao prilikom svjedočenja pred MKSJ u predmetu *Popović i dr.*, a u kojoj se navodi da su prilikom pretresa slali izvještaje sa terena, odnosno da su se informacije dostavljale preko kapetana Miće Gavrića komandi Bratunačke brigade. Ovaj svjedok je pred MKSJ naveo: „... znam kakve smo izvještaje slali sa terena, te znam da su se informacije dostavljale preko kapetana Gavrića komandi Bratunačke brigade.“¹⁴³ Svjedok je isto naveo i prilikom saslušanja pred ovim Sudom. Naime, svjedok je izjavio da je imao koordinaciju sa kapetanom Gavrićem, a da je on imao dalje komunikaciju sa VRS-om.

¹⁴¹ Utvrđena činjenica broj 12, Rješenje Suda broj: S1 1 K 07949 13 Kri od dana 08.11.2016. godine.

¹⁴² Dokaz O-4.

¹⁴³ Dokaz T-196, str. 8705, svjedok PW 160 (SG-14): „ Ja za to ne znam, ali znam kakve smo izvještaje slali sa terena, te znam da su se informacije dostavljale preko kapetana Gavrića komandi Bratunačke brigade.“

283. Prema tome, na osnovu provedenih dokaza proizilazi da u pretresu terena dana 17.07.1995. godine ne učestvuju samo jedinice MUP-a, kako to stoji u činjeničnom opisu optužnice, već i druge jedinice VRS-a čije starješine rukovode pretresom i kojima se dostavljaju izvještaji.

284. S tim u vezi, svjedok Mićo Gavrić je naveo da su u pretresu terena učestvovala jedinice Bratunačke brigade (3. bataljon i Radnički bataljon) i jedinice Duška Jevića koje su bile sastavljene od ljudi dovedenih iz Srbije.¹⁴⁴ I svjedok SG-9 je prilikom davanja iskaza potvrdio da je u pretresu učešće uzela i „vojna jedinica“.¹⁴⁵ Svjedok Borislav Dadić koji je u inkriminisano vrijeme bio „sanitetlija“ u 3. Bataljonu bratunačke brigade i koji je učestvovao u pretresu terena 17.07.1995. godine, je naveo da je to vjerovatno bio vojni zadatak i da su u istom učestvovali i pripadnici 3. bataljona.¹⁴⁶

285. Takođe, provedeni dokazi ne ukazuju da je optuženi Sarić u vrijeme donošenja naredbe imao bilo kakva saznanja da će u pretresu učestvovati i snage VRS-a. U naredbi broj 61/95 nigdje ne stoji da će jedinice MUP-a vršiti pretres zajedno sa jedinicama VRS, a u spisu nema dokaza da je prije izdavanja ove naredbe optuženi imao bilo kakve kontakte ili da je primio bilo kakve informacije od strane starješina VRS-a ili MUP-a vezano za pretres terena.

286. U odnosu na zarobljavanje lica prilikom pretresa terena u inkriminisanoj periodu, svjedok Mićo Gavrić je istakao da se tom prilikom jedna grupa Bošnjaka koja je brojala od 35 do 38 ljudi, među kojima je bilo i četvoro djece, predala pripadnicima 3. Bataljona bratunačke brigade kojim je komandovao Dragan Zekić.

¹⁴⁴ Svjedok Mićo Gavrić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 25.08.2014. godine. „Čuo sam da su ti ljudi..., to ovaj za dovođenje tih ljudi kcji su bili pobjegli kojekuda i da je formiran neki od njih odred, odred koji se nalazio na Jahorini.“

¹⁴⁵ Svjedok SG-9, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 06.04.2015. godine. „Branilac: Pa dobro. Da li iz toga što Vi govorite, možemo mi da zaključimo, da je osim vaše jedinice u tom pretresu učestvovala još neka druga jedinica, koja nije bila vaša, koja je te zarobljenike primila i odvezla, je li tako? Svjedok: Pa da. Branilac: I kažite mi po vašem najboljem znanju, jel' to bila vojna jedinica? Svjedok: Ja mislim da je bila vojna jedinica, sad. Sudija: Pa jeste viđeli neke druge vojnike tu, u tom pretresu kcji ne pripadaju vašoj jedinici? Jeste li viđeli ili niste, e to je li se sjećate? Svjedok: Znam da je do nas, neka jedinica je bila odma' znači kako smo raspoređeni putnom komunikacijom, od nas su na Konjević poije daije bila neka vojna jedinica. E sad koja stvarno ne mogu se, ne znam po imenu koja je jedinica bila i i.“

¹⁴⁶ Svjedok Borislav Dadić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 15.09.2014. godine.

Navedena grupa je dovedena na područje Pervana u pratnji pripadnika 3. Bataljona i smještena na livadu kod betonske česme.

287. U vezi zarobljavanja navedene grupe Bošnjaka svjedočili su i svjedoci Borislav Dadić, Velimir Gajić kao i svjedok SG-12. Svjedok Borislav Dadić je naveo da je prilikom prolaska od Sandića prema Konjević polju, primijetio jednu grupu u Pervanima koji su išli iz pravca šume prema glavnom putu. Svjedok je naveo da se radilo o grupi do 40 ljudi koji su se polako kretali, ali je tom prilikom istakao da nije primjetio da se neko nalazi u pratnji tih ljudi. Svjedok je dodao da u predjelu Sandića nije vidio vojsku i policiju, dok je na pravcu prema Konjević Polju primijetio samo vojsku.¹⁴⁷ Svjedoku nije poznato ko je i u kojem pravcu odveo grupu lica koji su se predali. Takođe, svjedok Dadić je prilikom davanja iskaza istakao da se sjeća i četiri dječaka koji su imali od 13 do 15 godina koje su doveli vojnici koje nije poznavao.
288. Svjedok Velimir Gajić, koji je u vrijeme na koje se odnosi optužnica bio vozač Duška Jevića, naveo je da je na putnoj komunikaciji Bratunac- Konjević Polje vidio grupu od 30-40 ljudi na jednoj livadi i pet šest vojnika koji su stajali pored njih i čuvali ih.¹⁴⁸ Svjedok je pojasnio da postoji mogućnost da su u blizini bili i "dezerteri", ali da su ova lica čuvali vojnici. Nakon predočavanja iskaza datih u istrazi, svjedok Gajić je potvrdio da je u grupi ljudi koji su se predali bilo četvoro djece, kojima je dao da jedu i piju i koji su nakon toga odvedeni u pravcu Bratunca.
289. Svjedok Mićo Gavrić je izjavio da je nakon dovođenja grupe Bošnjaka na livadu tražio da se lica povežu i da iz stroja izađu lica mlađa od 18 godina. U grupi je, prema iskazu ovog svjedoka, bilo četvoro djece koja su po njegovoj naredbi prebačena u Bratunac. Dva dječaka (blizanci) su se dovezla zajedno sa svjedokom u njegovom službenom vozilu, a preostala dva su dovezena autobusom pred Komandu bratunačke brigade. Svjedok Gavrić je pojasnio da je djecu lično preuzeo i da ih je odveo u vojnu policiju, gdje je našao komandira kojem je rekao da se djeci obezbijedi soba za spavanje, da im se obezbijedi obrok i da im se dopusti da gledaju televiziju, a potom je otišao u komandu gdje je o svemu isvijestio majora Filipovića. U prilog navodima ovog svjedoka govori i dokaz odbrane O-5, odnosno

¹⁴⁷ Ibid.

¹⁴⁸ Svjedok Velimir Gajić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 11.02.2014. godine.

svojeručno sastavljen dopis od strane komandanta 1. Brlpbr Vidoja Blagojevića, broj 03-253-106/1 od dana 17.07.1995. godine. Naime, u ovom dopisu se navodi da „među zarobljenim muslimanima nalazi se i četvoro maloljetne djece koja su smeštena u vojnički pritvor u Bratuncu (od 8 do 14 godina)...“

290. Kada je u pitanju dalja sudbina dječaka zarobljenih prilikom pretresa, svjedok Gavrić je izjavio da su odvedeni u pravcu Zvornika gdje su po njegovim saznanjima razmijenjeni za devet policajaca iz Doboja koji su bili zarobljeni na Mlađevcu. „Svi živi i zdravi i danas komuniciram...“, odgovorio je svjedok Gavrić na pitanje postupajućeg tužioca o daljoj sudbini zarobljenih dječaka. Navedeno je potvrdio i svjedok Tužilaštva SG-12¹⁴⁹ koji je bio jedan od zarobljenih dječaka. Svjedočeći na navedene okolnosti, svjedok SG-12 je izjavio da se sjeća čovjeka koji ih je izdvojio iz kolone, te je naveo da se radi o licu iz Bratunca po imenu Mićo Gavrilović (prema mišljenju Suda očigledno se radi o omašci kada je u pitanju prezime Miće Gavrića). Svjedok je dalje pojasnio da im se po dolasku u Bratunac Mićo predstavio kao komandir neke jedinice i da im je tom prilikom objasnio da je odgovoran za njih, te je rekao da će biti pušteni na slobodu, što je u konačnici i urađeno. Svjedok SG-12 je na pitanje tužioca da li je ikada poslije vidio tog čovjeka (Miću) izjavio da ga je vidio nedavno u Bratuncu i da su popili kafu, čime je u cjelosti potvrdio izjavu Miće Gavrića na ove okolnosti.

291. Nakon postrojavanja lica bošnjačke nacionalnosti koja su se predala pripadnicima 3. Bataljona, svjedok Gavrić ističe da je lično izvijestio Momira Nikolića, koji je obavljao dužnost oficira za bezbjednost Bratunačke brigade, o navedenom događaju, te je tražio da se ljudima na terenu daju dalja uputstva, što dodatno ukazuje da je pretresom terena od 17.07.1995. godine komandovano od strane Bratunačke brigade. Ovaj svjedok je istakao da je dobio uputstvo od Momira Nikolića da se lica imaju predati Dušku Jeviću kako bi ih odveo u Konjević Polje, te da će naići autobusi koji će lica koja su se predala odvesti u Batkoviće kod Bijeljine.¹⁵⁰ Svjedok je detaljnije pojasnio da je prilikom obavljanja razgovora sa

¹⁴⁹ Svjedok SG-12, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 01.09.2014. godine.

¹⁵⁰ Svjedok Mićo Gavrić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 25.08.2014. godine. „*Dao nam je uputstva da se ta jedinica preda da Dušku Jeviću da je vodi u Konjević Polje i da će ta jedi..., ta grupa koja se predala ići u Batkoviće u Bijeljini...*“.

Momirom Nikolićem sve vrijeme bio prisutan Zekić, za razliku od Duška Jevića koji je bio sa svojim jedinicama na putnoj komunikaciji, te s tim u vezi navodi; „*Ne, Duško Jević se već počeo da vrši prikuplja..., prikupljanje svoje, svoje jedinice koja je bila raspoređena od komunikacije pa prema prema Kamenici. Znači, ta jedinica nije imala nikakve veze sa tim zarobljenim u tom trenutku zarobljavanja.*“ U pogledu navedenih okolnosti, svjedok Gavrić je dodao da je Jevićeva jedinica, u sastavu od dvadesetak pripadnika, pješke odvela grupu zarobljenika u pravcu Konjević Polja, te da je na čelu te kolone bio i sam Jević u svom službenom vozilu (džip).

292. Na osnovu gore navedenih dokaza, proizilazi da je optuženi Duško Jević u inkriminisanom periodu komandovao i nadzirao pripadnike I i II čete Centra za obuku Jahorina koje su zajedno sa dijelovima Bratunačke brigade učestvovala u pretresu terena iznad Konjević Polja u potrazi za pripadnicima kolone koji su prošli tim putem prilikom kretanja prema Tuzli. Takođe, Vijeće je na temelju istih dokaza utvrdilo da jedinice pod komandom Duška Jevića nisu izvršile zarobljavanje grupe lica bošnjačke nacionalnosti u kojoj su se nalazila 4 dječaka (grupa od 35-38 ljudi)¹⁵¹, već su iste po naređenju Miće Gavrića odveli do skladišta koje se nalazilo na raskrsnici u Konjević Polju, gdje su ista lica zatvorena. Svjedok Mićo Gavrić je naveo da je dana 18.07.1995. godine iz privatnih razloga krenuo na Sokolac i da je u Konjević Polju, pored skladišta/magacina na raskrsnici, prepoznao lica koja su dan ranije zarobljena u pretresu terena, te da „je mišljenja“ da su ih čuvali pripadnici Jevićevih jedinica.

293. Međutim, Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da su pripadnici Jevićevih jedinica likvidirali ovu grupu zarobljenih Bošnjaka, obzirom da takav zaključak ne proizilazi iz provedenih dokaza, niti je moglo van razumne sumnje utvrditi na kojem mjestu su pobijena lica bošnjačke nacionalnosti koji su činili grupu koja se predala prilikom pretresa terena dana 17.07.1995. godine.

294. Ovo tim prije, što iz provedenih dokaza proizilazi da su pojedini oštećeni/nastradali koji su pronađeni u masovnoj grobnici Cerska, odvedeni u Bratunac, a ne u Konjević Polje kako se to navodi u optužnici. U tom smislu svjedok

¹⁵¹ Svjedok SG-12, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 01.09.2014. godine.

Tužilaštva SG-12 je izjavio da je sa većom grupom Muslimana zarobljen u selu Burnice od strane pripadnika srpske vojske koji su bili u maskirnim i SNB uniformama. Vijeće konstatuje da svjedok niti u jednom trenutku nije pominjao da su u njegovom zarobljavanju učestvovala jedinice policije, nego isključivo govori o „srpskoj vojsci“ i „vojniciima“.

295. Prema iskazu ovog svjedoka, nakon zarobljavanja, u koloni su odvedeni nizbrdo do jedne livade prema Lolićima na kojoj se nalazila betonska česma gdje su natjerani da legnu. Svjedok potvrđuje da je zajedno sa njim bilo još troje djece koje je Mićo Gavrić izdvojio iz grupe i koja su odvedena u Bratunac, a o čemu je bilo govora u prethodnim paragrafima presude.

296. Svjedok SG-12 je istakao da su ostali zarobljeni muškarci bošnjačke nacionalnosti iz grupe ostali na livadi zajedno sa srpskom vojskom, te da su onda potrpani u kamione i dovezeni u Bratunac, a ne u skladište u Konjević Polju. Nakon dolaska dječaka u Bratunac svjedok SG-12 ističe da su pristigli i kamioni sa ostatkom zarobljenih muškaraca koji su, prema iskazu ovog svjedoka, odvezeni u školu „Vuk Karadžić“. Na direktno pitanje postupajućeg tužioca da li je siguran da se radilo o istim ljudima koji su bili s njim na livadi, svjedok SG-12 je odgovorio potvrdno te objasnio da je prepoznao ... Sevdaliju Orića koji je stajao uz stranicu kamiona i koji mu je mahnuo, zatim Muniba Cvrka i njegovog sina, potom Muamera Ademovića i još nekoliko lica iz sela Boguljica, a koji su svi bili s njim zajedno u Burnicama prilikom zarobljavanja.

297. Iz iskaza navedenog svjedoka proizilazi da su Munib Cvrk i njegov sin, potom Muamer Ademović, Sevdalija Orić i veći broj ljudi odvedeni u Bratunac, a ne u skladište u Konjević Polju gdje su prema navodima optužnice likvidirani, što ukazuje da se van razumne sumnje ne može utvrditi gdje su, kada su i od koga su navedena lica likvidirana, pa time Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo da su ubistva pomene grupe lica počinili pripadnici Jevičeve jedinice u Konjević Polju u inkrimisanom periodu.

298. Svjedok Tužilaštva Kasim Džananović je takođe na glavnom pretresu svjedočio na okolnosti zarobljavanja veće grupe Bošnjaka u selu Burnice.¹⁵² Svjedok je istakao da se radilo o grupi od 400-500 ljudi među kojima je bio određeni broj njegovih poznanika, komšija i kolega. Svjedok je izbjegao zarobljavanje sa nekolicinom drugih sunarodnika sakrivši se u neposrednoj blizini sela, te je vidio njihovo odvođenje u pravcu Konjević Polja ili Kravice.

299. Među zarobljenima svjedok je primijetio braću Ramiza i Ibrahima Kadrića, Safeta Salihovića, dvojicu braće romske nacionalnosti iz sela Kazani po prezimenu Hakić, braću Selima i Rešida Hanića, Zulfu Ibiševića, te braću Rašida i Senaifa Mehmedović. Opisujući ljude koji su izvršili zarobljavanje lica bošnjačke nacionalnosti u Burnicama isti svjedok navodi: *„To su bili sve vrijedni ljudi, uniformisani, poslije sam vidio u Milićama kad sam bio zarobljen, da se to radi o policijskoj uniformi, koju su nosili. Ona je bila zatvoreno plave boje. Vrijedni ljudi moje veličine i možda i visočiji. Sve ko jedan da je bio, odabrali ljudi. Ono nije obična bila ni policija, niti kaka vojska, ni šta ja znam. Sve su bili ko da si, ko da si ih bir'o i mjerio po cenat.“* Prilikom dodatnog ispitivanja od strane tužioca svjedok je pojasnio da su imali plave maskirne uniforme: *„To su bile plave maskirne uniforme, koje sam ja gled'o na policiji u Milićama. To je bila, plava pa onda bila svjetlo plava, pa zatvoreno recimo, dvije tri boje su bile na tim, na tim uniformama“.*

300. Međutim, svjedok Džananović nije se mogao precizno izjasniti kada se navedeni događaj desio. Naime, isti svjedok navodi da je napustio svoje selo dana 11.07.1995. godine i sa grupom sunarodnika krenuo u pravcu Jaglića, odakle su imali namjeru da pređu putnu komunikaciju Kasaba- Konjević Polje i da se upute prema Tuzli. Svjedok je opisao i lutanje po obližnjim šumama u namjeri da se domogne teritorije koja je bila pod kontrolom Armije BiH koje je trajalo desetak dana do trenutka zarobljavanja grupe Bošnjaka u Burnicama. Takođe, svjedok Džananović je na glavnom pretresu opisao i svoje zarobljavanje i odvođenje u Miliće koje se dogodilo 24.07.1995. godine. Svjedok je istakao da se nakon događaja u Burnicama tri dana skrivao u blizini sela sa nekolicinom drugih ljudi i to

¹⁵² Svjedok Kasim Džananović, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 17.07.2017. godine.

u kući izvjesnog Mehmeda, te da je zarobljen od strane vojske dana 24.07.1995. godine.

301. Sve prethodno navedeno ukazuje da se događaj koji je opisao svjedok Džananović, a koji se odnosi na zarobljavanje grupe Bošnjaka u Burnicama, približno desio oko 21.07.1995. godine, dok se pretres terena i zarobljavanje grupe Bošnjaka, prema navodima iz optužnice, odigrao dana 17/18.07.1995. godine. Svjedok je pojasnio da je to bio period beznađa u kojem ljudi nisu imali informacije niti časovnik kako bi se mogli orijentisati u vremenu, te da nije siguran da li je lutao sedam ili deset dana, odnosno da mu to nije bilo bitno, što prema mišljenju Vijeća predstavlja razumljivo i racionalno objašnjenje, s obzirom na okolnosti u kojima se ovaj svjedok nalazio.

302. Imajući u vidu da svjedok nije bio siguran u pogledu vremena zarobljavanja grupe Bošnjaka u Burnicama i činjenicu da je radnja pretresanja terena bila kontinuirana u dužem vremenskom periodu na tom području, Sud nije mogao van razumne sumnje utvrditi da se predmetno zarobljavanje dogodilo upravo u dane 17/18.07.1995. godine, odnosno u periodu koji je naveden u izmjenjenoj optužnici, te da su zarobljavanje navedene grupe Bošnjaka u Burnicama izvršili pripadnici jedinica SBP-a pod komandom Duška Jevića. Za Vijeće nije sporno da su pojedina lica koja su zarobljena u selu Burnice kasnije pronađena u masovnoj grobnici Cerska, međutim Vijeće nije moglo na osnovu provedenih dokaza van razumne sumnje utvrditi ni kada su navedena lica ubijena, na kojem mjestu su ubijeni niti ko ih je zarobio i ubio.

303. Nadalje, o ubistvima lica bošnjačke nacionalnosti koji su bili zatočeni u magacinu na raskrsnici u Konjević Polju svoja saznanja su iznijeli svjedoci Tužilaštva Goran Ostojić i Rodoljub Milanović koji su kao policajci SJB Bratunac bili na dužnosti u obližnjem kontrolnom punktu u Konjević Polju. Prilikom svog svjedočenja oba svjedoka su saglasno potvrdili da su ubistva zarobljenih Bošnjaka izvršila dva nepoznata lica i to rafalnim pucnjima iz automatske puške. Svjedok Milanović je istakao da se neko od prisutnih policajaca na punktu, nakon pucnjave i ubistva ovih lica, obratio dvojici mladića upitavši ih šta to rade, na šta su oni reagovali uperivši puške u policajce na punktu i kazavši: „*nemoj da i vi završite k'o*

oni". Nakon toga ta dva lica su se udaljila u pravcu Milića. Svjedok Milanović nije mogao identifikovati ova dva lica, ali je istakao da bi ove mladiće prije svrstao u vojsku nego u policiju. Svjedoci Ostojić i Milanović nisu bili pripadnici SBP, niti su isti precizirali vrijeme kada su se ova ubistva dogodila. Treba istaći da su pomenuti svjedoci saglasno izjavili da su na taj kontrolni punkt raspoređeni dana 09. ili 10.07.1995. godine i da su tu ostali desetak dana. Imajući u vidu da su na području Konjević polja pretresi vršeni kontinuirano od 12/13.07.1995.godine, Vijeće nije van razumne sumnje moglo utvrditi da su predmetna ubistva počinjena u inkriminisanom periodu iz tačke 3. izmjenjene optužnice, niti je moglo utvrditi da su ista ubistva počinile jedinice kojima je komandovao Duško Jević.

304. Kada su u pitanju navodi iz optužnice koji se odnose na ubistvo „*najmanje četiri zarobljena Bošnjaka*“ Vijeće primjećuje da činjenični opis nije u dovoljnoj mjeri preciziran, obzirom da isti ne sadrži bilo kakav opis pod kojim okolnostima i na koji način su ova lica ubijena i gdje su ubijena, te da li se radi o pojedinačnom ili grupnom ubistvu. Takođe, Tužilaštvo na temelju provedenih dokaza nije dokazalo okolnost oduzimanja novca i vrijednosti od zarobljenih lica Bošnjačke nacionalnosti prilikom pretresa terena i njihovog zarobljavanja, a kako to stoji u izmjenjenoj optužnici. Pojedini svjedoci¹⁵³ u ovom krivičnom predmetu su svjedočili o oduzimanju vrijednosti od lica Bošnjačke nacionalnosti, međutim iz njihovih iskaza proizilazi da se to odnosilo isključivo na period prije 17.07.1995. godine i na područje Potočara, dok Sud na temelju svih provedenih dokaza nije mogao van razumne sumnje utvrditi da se oduzimanje novca i vrijednosti događalo i prilikom kritičnog događaja obuhvaćenog tačkom 3 optužnice.

305. Nadalje, Vijeće konstatuje da je Naredba broj 61/95, među ostalim adresatima, upućena direktno na ime zamjenika komandanta SBP-a Ljubomira Borovčanina i na ime pomoćnika komandanta SBP-a Duška Jevića. Provedeni dokazi ne ukazuju van razumne sumnje da su isti predmetnu naredbu zaprimili. Naime, uvidom u bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 16/17.07.1995. godine vidljivo je da je navedena naredba zaprimljena od strane operativnog dežurnog CJB Zvornik,

¹⁵³ Svjedoci Ljubodrag Gajić i svjedok SG-6.

kojem Centru je između ostalih bila i upućena. Takođe, Tužilaštvo je u spis Suda naknadno uvelo Naredbu broj 61/95 (dokaz T-194) koja u gornjem desnom uglu sadrži rukom ispisano ime „*Borovčanin Lj.*“, ali to prema mišljenju Vijeća ne ukazuje van razumne sumnje da je isti naredbu zaista zaprimio i potpisao, s obzirom da u spisu nema dokaza da je to njegov rukopis ili potpis.

306. U predmetni spis nisu uvedeni dokazi da je Ljubomir Borovčanin, koji je po predmetnoj Naredbi bio odgovaran za njeno sprovođenje i koji se izričito navodi kao jedan od adresata, uopšte kontaktirao ili obavještavao optuženog Sarića o pretresu terena i drugim detaljima koji se odnose na provođenje naredbe. Takođe, u toku glavnog pretresa nisu provedeni ni dokazi da je optuženog o pretresu terena i rezultatima tog pretresa obavijestio bilo ko od ostalih starješina jedinica SBP-a (a to se posebno odnosi na Duška Jevića). U predmetnom spisu osim depeše broj 284/95 od 13.07.1995. godine¹⁵⁴ ne postoji ni jedna druga depeša koju je Borovčanin uputio štabu u Vogošći, optuženom Sariću lično, ili bilo kojem drugom štabu policijskih snaga o dešavanjima na terenu. Isto važi i za druge starješine jedinica SBP-a. Vijeće napominje da iz provedenih dokaza ne proizilazi da je dana 17. i 18.07.1995. godine bilo kontakata ili izvještavanja o stanju na terenu i provedenju naredbe vezano za pretres, između Ljubomira Borovčanina i Duška Jevića.

307. Takođe, Vijeće nije van razumne sumnje utvrdilo da je Duško Jević u periodu 17/18.07.1995. godine formirao i komandovao borbenom grupom, osim što je komandovao dvjema četama Centra za obuku Jahorina. U činjeničnom opisu izmjenjene optužnice se navodi da je optuženi izdao naredbu za formiranje dvije borbene grupe u čiji sastav ulaze: 5. SOP Dobož, dvije čete PJP Zvornik i dvije čete Centra za obuku Jahorina, pa da su postupajući po toj naredbi pripadnici SBP-a dana 17. i 18.07.1995. godine pod komandom njegovog pomoćnika Duška Jevića izvršili navedene inkriminirajuće radnje. Međutim, iz provedenih dokaza Vijeće nije van razumne sumnje moglo utvrditi da je u inkriminisanom periodu Duško Jević komandovao bilo kojom borbenom grupom ili jedinicom MUP-a osim dvjema četama Centra za obuku Jahorina, niti je moglo utvrditi da je sa istim jedinicama

¹⁵⁴ Dokaz T-94.

dana 18.07.1995. godine prešao na desnu stranu puta Drinjača-Milići radi pretresa terena, a kako to stoji u predmetnoj naredbi. Takođe, na osnovu provedenih dokaza i sam pretres se odvijao na drugačiji način u odnosu na naredbu. Prije svega, u naredbi nema nikakve naznake da će jedinice MUP-a zajedno sa VRS vršiti pretres terena, a kako to proizilazi iz gore navedenih dokaza. Takođe, nema dokaza da je formirana borbena grupa kojom je komandovao Duško Jević, niti postoje dokazi da je Duško Jević podnosio izvještaje o stanju na terenu Ljubomiru Borovčaninu, niti optuženom Goranu Sariću. Suprotno tome, kao što je već navedeno u prethodnim paragrafima presude, isti je o pretresu terena u tom periodu podnosio izvještaje Mići Gavriću iz Bratunačke brigade, dakle starješini VRS-a. Vijeće napominje da se ni iz dokumenta koji je uveden kao dokaz (T-36) ne vidi da je Duško Jević u inkriminisanom periodu komandovao bilo kojom borbenom grupom.

308. U tom smislu, Tužilaštvo provedenim dokazima nije dokazalo ni da je V SOP iz Doboja ušao u sastav borbene grupe 2 kojom je prema naredbi br. 61/95 trebao komandovati Duško Jević. Tako se u dokumentu koji je u spis uveden kao dokaz T-36, a koji se odnosi na dan 17.07.1995. godine, navodi: „V SOP u sadejstvu sa interventnim jedinicama zborničke brigade zatvorili liniju u Baljkovici i izvršili pretres ka Crnom Vrh^u“. Najprije, Vijeće uočava da se V SOP Doboju nalazi na teritoriji Baljkovice i Crnog Vrh^a koji se geografski nalaze u neposrednoj blizini Zvornika. Takođe, uočljivo je da se za ovaj dan (17.07.) u istom dokumentu uopšte ne pominje da su jedinice, kojima je komandovao Duško Jević, vršile pretres terena.

309. Ni svjedok Mićo Gavrić koji je bio direktno na terenu zajedno sa Duškom Jevićem dana 17.07.1995. godine i koji je uvezivao jedinice koje su učestvovala u pretresu, nije naveo da je vidio pripadnike V SOP-a Doboju na području gdje su vršili pretres terena.¹⁵⁵

310. Tužilaštvo nije dokazalo ni da su dvije čete PJP CJB Zvornik ušle u sastav jedinice po komandom Duška Jevića, a kako je to bilo određeno predmetnom naredbom. Naime, iz dokaza koje je Tužilaštvo provelo, ne proizilazi da su dvije

¹⁵⁵ Svjedok Mićo Gavrić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 25.08.2014. godine.

čete PJP učestvovala u pretresu zajedno sa Jevićevim jedinicama (četama „dezertera“), odnosno da je Duško Jević komandovao tim jedinicama.

311. Takođe, na temelju provedenih dokaza, Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je u skladu sa predmetnom naredbom došlo do formiranja štaba pri CJB Zvornik vezano za pretres terena, niti da je, a kako je to u naredbi broj 61/95 navedeno, optuženi obavještavan o dešavanjima na terenu svakih šest sati. Na navedene okolnosti su svjedočili svjedoci Tužilaštva Tomislav Kovač, Dragomir Vasić i Luka Bogdanović.

312. Svjedok Kovač¹⁵⁶ je kategorički odbacio mogućnost da komandant SBP-a formira štab u sklopu nekog od CJB-ova, te je naveo: „*Nema. Nema, po sistematizaciji, zakonskom ustrojstvu, komandant brigade, specijalne brigade policije, ne može da ni instruktivno, ni nadzorno, ni komandno drugim dijelovima MUP-a da, ne može da izdaje nikakve naloge.*“ U pogledu naredbe da se optuženi Sarić obavještava svakih šest sati o stanju i poduzetim aktivnostima svjedok Kovač je izjavio da je u metodologiji rada štabova nepoznato da se izvještava svakih šest sati.¹⁵⁷

313. U kontekstu formiranja štaba u sklopu CJB Zvornik, svjedok Tužilaštva Dragomir Vasić, koji je u periodu obuhvaćenom optužnim aktom obavljao dužnost načelnika Centra javne bezbjednosti Zvornik, je izjavio da u inkriminisanom periodu nije došlo do formiranja bilo kakvog štaba u sklopu CJB-a, po predmetnoj naredbi Gorana Sarića.¹⁵⁸

314. Svjedok Luka Bogdanović¹⁵⁹, koji je u julu 1995. godine bio načelnik Odjeljenja policije u CJB Zvornik, je pojasnio da je postojao štab pri CJB Zvornik koji je bio sastavljen od rukovodnog kadra CJB-a. U sastav Štaba je ulazio načelnik CJB Zvornik, zamjenik, načelnik za kriminalitet, načelnik veze i pozadine i sam svjedok. Svjedok Bogdanović je pojasnio da je taj štab formiran naredbom ministra MUP-a

¹⁵⁶ Svjedok Kovač, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 24.12.2013. godine.

¹⁵⁷ Svjedok Kovač: „*Prvo, metodologija rada štabova onoliko koliko sam ja bio upoznat, ni taktički ni, ni stvarno nije se nikad odrađivala na nekoj satnici i to svakih 6 sati, tako da je to, ja prvi put ovo vidim, i prvi put taj termin od šest časova čujem, mislim više mi liči na bolničko izvještavanje, kao svakih 6 časova, meni to je, meni je to u metodologiji rada u to vrijeme štaba, štabova nepoznato.*“

¹⁵⁸ Svjedok Dragomir Vasić, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 14.07.2014. godine.

¹⁵⁹ Svjedok Luka Bogdanović, ročište za nastavak glavnog pretresa od dana 04.02.2014. godine.

RS 1993. ili 1994. godine i da je kao takav postojao i u julu 1995. godine. Međutim, u pogledu formiranja nekog drugog štaba u tom periodu pri CJB, svjedok je naveo: „Ne. Nismo imali takvu naredbu, nismo formirali. Meni uopšte nije poznato. Nije bilo ni potrebe nikakve da se formira neka posebna, kol'ko ja znam.“ Takođe, u pogledu izvještavanja komandanta SBP-a, optuženog Sarića, svakih šest sati, svjedok Bogdanović je istakao da nisu imali nikakvu obavezu da šalju izvještaje SBP-u, obzirom da su prema procedurama takvu obavezi imali samo prema MUP-u. Vijeće ponovo konstatuje, a kako je to već rečeno, da u postupku nije van razumne sumnje utvrđeno da je Ljubomir Borovčanin u tom periodu podnosio optuženom bilo kakve izvještaje, niti Duško Jević.

315. Iz provedenih dokaza ne proizilazi ni da je formirana grupa koje će prema naredbi broj 61/95 oduzeti vozila UN-a, niti da su vozila UN oduzeta prilikom pretresa.

316. Komparacijom sadržaja naredbe 61/95 i hronologije dešavanja na terenu u tom periodu na području Srebrenice, Bratunca i Zvornika, a kako je to prethodno detaljno analizirano i obrazloženo, Vijeće smatra da, Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo da je optuženi u vrijeme izdavanja predmetne naredbe znao za namjeru glavnih učesnika UZP da djelimično istrijebe skupinu bošnjačkog naroda, obzirom da informacije o borbama, a zatim i o kratkotrajnom primirju, otvaranju koridora i prolasku i puštanju Bošnjaka, koje je isti prije donošenja naredbe broj 61/95 dobijao, nisu ukazivale na takav zaključak, niti sadržaj navedene naredbe upućuje na zaključak u tom pravcu. Dakle, niti jedan izvedeni dokaz ne potvrđuje postojanje takvog znanja kod optuženog.

317. Pored navedenog, bitno je istaći da su jedinice SBP-a koje su vršile pretres terena u navedenom periodu znatno ranije došle na područje Bratunca, a nešto kasnije i na područje Zvorničke opštine i to kako po Naredbi Tomislava Kovača broj 64/95, tako i na osnovu naređenju koje je prema navodima svjedoka Stjepana Pepića V SOP Doboj dobio na Palama, kao i da su iste jedinice na terenu još prije pretresa od 17/18.07.1995. godine bile pretpočinjene Drinskom korpusu.

318. Kada se imaju u vidu naprijed navedeni dokazi, kao i nalazi suda u odnosu na ovu tačku Optužnice, Vijeće cijeni da Tužilaštvo nije dokazalo van razumne sumnje da je izdavanjem naredbe o pretresu terena broj 61/95 od 17.07.1995. godine optuženi Sarić počinio krivično djelo Genocid , na način kako je to opisano u predmetnoj tački optužnice.
319. Dokazi u odnosu na sve tri tačke izmjenjene optužnice ne ukazuju da je optuženi Sarić u inkriminisanom periodu imao kontakte sa njemu neposredno nadređenim osobama, kao i prema optužnici navedenim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata, i to Radovanom Karadžićem, Ratkom Mladićem, Ljubišom Bearom, Vujadinom Popovićem, Dragom Nikolićem ili bilo kojim drugim oficirom Glavnog štaba ili organa bezbjednosti, ili da je na bilo koji drugi način dobio saznanja o njihovoj namjeri da se djelimično istrijebi grupa bošnjačkog naroda. Na osnovu provedenih dokaza Vijeće nije van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi Sarić znao za namjeru glavnih izvršilaca da djelimično istrijebe skupinu bošnjačkog naroda Istočne Bosne, nanošenjem teških fizičkih i duševnih povreda, prisilnim premještanjem stanovništva, odvajanjem muškaraca od njihovih porodica, zarobljavanjem i pogubljenima muškaraca Bošnjaka, te da je pomogao i podržao iste sa svješću o namjeri glavnih izvršilaca. Takođe ni iz radnji i postupaka optuženog se ne može izvući zaključak o znanju optuženog o njihovoj namjeri. Sud je s tim u vezi, pored navedenog, imao u vidu i činjenicu da su masovna strijeljanja zarobljenih muškaraca Bošnjaka, na stratištima u Zvorniku, do 17.07.1995. godine, kada je optuženi izdao naredbu za pretres terena, već bila izvršena, a što proizilazi iz utvrđenih činjenica¹⁶⁰ koje je Vijeće prihvatio, a koje nisu osporene dokazima odbrane. U toku postupka nisu provedeni dokazi na okolnosti znanja optuženog za ova ubistva.

¹⁶⁰ Utvrđena činjenica pod rednim brojem 44, rješenje Suda od dana 06.02.2014. godine: "...zarobljenici su iz škole 16. jula autobusima odvezeni na obližnju Vojnu ekonomiju Branjevo, gdje su pogubijeni."; Utvrđena činjenica broj 45, rješenje Suda od dana 06.02.2014. godine: "Dana 16. jula, zatvorenici je rečeno da svi mogu otići u Tuzlu. Zavezali su im ruke na leđima i odveli ih u autobuse. Zatvorenici su odvedeni na Vojnu ekonomiju Branjevo, koja se nalazi u Mjesnoj zajednici Pilica. Autobuse su pratili pripadnici bataijona Vojne policije Drinskog korpusa."

Utvrđena činjenica broj 46, rješenje Suda od dana 06.02.2014. godine: "Zatvorenike su u grupama iskrcavali iz autobusa i odvodili na jednu livadu. Postrojeni vojnici su tim ljudima rekli da im okrenu leđa i otvorili na zatvorenike vatru iz automatskih pušaka i mitraljeza. Zatim bi vojnici pitali ima li živih. Oni koji bi se javili su ubijeni." Utvrđena činjenica broj 47, rješenje Suda od dana 06.02.2014. godine: "U Kozluku je između 15. i 16. jula izvršeno masovno pogubljenje i pokopavanje."

320. Imajući u vidu sve navedeno, Vijeće je u odnosu na sve tri tačke izmijenjene optužnice zaključilo da u pogledu predmetnih inkriminacija, izvedeni dokazi od strane optužbe po svom sadržaju i kvalitetu nemaju potrebnu snagu uvjerljivosti da bi Vijeće moglo van razumne sumnje utvrditi da je optuženi počinio krivično djelo-Genocid, pomaganjem, koje mu se optužnicom stavlja na teret iz kog razloga je, uz primjenu principa *in dubio pro reo*, donijelo oslobađajuću presudu, u skladu sa članom 284. tačka c) ZKP-a BiH.

IV. TROŠKOVI KRIVIČNOG POSTUPKA I IMOVINSKOPRAVNI ZAHTJEV

321. Na osnovu odredbe člana 188. stav 4. i člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, imajući u vidu da je optuženi oslobođen od optužbe, troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tačke a. do f. ZKP BiH, kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada branioca, padaju na teret budžetskih sredstava.

322. Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. i 3. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, oštećeni se sa imovinskopravnim zahtjevom upućuju na parnični postupak.

ZAPISNIČAR
Goran Dragović

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Staniša Gluhajić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba vijeću Apelacionog odjeljenja ovog Suda u roku od 15 (petnaest) dana od prijema pismenog otpravka iste.

*Žalba se podnosi Sudu u dovoljnom broju primjeraka.

V. ANEX I

UTVRĐENE ČINJENICE U PREDMETIMA PRED MKSJ

- 1. Utvrđene činjenice prihvaćene Rješenjem Suda BiH broj: S1 1 K 07949 13 Kri od 06.02.2014. godine (po prijedlogu Tužilaštva BiH)**

Redni br. UČT:	Paragraf u presudi po žalbi	Paragraf u prvostepenoj presudi	UTVRĐENE ČINJENICE KT = Prvostepena presuda Krstiću IT-98-33-T KA = Drugostepena presuda Krstiću IT-98-33-A BT = Prvostepena presuda Blagojeviću IT-02-60-T BA = Drugostepena presuda Blagojeviću IT-02-60-A
----------------	-----------------------------	---------------------------------	--

			PT= Prvostepena presuda Popoviću i dr. IT-05-88-T od 10.06.2010. godine
1		KT 481	<i>„...postojao je oružani sukob između BiH i njenih oružanih snaga s jedne i Republike Srpske i njenih oružanih snaga s druge strane.“</i>
2		BT 549	<i>„...od 11. jula do 1. novembra 1995. u istočnoj Bosni je postojao oružani sukob.“</i>
3		KT 30	<i>„Snage bosanskih Srba zauzele su 31. maja 1995. osmatračko mjesto Echo, koje se nalazilo u jugoistočnom uglu enklave...“</i>
4		KT 30	<i>„Nakon toga, tadašnji komandant Drinskog korpusa, general-major Milenko Živanović, potpisao je 2. jula 1995. dvije zapovijedi, u kojima se iznosi plan za napad na enklavu i raznim jedinicama Drinskog korpusa izdaje naređenje da pređu u stanje borbene gotovosti. Operacija je dobila šifrovani naziv "Krivaja 95".</i>
5		KT 31	<i>“Ofanziva VRS-a na Srebrenicu započela je 6. jula 1995.”</i>
6		KT 31	<i>“Tokom idućih dana pet posmatračkih punktova UNPROFOR-a u južnom dijelu enklave padaju jedan za drugim uslijed napredovanja snaga bosanskih Srba.”</i>
7		KT 31	<i>“Neki od holandskih vojnika povukli su se u enklavu nakon što su njihovi položaji bili napadnuti, dok su se posade drugih posmatračkih punktova predale...”</i>
8		KT 31	<i>“Istovremeno su se odbrambene snage ABiH našle pod teškom vatrom i bile potisnute natrag prema gradu”</i>
9		KT 33	<i>“Do večeri 9. jula 1995. Drinski korpus VRS-a prodro je četiri kilometra u dubinu enklave, zaustavivši se samo jedan kilometar ispred grada Srebrenice.”</i>
10		KT 33	<i>“Kasno 9. jula 1995., ohrabren tim vojnim uspjehom i iznenađujućim izostankom otpora bosanskih Muslimana, kao i nepostojanjem nikakve značajne reakcije međunarodne zajednice, predsjednik Karadžić izdao je novo</i>

			<i>naređenje, kojim je Drinskom korpusu VRS-a dao zeleno svjetlo da zauzme grad Srebrenicu.”</i>
11		KT 34	<i>“Ujutro 10. jula 1995. situacija u samoj Srebrenici bila je napeta. Stanovnici, od kojih su neki bili naoružani, preplavili su ulice grada”</i>
12		KT 34	<i>“Pukovnik Karremans slao je hitne zahtjeve kojima je tražio zračnu podršku NATO-a za odbranu grada, no nikakva pomoć nije stigla do otprilike 14:30 sati 11. jula 1995., kada je NATO bombardovao tenkove VRS-a koji su se primicali gradu.”</i>
13		KT 34	<i>“Avioni NATO-a pokušali su bombardovati i artiljerijske položaje VRS-a iznad grada, no tu su operaciju morali prekinuti zbog slabe vidljivosti.”</i>
14		KT 36	<i>“Kasno poslijepodne 11. jula 1995. general Mladić, u pratnji generala Živanovića (tadašnjeg komandanta Drinskog korpusa), generala Krstića (u to vrijeme zamjenika komandanta i načelnika štaba Drinskog korpusa) i drugih oficira VRS-a, trijumfalno je prošetao praznim ulicama Srebrenice.”</i>
15		BT 71	<i>“Civilna policija Republike Srpske bila je dio Ministarstva unutrašnjih poslova (dalje u tekstu: MUP). U julu 1995. vršilac dužnosti ministra unutrašnjih poslova bio je Tomislav Kovač. Civilna policija bila je organizovana u dva odjeljenja: redovne policijske snage i brigada posebne policije.”</i>
16		BT 75	<i>“Brigada Specijalne policije sastojala se od otprilike osam odreda, uključujući i 2. odred iz Šekovića, kojim je komandovao Miloš Stupar, i Centar za obuku na Jahorini, kojim je komandovao Duško Jević.”</i>
17		BT 72	<i>“Centri javne bezbjednosti (dalje u tekstu: CJB) koordinisali su aktivnosti lokalnih stanica javne bezbjednosti (dalje u tekstu: SJB), tj. policijskih stanica, na svom području. Na srebreničkom području, stanice javne bezbjednosti bile su podređene izvorničkom CJB-u, čiji je načelnik bio Dragomir Vasić.”</i>
18		BT 73	<i>“Osim uobičajenih policijskih dužnosti čuvanja javnog reda i mira, neki pripadnici redovnih</i>

			<i>policijskih snaga obavljali su dužnosti i u sklopu posebnih snaga policije ili četa PJP."</i>
19		PT 174	<i>"MUP je takođe imao jedinice...za učešće u borbenim aktivnostima, tj. Specijalnu brigadu policije ("SBP") koja je bila direktno podređena Kabinetu Ministra, i posebne jedinice policije ("PJP") koje su bile organizovane na regionalnom nivou."</i>
20		PT 180	<i>"U Centru za obuku na planini Jahorini ("Centar za obuku Jahorina") su se nalazili policajci pripravnici, regruti koji su završavali vojni rok u MUP-u, i dezerteri koji su uhvaćeni i raspoređeni tamo radi obuke ("regruti sa Jahorine")."</i>
21		PT 182	<i>"Regruti sa Jahorine su formirali dve cete kojima su komandovali redovni pripadnici SBP; Prvom četom je komandovao Mendeljev Đurić zvan "Mane, a Drugom četom je komandovao Nedo Ikonić. Njihov neposredni pretpostavljeni bio je Dusko Jević"</i>
22		KT 37	<i>"Suočeni sa činjenicom da je Srebrenica pala pod kontrolu snaga bosanskih Srba, na hiljade bosansko-muslimanskih stanovnika Srebrenice pobjeglo je u Potočare, kako bi potražili zaštitu u bazi UN-a."</i>
23		KT 48	<i>"Žene, djeca i starci potrpáni su 12. i 13. jula 1995. u autobuse i pod kontrolom snaga VRS-a odvezeni iz Potočara na teritoriju pod kontrolom bosanskih Muslimana u blizini Kladnja."</i>
24		KT 56	<i>"Kada su autobusi sa ženama, djecom i starcima krenuli na sjever prema teritoriji pod kontrolom bosanskih Muslimana, zaustavljali su ih putem i ponovo pretresali tražeći muškarce."</i>
25		KT 53	<i>"...kada su se bosansko-muslimanske izbjeglice počele ukrcavati u autobuse, vojnici bosanski Srbi sistematski su izdvajali vojno sposobne muškarce koji su se u gužvi pokušavali ukrcati."</i>
26		KT 151	<i>"U Potočarima se 12. i 13. jula 1995. nalazio i cijeli niz srpskih snaga koje nisu bile dio Drinskog korpusa. Prisutni su bili oficiri iz Glavnog štaba VRS-a, koji su bili podređeni direktno generalu Mladiću."</i>

27		KT 157	<i>"...muškarci i dječaci su u Potočarima odvojeni od žena, djece i staraca i odvedeni u "bijelu kuću" na ispitivanje."</i>
28		BT 219	<i>"Do večeri 11. jula, 10.000 do 15.000 izbjeglica bosanskih Muslimana okupilo se blizu sela Jagličići i Šušnjari i krenulo prema sjeveru."</i>
29		KT 62	<i>"Okolo ponoći 11. jula 1995. kolona se počela kretati duž poteza Konjević Polje-Bratunac."</i>
30		BT 221	<i>"Kasnije tog dana, 12. jula, na kolonu je otvorena žestoka vatra. Oružane snage bosanskih Srba, među kojima je bilo mnogo jedinica MUP-a koje su patrolirale putem između Kravice i Konjević-Polja i putem između Konjević-Polja i Nove Kasabe, otvorile su vatru na kolonu uz primjenu artiljerijskog oružja, mitraljeza i ručnih bombi."</i>
31		BT 222	<i>"U periodu od 12. do 17. jula, pripadnici Drinskog korpusa i njemu potčinjenih brigada pretraživali su područje kako bi zarobili muškarce iz kolone."</i>
32		KT 436	<i>"U periodu od 12. do 18. jula 1995., brigade Drinskog korpusa, a posebno Bratunačka i Zvornička brigada, bile su angažovane u borbenim dejstvima protiv kolone bosanskih Muslimana koja se nastojala probiti na teritoriju pod kontrolom bosanskih Muslimana."</i>
33		KT 286	<i>"Jedinice MUP-a bile su prisutne u Potočarima i takođe razmještene duž ceste Bratunac - Konjević Polje gdje su 13. jula 1995. učestvovala u blokiranju kolone i zarobljavanju velikog broja muškaraca bosanskih Muslimana iz nje."</i>
34		KT 205	<i>"Između 1000 i 1500 muškaraca bosanskih Muslimana iz kolone, koji su bježali kroz šumu i bili zarobljeni i zatočeni na poljani kod Sandića, poslijepodne 13. jula 1995., autobusima ili pješice je odvedeno u skladište u Kravici."</i>
35		PT 427	<i>"Skladište Kravica je bilo krcato muškarcima bosanskim Muslimanima koje su cuvali pripadnici Snaga bosanskih Srba..."</i>
36		BT 304	<i>"U večernjim satima 13. jula, pukovnik Beara je, zajedno s Miroslavom Deronjićem i drugima, počeo organizovati pokopavanja muškaraca bosanskih Muslimana ubijenih u skladištu u Kravici."</i>

37		KT 442	<i>“Autobusi koje je nabavio Drinski korpus korišteni su za prevoz zarobljenih bosanskih Muslimana na mjesta zatočenja i pogubljenja.”</i>
38		KT 220	<i>“Velika grupa zatvorenika koje su preko noći držali u Bratuncu, rano ujutro 14. jula 1995. godine odvezena je konvojem od 30 autobusa u školu u Grbavcima kod Orahovca. Kad su stigli, školska gimnastička sala već je bila napola puna zarobljenika koji su stizali od ranih jutarnjih sati, da bi se za nekoliko sati zgrada potpuno napunila.”</i>
39		KT 225	<i>“...zvornička brigada Drinskog korpusa učestvovala u pogubljenju muškaraca bosanskih Muslimana u Orahovcu 14. jula 1995. godine.”</i>
40		BT 337	<i>“Dana 14. jula, zatvorenici bosanski Muslimani zatočeni u Bratuncu i Kravici prebačeni su autobusima u školu u Petkovicima u opštini Zvornik.”</i>
41		BT 339	<i>“... u noći 14. jula zatvorenike izvodili iz učionica, nakon čega se čula pucnjava.”</i>
42		BT 342	<i>“... ujutro se na mjestu događaja pojavio utovarivač koji je tovario mrtva tijela u traktor.”</i>
43		BT 347	<i>“Dana 14. jula, zatvorenike bosanske Muslimane su autobusima prebacili iz Bratunca, preko Zvornika, u Pilicu, gdje su ih zatočili u sportsku dvoranu škole u Pilici.</i>
44		BT 766	<i>“....zarobljenici su iz škole 16. jula autobusima odvezeni na obližnju Vojnu ekonomiju Branjevo, gdje su pogubljeni.”</i>
45		BT 349	<i>“Dana 16. jula, zatvorenici je rečeno da svi mogu otići u Tuzlu. Zavezali su im ruke na leđima i odveli ih u autobuse. Zatvorenici su odvedeni na Vojnu ekonomiju Branjevo, koja se nalazi u Mjesnoj zajednici Pilica. Autobuse su pratili pripadnici bataljona Vojne policije Drinskog korpusa.”</i>
46		BT 349	<i>“Zatvorenike su u grupama iskrcavali iz autobusa i odvodili na jednu livadu. Postrojeni vojnici su tim ljudima rekli da im okrenu leđa i otvorili na zatvorenike vatru iz automatskih pušaka i mitraljeza. Zatim bi vojnici pitali ima li živih. Oni koji bi se javili su ubijeni.”</i>

47		BT 357	<i>"U Kozluku je između 15. i 16. jula izvršeno masovno pogubljenje i pokopavanje."</i>
48		BT 380	<i>"U međunarodnoj zajednici se osjećala sve veća zabrinutost jer se i dalje nije znalo šta se dogodilo s ogromnim brojem muškaraca bosanskih Muslimana, a VRS i dalje nije dopuštao pristup na srebreničko područje."</i>
49		BT 380	<i>"U periodu od 14. do 19. jula održan je niz sastanaka s predsjednikom Slobodanom Miloševićem i generalom Ratkom Mladićem na kojima su se vodili pregovori o tome da se UNHCR-u i MKCK-u dozvoli pristup na to područje."</i>
50		BT 380	<i>"Dana 10. avgusta 1995., predstavnik Sjedinjenih Američkih Država podnio je Savjetu bezbjednosti izvještaj u sklopu kojeg je predočio i snimke iz vazduha koji su navodili na zaključak o postojanju masovnih grobnica u blizini Konjević-Polja i Nove Kasabe."</i>
51		BT 383	<i>"operacija ponovnog pokopavanja izvršena negdje u septembru i oktobru 1995. je izvršena po naređenju Glavnog štaba VRS-a."</i>
52		BT 383	<i>"Operacijom su rukovodili pukovnik Beara, načelnik bezbjednosti Glavnog štaba, i potpukovnik Popović, pomoćnik komandanta Drinskog korpusa za bezbjednost. Operaciju su na terenu izvršile Bratunačka i Zvornička brigada."</i>

2. Utvrđene činjenice prihvaćene Rješenjem Suda BiH broj: S1 1 K 07949 13 Kri od 08.11.2016. godine (po prijedlogu odbrane optuženog Gorana Sarića)

Redni br. UČT:	Paragraf u presudi po žalbi	Paragraf u prvostepenoj presudi	UTVRĐENE ČINJENICE PT= Prvostepena presuda Popoviću i dr. IT-05-88-T od 10.06.2010. godine
----------------	-----------------------------	---------------------------------	---

1		PT 204	<i>„Počevši od sredine aprila 1995. godine, ABiH je u sklopu priprema za operaciju povezivanja enklava Srebrenice i Žepe helikopterom prebacila komandante u srebreničku enklavu i prokrijumčarila uniforme, municiju, ručne bačace granata, rakete i drugo naoružanje. ABiH je takođe izvodila noćne napade na srpske vojne položaje i okolna srpska sela.“</i>
2		PT 208	<i>“Krajem maja 1995. godine, Živanović, komandant Drinskog korpusa, naredio je Zvorničkoj, Bratunačkoj i Skelanskoj brigadi da spriječe prodiranje ABiH na područje Zelenog Jadra, poslije napuštanja punkta u Zelenom Jadru od strane UNPROFor-a.”</i>
3		PT 209	<i>“Otprilike krajem maja i u junu, ABiH je izvršila nekoliko napada i diverzantskih operacija. Takođe je došlo do gomilanja snaga VRS, posebno u južnom dijelu srebreničke enklave.”</i>
4		PT 211	<i>“Rano ujutro 26. juna 1995. godine, bosanski Muslimani napali su selo bosanskih Srba Višnjicu u blizini Srebrenice i tom prilikom spalili kuće i pobili više ljudi. istog dana, ABiH je izvršila nekoliko drugih napada, uključujući onaj u Crnoj Rijeci.”</i>
5		PT 268	<i>“Oko 19:00 sati 11. jula komanda 28. Divizije ABiH stigla je iz Srebrenice u Šušnjare, nakon čega su ljudi počeli da se okupljaju u "Seadovoj kući". oko 22 sata, oni koji su bili u "Seadovoj kući" uključujući vlasti bosanskih Muslimana iz Srebrenice i Ramiza Bećirovića koji je bio načelnik Štaba 28. Divizije ABiH i zamjenjivao njenog komandanta Nasera Orića, vijećali su i donijeli odluku da u koloni krenu prema području pod kontrolom ABiH na sjeveru. Ta odluka je zatim usmeno saopštena.”</i>
6		PT 270	<i>“Kolona je bila izmješana sa civilnim i vojnim komponentama. Postoje dokazi da je otprilike jedna trećina ljudi u koloni bila naoružana.”</i>
7		PT 271	<i>“Na čelu kolone bile su jedinice 28. Divizije ABiH, uključujući Ramiza Bećirovića, koji je zamjenjivao komandanta, sa deminerima i naoružanim vojnicima, a odmah za njima je išlo osoblje srebreničke bolnice. Preostali dio kolone je bio mješovitog sastava. Brdski bataljon ABiH,</i>

			<i>pod komandom Ejupa Golića, bio je odgovoran za zaštitu začelja kolone."</i>
8		PT 175	<i>"... PJP se sastojao od pripadnika redovnog sastava policije koji su bili organizovani u PJP-ove za potrebe izvođenja borbenih zadataka."</i>
9		PT 175	<i>"PJP su bile dio centara javne bezbjednosti (CJB-ova) na regionalnom nivou i popunjavane su policajcima iz lokalnih stanica javne bezbjednosti (SJB-ova). Redovne policijske stanice bile su organizovane kao unutrašnje organizacione jedinice u okviru SJB-ova."</i>
10		PT 175	<i>"CJB-ovi su bili dio resora javne bezbjednosti MUP-a, dok je SBP u organizacionom smislu pripadala kabinetu ministra."</i>
11		PT 185	<i>"Naređenjem ministra od 10. jula 1995. godine, Borovčanin je određen za komandanta jedinice MUP-a u čijem sastavu su bili: 2. odred iz Šekovića; 1. četa PJP-a iz Zvornika: mješovita četa združenih snaga MUP-a iz RS-a i Republike Srpske Krajine; i čete Jahorinskih regruta. Jedinici MUP-a je naređeno da 11. jula ode u "rejon" Srebrenice, gdje je Borovčanin kao komandant jedinice morao izvještavati Krstića."</i>
12		PT 562	<i>"Ujutro, 17. jula prije 9:00 sati, u Štabu Bratunačke brigade sazvan je sastanak u svrhu podjele zadataka Bratunačkoj brigadi i uključenim jedinicama MUP-a, radi angažovanja na pretresu terena na tom području. Tokom ove operacije, dijelovi terena, uključujući rejone Pobuda, Glogove, Hrnčića i Konjević Polja, pretreseni su u potrazi za snagama ABiH. Pretresom terena je komandovao Mićo Gavrić iz Bratunačke brigade."</i>
13		PT 1434	<i>"Dana 10. jula 1995. godine, Borovčanin je imenovan za komandanta združenih snaga jedinice MUP-a, koje su upućene u Bratunac."</i>
14		PT 1434	<i>"Borovčanin je to naređenje, koje je izdao Tomislav Kovač, zamjenik Ministra unutrašnjih poslova, Borovčanin je primio 10. jula u popodnevnim satima, dok je bio angažovan u borbama u Trnovu na sarajevskom ratištu."</i>
15		PT 1435	<i>"Ovim naređenjem su Borovčanin i njegove jedinice stavljeni pod komadnu Drinskog</i>

			<i>korpusa. Borovčaninu je naredeno da stupi u vezu sa Krstićem, koji je u to vrijeme bio načelnik Drinskog korpusa. "</i>
16		PT 1437	<i>"Borovčanin je u Stanicu milicije u Bratuncu stigao oko podneva 11. jula i uputio se na IKM Pribičevac da bi razgovarao sa Krstićem."</i>
17		PT 1437	<i>"Kada je oko 15:00 sati stigao na IKM, dali su mu na telefon Mladića, koji mu je naredio da istog dana sa svojim snagama MUP-a krene iz pravca Žutog mosta prema Potočarima i Milačevićima."</i>
18		PT 1449	<i>"Poslije Mladićeve naredbe 12. jula, Borovčanin je napustio Potočare oko 13:30 sati i uputio se u Stanicu milicije u Bratuncu da bi organizovao raspoređivanje 1. čete PJP-a iz Zvornika i 2. odreda SBP-a iz Šekovića."</i>
19		PT 1449	<i>"Kako je naprijed opisano, negdje u sumrak, Prva četa PJP iz Zvornika i Drugi odred Šekovići SBP-a, raspoređeni su duž puta Bratunac-Konjević Polje od Kravice-Sandića-Pervana do Hrnčića."</i>
20		PT 1450	<i>"Borovčanin je ostatak dana 12. jula proveo u Bratuncu, ali je održavao radio-vezu sa svojim jedinicama koje su tokom većeg dijela noći bile na putu Bratunac-Konjević Polje. Tokom te noći kolona je napala snage bosanskih Srba koje su se tu nalazile i uslijedile su žestoke borbe."</i>
21		PT 1463	<i>"U jutarnjim satima 15. jula Borovčanin se iz Bratunca uputio automobilom u Zvornik. Prvo je svratio u policijsku stanicu, gdje se sastao sa Vasićem i Stuparom. Kasnije tog jutra njih trojica su se nešto prije podneva sastali u kasarni Zvorničke brigade u preduzeću "Standard". Obrenović ih je primio, izvjestio o stanju na terenu i saopštio im da mu je naredeno da pojača liniju u rejonu Baljkovice, kako bi spriječio bosankse Muslimane da se probiju pream teritoriji koju je držala ABiH. "</i>
22		PT 1465	<i>"Sastanak je trajao trideset-četrdeset minuta i Borovčanin je potom, oko podneva ili 13:00 sati, nastavio put prema Baljkovici."</i>
23		PT 1466	<i>"Dana 18. jula Borovčanin je napustio područje Bratunca i Zvornika i vratio se u Štab SBP-a u Janji."</i>

24		PT 1466	<i>Dana 18. jula Borovčanin je napustio područje Bratunca i Zvornika i vratio se u Štab SBP-a u Janji.</i>
25		PT 1486	<i>“Borovčanin i jedinice MUP-a su dovedene na to područje da pomognu u vojnoj operaciji koja je tada bila u toku.”</i>
26		PT 1486	<i>“Ova vojna operacija je imala dvostuku svrhu-od kojih je jedna bio legitiman cilj da se demilitarizuje enklava i da se vojno odgovori na ABiH. “</i>
27		PT 1514	<i>“Put Bratunac-Konjević Polje je bio prometan i trebalo ga je obezbijediti da bi prošla kolona zarobljenika.”</i>
28		PT-562	<i>“ Kao njihov pretpostavljeni (Odreda SBP-as iz Šekovića)...Borovčanin nije ništa nikom prijavio.”</i>

VI. ANEX II

MATERIJALNI DOKAZI

1. Materijalni dokazi Tužilaštva Bosne i Hercegovine

T-1	Naredba MUP RS, Kabinet ministra broj 64/95 od 10.07.1995. godine;	Uveden dana 14.01.2014. godine
T-2	Depeša CJB Zvornik broj 277/95 od 12.07.1995. godine upućena MUP RS-	Uveden dana 14.01.2014. godine

	Štabu policijskih snaga Bijeljina, Kabinetu ministra Pale, resor javne bezbjednosti;			
T-3	Depeša CJB Zvornik broj 283/95 od 13.07.1995. upućena MUP RS- Kabinet ministra Pale, resor javne bezbjednosti te štabu policijskih snaga Bijeljina;	Uveden godine	dana	14.01.2014.
T-4	Naredba specijalne brigade policije, IKM Semizovac broj 61/95 od 17.07.1995. godine upućena za informaciju: štabu policijskih snaga – Pale, štabu SBP Jahorina, CJB Zvornik – načelniku za informaciju, zamjeniku komadanta SBP Bratunac – Ljubiši Borovčaninu, pomoćniku komadanta SBP – Dušku Jevrić, SBP Janja;	Uveden godine	dana	14.01.2014.
T-5	Zapisnik o saslušanju svjedoka Luka Bogdanović, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-210/07 od 10.12.2007. godine (kopija);	Uveden godine	dana	11.02.2014.
T-6	Zapisnik o saslušanju svjedoka Velomira Gajića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-789/09 od 15.10.2009. godine (kopija);	Uveden godine	dana	11.02.2014.
T-7	Zapisnik o saslušanju svjedoka Radenko Vanovac, Tužilaštvo BiH, T20 0 KTRZ 0002194 11, od 20.03.2012. godine;	Uveden godine	dana	11.02.2014.
T-8	Zapisnik o saslušanju svjedoka Slobodan Stjepanović, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 14-04/2-393/05, od 27.10.2005. godine (kopija);	Uveden godine	dana	17.03.2014.
T-9	Zapisnik o saslušanju svjedoka Stanislav Vukajlović, Državna agencija			

	za istrage i zaštitu, broj: 14-04/2-346/05 od 18.10.2005. godine (kopija);	Uveden godine	dana	24.03.2014.
T-10	Dopis Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-123-4/07 od 20.05.2009. godine, upućen Tužilaštvu BiH sa Zapisnikom o saslušanju svjedoka Jovan Nikolić, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-385/09 od od 14.04.2009. godine (kopija);	Uveden godine	dana	24.03.2014.
T-11	Zapisnik o saslušanju svjedoka Živan Milovanović, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-31/10 od 14.01.2010. godine;	Uveden godine	dana	31.03.2014.
T-12	Zapisnik o saslušanju svjedoka Radovan Sladoje, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-101/07 od 31.03.2008. godine (kopija) – Fotodokumentacija RS-1 – RS-10;	Uveden godine	dana	07.04.2014.
T-13	Zapisnik o saslušanju svjedoka Zoran Erić, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 14-04/2-326/05 od 13.10.2005. godine (kopija);	Uveden godine	dana	28.04.2014.
T-14	Zapisnik o saslušanju svjedoka Erić Zorana, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-407/08 od 21.04.2009. godine;	Uveden godine	dana	28.04.2014.
T-15	Zapisnik o saslušanju svjedoka Marko Aleksić, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 14-04/2-327/05 od 12.10.2005. godine (kopija);	Uveden godine	dana	12.05.2014.
T-16	Video zapis DVD Srebrenica, autora Zorana Petrovića (dokaz Aneks A optužnice pod brojem 106), – Transkript navedenog Video zapisa;	Uveden godine	dana	26.05.2014.

T-17 T-18	Fotografije na kojima su vidljiva određena lica od kojih je jedno lice svjedok;	Uveden godine	dana	16.06.2014.
T-19	Fotografija poljoprivrednog dobra u Kravici;	Uveden godine	dana	16.06.2014.
T-20	Zapisnik o saslušanju svjedoka Siniše Renovice od 13.03.2014.godine (kopija) – Transkript o saslušanju svjedoka Siniše Renovice od 13.03.2014. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Siniše Renovice od 13.03.2014.godine, u originalu (dokaz uveden dana 30.06.2014. godine)	Uveden godine	dana	23.06.2014.
T-21	Fotografija Zemljoradničke zadruge u Kravici;	Uveden godine	dana	23.06.2014.
T-22	Depeša CJB Zvornik, broj 281/95 od 12.07.1995. godine, upućena MUP-u RS – Štabu policijskih snaga Bijeljina, Kabinet Ministra, resor javne bezbjednosti;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-23	Depeša CJB Zvornik, broj 277/95 od 12.07.1995. godine, pućena MUP-u RS – Štabu policijskih snaga Bijeljina, Kabinet Ministra, resor javne bezbjednosti;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-24	Depeša CJB Zvornik, broj 278/95 od 12.07.1995. godine, pućena MUP-u RS – Štabu policijskih snaga Bijeljina, Kabinet ministra, resor javne bezbjednosti;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-25	Depeša MUP-a RS, kabinet Ministra, broj k/p -1-415/95 od 13.07.1995. godine, upućena CJB Zvornik – načelniku u kojem se u cjelosti prenosi sadržaj depeše Komande Drinskog	Uveden godine	dana	14.07.2014.

	Korpora VRS, strogo povjerljivi broj 17/901 od 13.07.1995. godine;			
T-26	Depeša MUP RS, kabinet Ministra, broj k/p-416/95 od 13.07.1995. godine, upućena CJB Zvornik – načelniku štaba komande policijskih snaga MUP Bijeljina;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-27	Depeša CJB Zvornik, broj 282/95 od 13.07.1995. godine, upućena MUP RS Kabinetu Ministra – Pale, štab policijskih snaga Bijeljina, resor javne bezbjednosti;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-28	Depeša CJB Zvornik, broj 283/95 od 13.07.1995. godine, upućena MUP RS Kabinetu Ministra – Pale, štab policijskih snaga Bijeljina, resor javne bezbjednosti;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-29	Depeša CJB Zvornik, broj 12-6/08-508/95 od 14.07.1995. godine, upućena MUP RS – Pale, Kabinetu Ministra, MUP RS – Bijeljina, štab komande policijskih snaga;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-30	Depeša CJB Zvornik, broj 12-6/08-510/95 od 15.07.1995. godine, upućena MUP RS – Pale, Kabinetu Ministra, MUP RS – Bijeljina, štab komande policijskih snaga;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-31	Depeša CJB Zvornik, broj 01-16-02/1-205/95 od 15.07.1995. godine, upućena MUP RS Kabinetu Ministra – Pale, RJB štab policijskih snaga – Bijeljina, štab policijskih snaga – Pale, štab policije Vogošća;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-32	Depeša CJB Zvornik, broj 12-6/ 08-520/95 od 16.07.1995. godine, upućena MUP RS Pale – kabinetu	Uveden godine	dana	14.07.2014.

	Ministra, MUP RS Bijeljina i Jahorina – štabu policijskih snaga, SJB Vogošća – štabu policijskih snaga – Sarić Goranu;	
T-33	Depeša CJB Zvornik, broj 01-16-02/1-206/95 od 17.07.1995. godine, upućena: MUP-a RS Kabinetu Ministra – Pale, Resoru javne bezbjednosti, štabu policijskih snaga – Bijeljina, štabu policijskih snaga – Jahorina, štabu policijskih snaga – Vogošća;	Uveden dana 14.07.2014. godine
T-34	Depeša CJB Zvornik, broj 12-6/ 08-529/95 od 18.07.1995. godine, upućena MUP RS – Kabinetu Ministra, RJB – štab policije Bijeljina, Jahorina, Vogošća;	Uveden dana 14.07.2014. godine
T-35	Depeša CJB Zvornik, broj 12-6/08-534/95 od 19.07.1995. godine, MUP RS – Kabinet Ministra, RJB Štab policijske snage Bijeljina, Vogošća i Jahorina;	Uveden dana 14.07.2014. godine
T-36	Dokument EDS broj 02941600 do 02941603, odnosi se na period 10.07.1995.godine do 20.07.1995. godine;	Uveden dana 14.07.2014. godine
T-37	Depeša CJB Zvornik, broj 01-16-02/1-213/95 od 21.07.1995. godine, upućena MUP RS PALE – Kabinet Ministra, RJB – Štab policijskih snaga – Bijeljina, Jahorina i Vogošća	Uveden dana 14.07.2014. godine
T-38	Depeša CJB Zvornik, broj 01-16-02/1-221/95 od 22.07.1995. godine, upućena MUP RS – Kabinetu Ministra, RJB – Štab policijskih snaga Bijeljina, Pale i Vogošća;	Uveden dana 14.07.2014. godine

T-39	Depeša CJB Zvornik, broj 01-16-02/1-231/95 od 28.07.1995. godine, upućena MUP RS – Kabinet Ministra, RJB Štab policijskih snaga Bijeljina;	Uveden godine	dana	14.07.2014.
T-40	Zapisnik o saslušanju svjedoka Goran Ostojić, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-101/07 od 25.03.2010. godine (kopija);	Uveden godine	dana	03.11.2014.
T-41	Zapisnik o saslušanju svjedoka Živorad Lakić, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-15/3-1-04-2-195/09 od 28.07.2009. godine (kopija), – Zapisnik o saslušanju svjedoka Živorad Lakić, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-788/09 od 14.10.2009. godine (kopija), – Audio zapis od 14.10.2009. godine, SIPA;	Uveden godine	dana	03.11.2014.
T-42	Zapisnik o saslušanju svjedoka Milorad Sarić, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-423/09 od 30.04.2009. godine (kopija);	Uveden godine	dana	15.09.2014.
T-43	Zapisnik o saslušanju svjedoka Jelenko Kljajić, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-45/10 od 18.08.2010. godine (kopija), – Zapisnik o saslušanju svjedoka Jelenko Kljajić, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-101/07 od 24.01.2011. godine (kopija), – Zapisnik o saslušanju svjedoka Jelenko Kljajić, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-101/07, KT-RZ-82/08, T20 0 KTRZ 0000817 11, T20 0 KTRZ 0000565 10 od 12.09.2011. godine (kopija),	Uveden godine	dana	10.11.2014.

	<p>– Audio zapis sa saslušanja svjedoka Jelenko Kljajić od 24.01.2011. godine;</p>	
T-44	<p>Zapisnik o saslušanju svjedoka SG-8, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-101/07 od 29.03.2010. godine, - Zapisnik o saslušanju svjedoka SG-8, Tužilaštvo BiH, KT-RZ-101/07, KT-RZ-82/08, T20 0 KTRZ 0000817 11, T20 0 KTRZ 0000565 10;</p>	<p>Uveden dana 01.12.2014. godine</p>
T-45	<p>Zapisnik o saslušanju svjedoka Tomislav Krstović, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-101/07 od 14.01.2010. godine (kopija),</p> <p>– Transkript saslušanja svjedoka Tomislav Krstović, broj KT-RZ-101/07 od 14.01.2010. godine I i II dio,</p> <p>– Fotografija hangara, broj: 0263-3853-0263-3853;</p>	<p>Uveden dana 26.01.2015. godine</p>
T-46	<p>Fotografija hangara u Kravicama koju je svjedok SG-6 označio prilikom svjedočenja dana 16.03.2015. godine;</p>	<p>Uveden dana 16.03.2015. godine</p>
T-47	<p>Zapisnik o saslušanju svjedoka SG-9, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-462/10 od 26.08.2010. godine;</p>	<p>Uveden dana 06.04.2015. godine</p>
T-48	<p>Zapisnik o saslušanju svjedoka SG-9, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-101/07, KT-RZ-82/08, T20 0 KTRZ 0000817 11, T20 0 KTRZ 0000565 10 od 13.09.2011. godine;</p>	<p>Uveden dana 06.04.2015. godine</p>
T-49	<p>Zapisnik KTRZ 101/07 o saslušanju svjedoka SG-1 od 24.12.2010. godine; transkript;</p>	<p>Uveden dana 20.04.2015. godine</p>

T-50	Zapisnik SG-1 od 15.09.2011. godine; transkript svjedočenja;	Uveden godine	dana	20.04.2015.
T-51	Fotografija koju je svjedok SG-1 danas obilježavao.;	Uveden godine	dana	20.04.2015.
T-52	Fotografija poljoprivrednog dobra Kravice na kojoj je vršio pokazivanje zaštićeni svjedok SG-2;	Uveden godine	dana	01.06.2015.
T-53	Fotokopija Izvoda iz matične knjige umrlih za svjedoka SG-10 broj: 07/1-202.1-2447/13 od 26.11.2013. godine;	Uveden godine	dana	08.06.2015.
T-54	Zapisnik o saslušanju svjedoka SG-10, Tužilaštvo BiH, broj: KTN-RZ 36/08, od 31.10.2009. godine (kopija), – Transkript saslušanja svjedoka SG-10, KTN-RZ-36/08 od 31.10.2009. godine, – Audio zapis saslušanja svjedoka SG-10;	Uveden godine	dana	06.07.2015.
T-55	Zapisnik o saslušanju svjedoka Luka Marković, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 14-04/2-290/05, od 20.09.2005. godine (kopija);	Uveden godine	dana	06.07.2015.
T-56	Nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke, podoblast sudska medicina, doc. dr med. sc. Vedo Tuco, specijalista sudske medicine, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, tužilac Tužilaštva BiH Ibro Bulić, broj: T20 0 KZTR 0002194 11, Tuzla, 30.03.2015. godine – 7 CD-ova: 1. „Zapisnici i potvrde o smrti – prilog uz izvještaj dr Tuće iz 2009.“;	Uveden godine	dana	06.07.2015.

	<p>2. „Izveštaj vještaka Vedo Tuco od 15.02.2011.“;</p> <p>3. „Dokumentacija vještačenja od 14.05. '10.“;</p> <p>4. „Ekshumacija Sandići, 2004.“;</p> <p>5. „Kravica- izvještaj dr Vedo Tuco 2007 (sa priložima)“;</p> <p>6. „Kravica 30.03.'15.“;</p> <p>7. „Kravica 30.03.2015.“.</p>			
T-57	Trasnkripti izjave svjedoka Deronjić Miroslava dat na suđenju pred MKSJ u predmetu br IT-02-60/I-S tužilac protiv Momira Nikolića od 28.10.2003. godine;	Uveden godine	dana	13.07.2015.
T-58	Transkript izjave svjedoka Omanović Ćamile dat na suđenju pred MKSJ u predmetu br IT-98-33-T tužilac protiv Radolsava Krstića od 22/23.03.2000. godine;	Uveden godine	dana	13.07.2015.
T-59	Zapisnik o saslušanju zaštićenog svjedoka SG-5, Državna agencija za istrage i zaštitu, 17-04/2-6-04-2-155/10 od 03.03.2010. godine;	Uveden godine	dana	28.09.2015.
T-60	Zapisnik o saslušanju svjedoka SG-5, Tužilaštvo BiH KT-RZ-101/071 i KT-RZ-82/08 od 24.03.2010. godine, - Transkript o saslušanju svjedoka SG-5 u predmetu Jević Duško i dr i Ikonić Neđo i dr.;	Uveden godine	dana	28.09.2015.
T-61	Zapisnik o saslušanju svjedoka SG-5, Tužilaštvo BiH KT-RZ-101/071 i KT-RZ-82/08, T20 0 KTRZ 000817 11 i T20 0 KTRZ 000565 10 od 14.09.2011. godine;	Uveden godine	dana	28.09.2015.

T-62	Spisak pripadnika Komande brigade policije za ATD	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-63	Prijedlog Ministra unutrašnjih poslova za vanredno unapređenje Sarić Gorana u čin general majora policije od 17.11.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-64	Odlikovanje (Ukaz) predsjednika RS za Sarić Gorana Ordenom Nemanjića, 18.11.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-65	Obavještenje, Specijalna brigada policije, broj 01/1-895/94 od 29.04.1994.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-66	Naređenje Ministra unutrašnjih poslova, u potpisu Živko Rakić, MUP RS Bijeljina, broj K/P-1-101/95 od 16.03.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-67	Obavještenje, Specijalna brigada policije, broj 01/1-1-76/95 od 13.06.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-68	Obavještenje, SBP, broj SL-1/95 od 17.06.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-69	Obavještenje, Specijalna brigada policije, broj 01/1-1-86/95 od 25.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-70	Smjernice za određivanje kriterijuma krivičnog gonjenja iz 1992., Glavni štab vojske RS, Vojno tužilaštvo pri Glavnom štabu vojske	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-71	Naredba o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u vojsci Srpske Republike BiH, Glasnik srpskog naroda, od 13.06.1992.	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-72	Direktiva br. 4, Glavni štab vojske RS, broj: 02/5-210 od 19.11.1992., autor Ratko Mladić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-73	Rezolucija br. 819 Vijeća UN, od 16.04.1993.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-74	Direktiva za dalja dejstva br. 7, Osnovne karakteristike međunarodne vojno-političke situacije, broj Dt 2/2-11 od 8.3.1995., Vrhovna komanda OS Republike Srpske, autor vrhovni komandant Radovan Karadžić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-75	Direktiva za dalja dejstva op.7/1, broj: Dt 2/2-15 od 31.3.1995., Glavni štab Vojske Republike Srpske, komandant Ratko Mladić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-76	Dopis Kabinbetu ministra unutrašnjih poslova, MUP RS, Specijalna brigada policije, štab Jahorina-Trnovo, u potpisu komandant Sarić Goran, broj 20/95 od 12.05.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-77	Vanredni borbeni izvještaj, Komanda 1. Bratunačke brigade, str. pov. br. 03/253-54-1 od 25.05.1995., autor pukovnik Vidoje Blagojević	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-78	Zahtjev za popunu MTS-om MUP-u Republike Srbije, MUP RS, Specijalna brigada policije, Bijeljina, broj 01/1-1-357/95 od 02.06.1995., u potpisu Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-79	Naredba Radovana Karadžića za uvođenje najviših mjera borbene gotovosti, broj: 01-1118/95 od 16.06.1995.g.	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-80	Zapovjest za aktivna b/d, broj 04/156-2 od 02.07.1995. godine, u potpisu komandant Milenko Živanović	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-81	Depeša Kovač Tomislava, broj 56/95 od 06.07.1995. upućena Sarić Goranu na Štab policijskih snaga Vogošća	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-82	Dosje 37 UNMO i UNPROFOR izvještaja o vojnoj situaciji između 6 i 18.07.1995	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-83	Depeša, MUP, Specijalna brigada policije, IKM- Trnovo, broj: 126/95 od 07.07.1995.godine, Ljubiša Borovčanin	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-84	Depeša, MUP, Specijalna brigada policije, IKM- Trnovo, broj: 127/95 od 08.07.1995.godine, Ljubiša Borovčanin	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-85	Depeša, MUP, Specijalna brigada policije, IKM- Trnovo, broj: 127/95 od 09.07.1995.godine, Ljubiša Borovčanin	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-86	Naredba za mobilizaciju svih V/O iz radne obaveze, Komanda 1. Bratunačke Lpbr, broj 04/354-58 od 10.07.1995., autor Vidoje Blagojević	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-87	Naredba za obezbjeđenje autobusa za evakuaciju iz enklave Srebrenica, Komanda Drinskog korpusa, broj: 22/226 od 12.07.1995. , autor Milenko Živanović	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-88	Naredba, Komanda Drinskog korpusa-Obavještajno odjeljenje, Zdravko Tolimir, strogo pov. 17/897 od 12.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-89	Depeša-Naredba komandanta štaba CJB Zvornik Vasić Dragomira, broj 12-6/08-502/95 od 12.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-90	Akt Komande DK DŠ VRS, saznanja-izjava r/z Bektić Izudina, broj: 17/896 od 12.07.1995. godine	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-91	Naređenje Komande Drinskog korpusa, sprečavanje prolaska muslimanskih grupa ka Tuzli i Kladnju, broj 03/156-12 od 13.07.1995., autor general-major Milenko Živanović	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-92	Redovni borbeni izvještaj, Komanda Drinskog korpusa, broj: 03/2-214 od 13.07.1995., autor Radislav Krstić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-93	Akt komandanta 65.ZMTP Milomira Savčića, Postupak sa ratnim zarobljenicima, IKM 65. ZMTP, Borike od 13.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-94	Izvještaj MUP-a Sprecijalne brigade policije broj : 284/95 od 13.07.1995., zamjenika komadanta SBP Ljubiše Borovčanina	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-95	Depeša Pepić Stjepana, broj 01/1-1.4/5--665/95	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-96	Akt/Depeša rukovodioca RDB-a Dragana Kijca, MUP RS- RDB Sarajevo, broj: 05-2038/95 od 14.07.1995, autor Dragan Kijac	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-97	Redovni borbeni izvještaj, Komanda 5. Inženjerijskog bataljona, broj 38-56 od 14.07.1995., autor Mile Simanić, zamjenik komandanta 5. Inženjerijskog bataljona	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-98	Naredba Krstić Radislava, Komanda drinskog korpusa, strogo pov. 03/157-7 od 15.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-99	Depeša, Komanda bratunačke brigade LPBR VRS, broj: 03/253-106/1 od 17.07.1995. godine, autor Vidoje Blagojević	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-100	Redovni borbeni izvještaj, Komanda 5. Inženjerijskog bataljona, broj: 38-58 od 17.07.1995., autor Mile Simanić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-101	Redovni borbeni izvještaj, Komanda Drinskog korpusa, br. 03/2-219 od 17.07.1995., autor general-major Radislav Krstić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-102	Depeša načelnika OP CJB Zvornik Luke Bogdanovića, broj 12-06/08-527/95 od 18.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-103	Vanredni borbeni izvještaj Komande Drinskog korpusa o stanju u z/o 1. Zvorničke brigade, str. pov. br. 03/2-221 od 18.07.1995., autor general-major Radislav Krstić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-104	Redovni borbeni izvještaj Komande Drinskog korpusa, str. pov. br. 03/2-222 od 18.07.1995., autor general-major Radislav Krstić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-105	Redovni borbeni izvještaj Komande Drinskog korpusa, str. pov. br. 03/2-223 od 19.07.1995., autor general-major Radislav Krstić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-106	Depeša načelnika SJB Han Pijesak, broj 15-10/01-49/95 od 22.07.1995. godine, autor Goran Kanostrevac	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-107	Bilten bezbjednosti događaja, MUP RS Bijeljina, broj: 200 od 12.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-108	Izveštaj o događajima za dan 12.07.1995., MUP RS Bijeljina, od 13.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-109	Izveštaj o radu SPB za priod januar-septembar 1995, MUP RS, SBP, Bijeljina, broj 01/1-1-628 od 04.11.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-110	Izveštaj o radu SPB za I polugodište 1995., MUP RS, SBP, Bijeljina, broj: 01/1-1-625/95, juli 1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-111	Izveštaj o radu SPB za juni 1995. godine, broj 01/1-1-624, juli 1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-112	Izveštaj o radu SPB za april 1995. godine, broj 01/1-1-622, maj 1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-113	Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 14/15.7.1995., broj 196/95 od 15.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-114	Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 16/17.7.1995., broj 198/95 od 17.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-115	Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 18/19.7.1995., broj 200/95 od 19.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-116	Depeša, broj 6/95, 23.06.1995., autor Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-117	Depeša, MUP RS, SBP, IKM Semizovac, broj 16/95, 27.06.1995., autor Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-118	Depeša, RS, SBP, broj 18/95, 27.06.1995., autor Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-119	Depeša, SBP, IKM Vogošća, broj 20/95, 28.06.1995., autor Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-120	Depeša, SBP, IKM Vogošća, broj 22/95, 30.06.1995., autor Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-121	Depeša, SBP, IKM Semizovac, broj 31/95, 01.07.1995., autor Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-122	Depeša, Štab policijskih snaga, IKM Vogošća, broj 37/95, 04.07.1995., autor Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-123	Depeša, Štab policijskih snaga, IKM Vogošća, broj 41/95, 05.07.1995., autor Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-124	Depeša, SBP, IKM Semizovac, broj 59/95, 16.07.1995., autor Goran Sarić	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-125	Laboratorijski izvještaj - automatska balistička uporedba od 24.02.2000., autor Sudski znanstveni laboratorij-Biro za alkohol, duhan i vatreno oružje	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-126	Kriminalističko tehnička analiza eksploziva na osnovu uzoraka sa raznih lokacija u Srebrenici, autor Holandski institut za kriminalističku tehniku	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-127	Procjena minimalnog broja osoba koje je MKSJ eksumirao od 1996. do 2001. januar 2004, autor Jose Pablo Barayarbar	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-128	Izvještaj o iskopavanjima i ekshumacijama masovne grobnice Glogova 1 u 2000. godini, Richard Wright	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-129	Izveštaj o kriminalističko-tehničkoj obradi grobnice na lokalitetu Cerska, 15.06.1998. godine, dr. William Haglund	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-130	Izveštaj američke mornaričke službe za istrage o pregledu i pronalaženju dokaza iz skladišta Kravice	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-131	Prilog Izveštaju o broju nestalih i mrtvih iz Srebrenice, Helga Brunborg, od 12.04.2003.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-132	Izveštaj o broju nestalih i mrtvih u Srebrenice, od Helga Brunborg i Henrik Urdal, 12.02.2000.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-133	Izveštaj o pregledanju i uzimanju dokaznog materijala iz skladišta u Kravici, od Michael J. Hedley, mart 2001.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-134	Detekcija ljudske krvi u uzorcima koji su prikupljeni u školi u Grbavcima 1996. godine, 20.12.1999.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-135	Izveštaj OTP pod nazivom nestali iz Srebrenice-osobe koje se vode kao nestale nakon zauzimanja Srebrenice (01039876-01040148). - CD	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-136	Izveštaj o iskopavanjima i ekshumacijama masovne grobnice Glogova 2 u 1999. -2001. godina, forenzički antropolog Jose Pablo Baraybar	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-137	Izveštaj glavnog patologa- grobnice Srebrenica, MKSJ, John Clark, 1999. godine	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-138	Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Sarić Gorana, broj T20 0 KTRZ0002194 11, 27.01.2012. godine	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-139	Crtež lica mjesta Kravica, broj 14-13/1-7-243/05 od 04.10.2005. god.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-140	PIP lista ekshumiranih iz masovnih grobnica koje se dovode u vezu sa padom Srebrenice zaključno sa danom 02.07.2015 (6585 lica).- CD	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-140 a	Identifikovani u masovnoj grobnici Cerska, 02.07.2015. godine - kao cjelovita izvršena kao dokaz	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-141	Dokumentacija o ekshumaciji na lokalitetu naselja Sandići, Kantonalno tužilaštvo Tuzla, broj KTA-1137/04, juni/juli 2004. godine	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-142	Karta Srebrenica i Žepa, juli 95.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-143	Fotografija Bijela kuća-MKSJ	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-144	Fotografija Potočara, načinjena iz zraka 13.07.95., sa bilješkama	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-145	Fotografija iz zraka-Potočari od 13.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-146	Forografija zapaljenih stvari u Potočarima (uslikao Johannes Rutten)	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-147	Mapa - kretanje kolone i položaj srpskih snaga-MKSJ	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-148	Fotografija-pokazuje brdo i šumu gdje su se kretale kolone Muslimana-MKSJ	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-149	Karta koja pokazuje kretanje kolone	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-150	Fotografija iz zraka-Nova Kasaba, fudbalsko igralište od 13.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-151	Fotografija dolina Sandići, načinjena iz vazduha	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-152	Fotografija doline Sandići 13.07.95.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-153	Fotografija doline Sandići uvećano	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-154	Fotografija načinjena iz pravca Bratunca, sa područjem između Kravica i Sandića, sa označenim skladištem	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-155	Panorama skladišta u Kravicama	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-156	Fotografija skladište u Kravici, 13.07.95.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-157	Fotografija stražnjeg dijela skladišta sa ostacima kukuružišta	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-158	Video fotografije tijela ispred skladista u Kravici, 13.07.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-159	Fotografija tavanice zapadnog dijela sa tragovima krvi	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-160	Fotografija unutrašnjeg zapadnog dijela skladista sa mrljama od krvi na zidu	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-161	Fotografija otiska cipele pod prozorom	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-162	Fotografija uvećana foto.otiska cipele pod prozorom	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-163	Mapa primarnih i sekundarnih grobnica, MKSJ	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-164	Fotografija Konjević Polja od 14.08.95.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-165	Fotografija Glogova 05.07.95. sa bilješkom	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-166	Fotografija Glogova načinjena iz vazduha od 17.07.95.	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-167	Fotografija LK. Dahmo Kadrić, iz Glogove	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-168	Fotografija iz zraka 27.07.95. i 20.10.1995. -Tatar Bratunc, MKSJ	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-169	Fotografija uznemirena zemlja, Glogova, 30.10.95.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-170	Fotografija uznemirena zemlja, Glogova, 09.11.95.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-171	Karta, Zeleni Jadar- grobnica, MKSJ	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-172	Fotografija iz zraka-Zeleni Jadar, MKSJ	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-173	Fotografija iz zraka - Zeleni Jadar, uznemirena zemlja od 07.09. i 2.10.1995., MKSJ	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-174	Zeleni Jadar-grobnica, uznemirena zemlja, od 24.08.1995. i 02.10.1995.	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-175	Zeleni Jadar-grobnica, uznemirena zemlja, od 20.10.1995. i 23.10.1995., MKSJ	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-176	Fotografija ligatura pronađenih u grobnici Cerska	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-177	Karta Kravice, mjesta egzekucije i masovnih grobnica	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-178	Masovne Grobnice, Srebrenica, primarne i sekundarne, grafikon	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-179	Brošura-Fotografije izdvojene iz video zapisa sa suđenja o Srebrenici. - CD	Uveden godine	dana	09.11.2015.
T-180	Brošura-Knjiga za identifikaciju bosanskih muslimana. - CD	Uveden godine	dana	09.11.2015.

T-181	Transkript saslušanja svjedoka Miloš Stuparm dat u predmetu Blagojević pred MKSJ	Uveden dana 09.11.2015. godine
T-182 a	Rezime sudsko-medicinskog dokaznog materijala-stratišta I masovne grobnice od 16.05.2000. godine;	Uveden dana 04.04.2016. godine
T-182 b	Rezime sudsko-medicinskog dokaznog materijala-masovne grobnice ekshumirane tokom 2000. Godine, 20.02.2001. godine;	Uveden dana 04.04.2016. godine
T-182 c	Međunarodni krivični sud ujedinjenih nacija za Bivšu Jugoslaviju, Istraga o Srebrenici od 24.08.2003. godine;	Uveden dana 04.04.2016. godine
T-182 d	Međunarodni krivični sud Ujedinjenih nacija za bivšu Jugoslaviju, Istraga o Srebrenici od 08.06.2007. godine;	Uveden dana 04.04.2016. godine
T-182 e	Međunarodni krivični sud Ujedinjenih nacija za bivšu Jugoslaviju, Istraga o Srebrenici, Rezime sudsko-medicinskog dokaznog materijala-ekshumacija ljudskih ostataka iz masovnih grobnica od 27.11.2007. godine;	Uveden dana 04.04.2016. godine
T-182 f	Transkript suđenja sa svjedočenjem Deana Manninga u predmetu Vidoja Blagojević I Dragana Jokića od 05.02. I 06.02.2004. godine;	Uveden dana 04.04.2016. godine
T-183	Izveštaj o komandnoj odgovornosti u brigade VRS-a od 05.04.2000. godine; Iskaz o vojnim događajima u Srebrenici – operacija “Krivaja 95” od 01.11.2002. godine – prilog u elektronskoj formi (CD), Richard J. Butler;	Uveden dana 11.07.2016. godine

T-184	<p>Transkripti sa saslušanja svjedoka Nikolić Momira u predmetu broj IT-02-60-T, Tužilac protiv Vidoja Blagojevića i Dragana Jokića od:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 19.09.2003. godine; 2. 22.09.2003. godine; 3. 23.09.2003. godine; 4. 25.09.2003. godine; 5. 26.09.2003. godine; 6. 29.09.2003. godine; 7. 30.09.2003. godine; 8. 01.10.2003. godine <p>– Dokazi korišteni prilikom svjedočenja u eletronskoj formi (CD);</p>	Uveden godine	dana	11.07.2016.
T-185	Transkripti sa saslušanja svjedoka Visensijus Bernardus Egbers u predmetu broj IT-05-88-T, Tužilaštvo protiv Vujadina Popovića i drugih od 18/19/20.10.2006. godine;	Uveden godine	dana	11.07.2016.
T-186	Koorespondencija Tužilaštva BiH sa svjedocima Egberts, Van Dujin, Franken i Groenewegen;	Uveden godine	dana	11.07.2016.
T-187	Transkript sa saslušanja svjedoka Paul Groenewegen u predmetu broj IT-05-88-T, Tužilaštvo protiv Vujadina Popovića i drugih od 25.10.2006. godine;	Uveden godine	dana	11.07.2016.
T-188	Transkript sa salušanja svjedoka Robert Alexander Franken u predmeto broj IT-98-33-T od 04.04.2000. godine	Uveden godine	dana	11.07.2016.
T-189	Transkript sa saslušanja svjedoka Lendert Kornelis Van Dujin u predmetu broj IT-05-88-T, Tužilaštvo protiv Vujadina Popovića i drugih od:	Uveden godine	dana	11.07.2016.

	<p>1. 18.10.2006. godine;</p> <p>2. 19.10.2006. godine;</p> <p>3. 20.10.2006. godine;</p>	
T-190	Odluka po molbi na osnovu pravila 75H, vanpretresnog vijeća MKSJ broj IT-09-92-R75H.7 od 13.05.2016. godine;	Uveden dana 11.07.2016. godine
T-191	Dokazi u elektronskoj formi (CD) korišteni prilikom svjedočenja Visensijus Bernardus Egbers, Paul Groenewegen, Robert Alexander Franken i Lendert Kornelis Van Dujin;	Uveden dana 11.07.2016. godine
T-192	Naredba ministra Tome Kovača, MUP RS, Kabinet ministra, br k/p-1-422/95 od 17.07.1995.godine;	Uveden dana 17.10.2016. godine
T-193	Zahtjev za popunu MTS-a upućen MUP R Srbije, MUP RS, SBP, Bijeljina, broj: 01/1-1-357/95 od 2.juna 1995 godine;	Uveden dana 12.12.2016. godine
T-194	Naredba broj 61/95 od 17.jula 1995.godine o formiranju borbene grupe;	Uveden dana 12.12.2016. godine
T-195	Naredba broj 59/95 od 16.jula 1995.godine o mobilizaciji 3.Odreda specijalne policije, autor Goran Sarić	Uveden dana 12.12.2016. godine
T-196	Transkript svjedočenja zaštićenog svjedoka PW-160 u predmetu Popović I dr. pred MKSJ, broj: IT-05-88-T od dana 09.03.2007. godine, 12.03.2007. godine i 13.03.2007. godine (u tri dijela);	Uveden dana 12.06.2017. godine
T-197	Pismeno MUP RS, RDB-III UPRAVA SARAJEVO, broj: 03-2003/95 od 13.07.1995. godine naslovljen „Štabu komande policijskih snaga – Pale“;	Uveden dana 03.07.2017. godine

T-198	Odluka o proglašenju ratnog stanja u opštini Srebrenica-Skelani, broj: 01-1372/95, Sarajevo, 14.07.1995. godine;	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-199	Redovni borbeni izvještaj, dostavlja se GŠV RS Komanda drinskog korpusa, broj 03/2-214 od 13.07.1995. godine	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-200	Naređenje o sprječavanju prolaska muslimanskih grupa ka Tuzli i Kladnju, Glavni štab VRS, stogo povjerljivi broj: 03/4-1629 od 13.07.1995. godine .	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-201	Redovni borbeni izvještaj, dostavlja se GŠV RS, Komanda Drinskog Korpusa, strogo povjerljiv broj: 03/2-222 od 18.07.1995. godine	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-202	Depeša, MUP RS Štab policijskih snaga – Pale, broj: 65/95 od 11.07.1995. godine, upućena CJB SARAJEVO, Štab Komande policijskih snaga Vogošća;	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-203	Depeša, MUP RS, Štab komande policijskih snaga – Pale, broj: 63/95 od 10.07.1995. godine;	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-204	Podaci o poginulim i ranjenim pripadnicima SBP-a, MUP RS Specijalna Brigada Policije IKM SEMIZOVAC, broj 16/95 od 06.07.1995. godine;	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-205	Depeša SBP IKM Trnovo broj 118/95, upućena MUP- RS, i to: Ministru, Štabu policijskih snaga Pale, SBP – Janja (za informaciju), te Zamjeniku komandanta SBP (Borovčanin-Trnovo- za informaciju), Specijalna Brigade Policije, IKM Semizovac, broj: 31/97, od 01.07.1995. godine	Uveden godine	dana	03.07.2017.

T-206	Depeša, SBP IKM Semizovac, broj: 59/95 od 16.07.1995. godine;	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-207	Depeša o formiranju štaba policijskih snaga i IKM policijskih snaga, SBP Bijeljina, broj: 01/1-32/95 od 15.03.1995. godine	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-208	Polugodišnji izvještaj o radu Drugog odreda policije za I polugodište 1995. Godine, MUP RS, SBP, Drugi odred Specijalne policije Šekovići, broj: 01/1-1-4/2-230/95 od 05.07.1995. godine	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-209	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji MUP-a RS iz 1994. godine, član 57. o formiranju i funkcionisanju rukovodnih tijela u slučaju proglašenja ratnog stanja;	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-210	Transkript saslušanja Neđe Jovičića od dana 17.10.2005. godine u terenskom uredu MKSJ-a, oznake traka: T000 – 2919 1A- T000-2920 1A, T000-2919 1B – T000 – 2920 1B	Uveden godine	dana	03.07.2017.
T-211	Zapisnik o saslušanju svjedoka Neđe Jovičića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-157/06 od 24.03.2006. godine	Uveden godine	dana	03.07.2017.

2. Materijalni dokazi odbrane optuženog Gorana Sarića

O-1	Naredba, MUP RS, Kabinet ministra, broj: 64/95 od 10.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.01.2014.
-----	--	------------------	------	-------------

O-2	Naredba za pretres terena, Komanda 1. Brlpbr, broj: 453-2 od 14. 07. 1995. godine	Uveden godine	dana	01.09.2014.
O-3	Redovni borbeni izvještaj, komanda 1. BRLPBR, broj: 03-253-10 B od 16. 07. 1995. godine	Uveden godine	dana	01.09.2014.
O-4	Naredba pukovnika Milanović Ignjata za angažovaje snaga na pretrersu terena, broj: 33-253-123-3 od 15. 07. 1995. godine	Uveden godine	dana	01.09.2014.
O-5	Dopis, Komanda 1 brlpbr, broj 03-253-106/1, u potpisu konandant Vidoje Blagojevic, od 17.07.1995. godine	Uveden godine	dana	19.09.2016.
O-6	Redovni borbeni izvjestaj, Komanda 1. Brlpbr, broj: 03-253-105 od 15.07.1995. godine	Uveden godine	dana	19.09.2016.
O-7	Naredba generala-pukovnika Ratka Mladica, Glavni štab VRS, broj: 03/4-1670 od 17.07.1995. godine	Uveden godine	dana	19.09.2016.
O-8	Spisak ratnih zločinaca poznatih Komandi 1. Brlpbr koji su vršili ratne zločine na području opština Bratunac, Srebrenica, Milići, Vlasenica i Skelani za koje postoje indicije da se nalaze u Srebrenici.	Uveden godine	dana	19.09.2016.
O-9	Zahtjev- Ishrana jedinice MUP-a na kontroli teritorije Srebrenice i Bratunca, Komanda Drinskog korpusa, broj: 20-267 od 15.07.1995.godine, u potpisu zamjenik pomoćnika komandanta za pozadinu pukovnik Šobot Ljubo	Uveden godine	dana	17.10.2016.
O-10	Diploma o visokom stručnom obrazlovanju, Centar Visokih vojnih škola kopnene vojske JNA, od 25.07.1987. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-11	Rješenje, Republički sekretarijat za unutrašnje poslove SR BiH, broj 10/2-120/125 od 21.04.1990. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.

O-12	Rješenje, Ministarstvo za unutrašnje poslove SR BiH, broj 09/4-120-3/394 od 08.08.1991. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-13	Zakon o primjeni zakona o unutrašnjim poslovima za vreme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja (uz Ukaz), Službeni glasnik Republike Srpske, Narodna skupština RS, broj 01-2287/94 od 29.11.1994. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-14	Zakon o unutrašnjim poslovima, prečišćeni tekst, Službeni glasnik Republike Srpske, Narodna skupština RS, broj 6 od 15.04.1994. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-15	Zakon o primjeni zakona o krivičnom postupku za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, Narodna skupština RS, broj 01-2290/94 od 29.11.1994. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-16 A	Odluka o stvarnoj nadležnosti redovnih sudova u krivičnim predmetima, Službeni glasnik srpskog naroda u BiH, Narodna skupština RS, broj 04-347 od 20.05.1992. godine (sl. Glasnik od 08.06.1992. godine)	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-16 B	Odluka o obrazovanju ratnih presjedništava u opštinama za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, Narodna skupština RS, od 08.06.1992. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-17	Zakon o vojnom tužilaštvu, Narodna skupština RS, broj 01-41/94, od 31.12.1993. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-18	Pravilo službe vojne policije Oružanih snaga SFRJ, Savezni sekretarijat za narodnu odbranu, uprava bezbjednosti, broj: UB-23, 1985. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-19	Pravilo službe organa bezbjednosti u oružanim snagama SFRJ, Savezni	Uveden godine	dana	14.11.2016.

	sekretarijat za narodnu odbranu, uprava bezbjednosti, broj: UB-1/3, 1984. godine			
O-20	Instrukcija o rukovođenju i komandovanju, Glavni štab VRS, broj: 18/20-414/94 od 24.10.1994. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-21	Hapšenje i sprovođenje RZ i drugih lica, instrukcija, Komanda Drinskog korpusa, Odjeljenje bezbjednosti, broj: 17/450 od 15.04.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-22	Postupak sa ratnim zarobljenicima, uputstvo, Komanda Lpbr Bratunac, broj 04-987-2/93 od 17.07.1993. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-23	Naredba, Pretres terena, Komanda Drinskog korpusa, broj: 02/04-112-32 od 27.06.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-24	Dopis/depeša, Komanda Drinskog korpusa, broj: 04/156-14 od 20.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-25	Dopis/depeša, Komanda 1. Zvorničke PBR, broj 01-272 od 21.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-26	Vanredni borbeni izvještaj, Komanda 1. Zvorničke PBR, broj 06/217-1, od 15.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-27	Vanredni borbeni izvještaj, IKM Drinskog korpusa Pribićevac, broj 08/95 od 09.07.1995. godine,	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-28	Vanredni borbeni izvještaj, Komanda Drinskog korpusa, IKM Pribićevac, broj: 11/95 od 10.07.1995. godine,	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-29	Mobilizacija v/o, zahtjev, Komanda Drinskog korpusa, broj: 05/1-242 od 15.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-30	Naredba, Angažovanje jedinica za ispomoću b/d I. Zvorničkoj PBR, Komanda Drinskog korpusa, broj: 04/156-28 od 16.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.

O-31	Zapovijest za aktivna b/d, Komanda 1. Bratunačke Ipbr, broj 439/2 od 05.07.1995. godine,	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-32	Borbena dokumenta, Komanda Drinskog korpusa –IKM Pribićeovac, od 11.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-33	Naređenje, Glavni štab VRS, broj 03/4-740 od 23.04.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-34	Naređenje, MUP RS, Štab policijskih snaga Pale, broj 66/95 od 12.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-35	Dopis, MUP, Specijalna brigada policije, Štab Jahorina – Trnovo, broj 20/95 od 12.05.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-36	Akt SBP, Specijalna brigada policije IKM Semizovac, broj 31/95 od 01.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-37	Redovni borbeni izvještaj, Komanda 1. Br pbr, broj 03-253-107 od 18.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-38	Redovni borbeni izvještaj, Komanda 1. Br pbr, broj 03-253-108 od 19.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-39	Naređenje, rasformiranje 28. Samostalnog brdskog bataljona, GŠ ARBiH, broj 4/43-10-1 od 10.02.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-40	Naređenje, Štab vrhovne komande Oružanih snaga R BiH, broj 02/227-1 od 10.02.1993. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-41	Obavještenje o rezultatima pregovora o demilitarizaciji Srebrenice, Štab vrhovne komande Oružanih snaga R BiH, broj 02/520-2 od 20.04.1993. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-42	Naređenje, Pripreme za izvođenje ofanzivnih b/d, GŠ ARBiH, broj 1/825-84 od 17.06.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-43	Obavještajni izvještaj, Komanda 28. Divizije – Odsjek obavještajnih poslova, broj 02-06-40/95 od 19.06.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.

O-44	Podaci dobijeni RI, Komanda 2. Korpusa, broj 02/8-01-998, od 27.06.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-45	Čestitka, Uspješno izvedena diverzantska b/d, Komanda 2. Korpusa, broj 02/1-670/4 od 28.06.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-46	Obavještenje po aktu GSS ARBiH broj 1/825-564 od 28.06.1995. godine, Komanda 28. Divizije, broj 02-06/95 od 29.06.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-47	Operativni izvještaj, Komanda 28. Divizije, broj 04-114/95 od 30.06.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-48	Izvještaj o popuni RJ 28. Divizije, Komanda 28. Divizije, broj 03-183-231 od 01.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-49	Uspjesi i zadaci jedinica ARBiH, Informacija i naređenje, Komanda 2. Korpusa, broj 02/1-604/123 od 02.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-50	Borbeni izvještaj, Komanda 28. Divizije, broj 01-161/95 od 05.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-51	Informacija o borbenim rezultatima jedinica i komandi 28. DKoV 2. Korpusa ARBiH, Komanda 2. Korpusa, broj: 04/1-105-603 od 08.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-52	Borbeni izvještaj, Komanda 28. Divizije, broj 01-167 od 09.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-53	Obavijest sa sjednice Presjedništva opštine Srebrenica održane dana 09.07.1995. godine u 19,00 časova, Opština Srebrenica – Predsjedništvo, broj 01-/95 od 09.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-54	Izvještaj, Generalštab ARBiH, broj 1/825-1325 od 17.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.

O-55	Dopis, Generalštab ARBiH, broj 1/825-1737 od 28.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-56	Izveštaj o prihvatu i stanju jedinica 28. dKoV Srebrenica, Generalštab ARBiH, broj 1/825-174?, od 28.07.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-57	Operativna saznanja o padu Zaštižene zone Srebrenica, Armija RBiH, Komanda 2. Korpusa, Odjeljenje službe vojne bezbjednosti, MUP, SDB, Sektor SDB Tuzla, od 28.08.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-58	Uvodno izlaganje, Generalštab Armije RBiH, Kabinet Komandanta, Vojni uzroci pada Srebrenice u julu 1995. godine, broj: 1/1-941 od 30.07.1996. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-59	Izjava Ramiza Bećirovića, Armija RBiH, Komanda 2. Korpusa, Odjeljenje službe državne bezbjednosti, od 11.08.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-60	Dokument Komande 2. Korpusa OSVB, broj 06-101-197-7/95 od 11.09.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-61	Izveštaj o doturu UBS i MTS u enklavi Žepa i Srebrenica, GŠ ARBiH, broj 1-1/7-169 od 28.05.1996. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-62	Zapovjest komandanta 12. Divizije za napad, Armija RBiH, Komanda 12. Divizije, broj 02/2-7-05 od 11.06.1995. godine	Uveden godine	dana	14.11.2016.
O-63	Dvoipolminutni isječak iz dnevnika Radiotelevizije Republike Srpske od 14.07.1995. godine na CD-u	Uveden godine	dana	11.09.2017.
O-64	Dnevnik sekretarice Radovana Karadžića, prvi unos 02.01.1995., posljednji unos 25.12.1995. godine, nosi haašku oznaku od 06385331 do 06385486	Uveden godine	dana	11.09.2017.

O-65	Republika Srpska, Ministarstvo unutrašnjih poslova, broj: k/p-1-307/95, od dana 119.06.1995. godine, u potpisu Tomislav Kovač.	Uveden dana 23.10.2017. godine
------	--	--------------------------------

VII. ANEX III
SASLUŠANI SVJEDOCI
1. Saslušani svjedoci Tužilaštva BiH

Redni broj	Ime i prezime svjedoka	Datum svjedočenja
1.	Mladenko Borovčanin	03.12.2013. godine
2.	Milorad Marić	17.12.2013. godine
3.	Spaso Škoro	17.12.2013. godine
4.	Tomislav Kovač	24.12.2013. godine
5.	Milan Stojčinović	14.01.2014. godine
6.	Željka Veljo	04.02.2014. godine
7.	Nenad Gojković	04.02.2014. godine
8.	Luka Bogdanović	04.02.2014. godine
9.	Velomir Gajić	11.02.2014. godine
10.	Radenko Vanovac	11.02.2014. godine
11.	Stanimir Lulić	11.02.2014. godine

12.	Slobodan Stjepanović	17.03.2014. godine
13.	Stanislav Vukajlović	17.03.2014. godine
14.	Jovan Nikolić	24.03.2014. godine
15.	Živan Milovanović	24.03.2014. godine
16.	Miladin Mlađenović	31.03.2014. godine
17.	Miladin Stevanović	31.03.2014. godine
18.	Radovan Sladoje	07.04.2014. godine
19.	Zoran Erić	29.04.2014. godine
20.	Marko Aleksić	12.05.2014. godine
21.	Ljubodrag Gajić	16.06.2014. godine
22.	Siniša Renovica	23.06.2014. godine
23.	Dragomir Vasić	14.07.2014. godine
24.	Miće Gavrić	25.08.2014. godine
25.	SG- 12	01.09.2014. godine
26.	Goran Ostojić	15.09.2014. godine
27.	Borislav Dadić	15.09.2014. godine
28.	Rodoljub Milanović	22.09.2014. godine
29.	Živorad Lakić	13.10.2014. godine
30.	SG- 13	20.10.2014. godine
31.	Milorad Sarić	03.11.2014. godine
32.	Jelenko Kljajić	10.11.2014. godine
33.	SG-8	01.12.2014. godine
34.	SG-3	15.12.2014. godine
35.	SG-11	22.12.2014. godine
36.	Milenko Pepić	12.01.2015. godine
37.	Tomislav Krstović	26.01.2015. godine
38.	Petar Mitrović	09.03.2015. godine
39.	SG-6	16.03.2015. godine
40.	SG-7	30.03.2015. godine
41.	SG-9	06.04.2015. godine
42.	SG-1	20.04.2015. godine
43.	Stjepan Pepić	11.05.2015. godine
44.	SG-2	01.06.2015. godine

45.	Mendeljev Đurić	31.08.2015. godine
46.	SG-5	28.09.2015. godine
47.	Miloš Stupar	09.11.2015. godine
48.	Dean Manning	04.04.2016. godine
49.	Vicentius Egbers	18.04.2016. godine
50.	Richard Butler	17.05.2016. godine
51.	SG-14	12.06.2017. godine
52.	Kasim Džananović	17.07.2017. godine
53.	Neđo Jovičić	28.08.2017. i 11.09.2017. godine

2. Saslušani svjedoci odbrane optuženog Gorana Sarića

Redni broj	Ime i prezime svjedoka	Datum svjedočenja
1.	Vitimir Kapuran	17.10.2016. godine
2.	Neđo Ikonić	31.10.2016. godine

3. Vještaci Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

1. Dr. Vedo Tuco – saslušan dana 06.07.2015. godine